PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 238 (12.870)

Trst, petek, 9. oktobra 1987

559
nije)
723
OSREDNJA KNJIŽNICA
8554 AA
60100200
P. P. 132

Poziv senatne zunanjepolitične komisije

Finančni zakon naj ohrani postavko v korist Slovencev

Resolucijo predložil senator Spetič - Zunanji minister Andreotti ne izključuje možnosti pozitivne rešitve

SANDOR TENCE

RIM — Senatna komisija za zunanjepolitična vprašanja poziva vlado, naj spet vključi v državni proračun postavko o finančni podpori slovenski manjšini v Italiji ter italijanski manjšini v Jugoslaviji, ki jo je pred dnevi črtala iz specifičnega proračuna zakladnega ministrstva. To piše v resoluciji komunistične skupine (prvi podpisnik senator Spetič), ki jo je omenjena komisija osvojila ob navzočnosti zunanjega ministra Andreottija, potem ko se je okrog tega vprašanja razvila živahna in zanimiva razprava. Če bo prišlo do odločnega in enotnega nastopa vseh Slovencev ter strank, ki podpirajo njihov boj, obstajajo torej možnosti, da vlada revidira svoje stališče ter poskrbi za finančno kritje zaščitnega zakona za našo manjšino ter zakonskih ukrepov za naše kulturne ustanove, posebno za Slovensko stalno gledališče. Bitka je takorekoč odprta, posebno v parlamentu, ki je poklican za uzakonitev finančnega zakona in državnega proračuna.

Debato o tem vprašanju je v zunanjepolitični komisiji sprožil senator Spetič z razčlenjenim posegom, v katerem je obravnaval položaj tako naše manjšine kot Italijanov v Jugoslaviji v luči sožitja ter utrjevanja prijateljskih odnosov ob meji. Pogoj, da manjšine opravljajo vlogo mostu med narodi in državami, je njihova zaščita pred asimilacijo, pri čemer pa Italija glede Slovencev kaže brezbrižnost ter ne spoštuje osnovnih ustavnih načel ter mednarodnih obvez. Glede Italijanov, ki živijo v Jugoslaviji, pa večkrat naseda na iredentistično retoriko, medtem ko bi morala v večji meri skrbeti za tiste, ki so tam ostali. Zato je Spetič pozval vlado, da konkretno pokaže politično voljo za rešitev odprtih vprašanj Slovencev, začenši z obnovitvijo proračunske postavke v korist obeh manjšin. Izvajanje komunističnega predstavnika je naletelo na splošno odobravanje članov komisije, ki je včeraj osvojila zgoraj omenjeno resolucijo. Spetičevo zahtevo pa je v razpravi izrecno podprl socialist Gerosa.

Spetič, ki bo v okviru senatne skupine KPI odgovarjal, poleg za manjšinska, tudi za izseljenska vprašanja, se je pred pričetkom včerajšnje seje na kratko zadržal z ministrom Andreottijem. Šefu italijanske diplomacije je izrazil zaskrbljenost zaradi črtanja znane proračunske postavke in ga zaprosil, naj osebno poseže pri pristojnih vladnih telesih za ponovno uvedbo tega finančnega poglavja.

Andreotti, ki je pokazal, da dobro pozna vso zadevo ter tudi njeno ozadje, ni zaprl vseh vrat glede pozitivne rešitve tega problema ter se obvezal, da bo o tem posegel na eni izmed prihodnjih sej ministrskega sveta, ko bo vlada še enkrat vzela v pretres proračune posameznih ministrstev. Tržaški komunistični senator je vsekakor že vložil v raznih senatnih komisijah posebne popravke in dopolnila k državnemu proračunu.

Važno vlogo, da se v državni proračun spet vključi postavka o naši manjšini, bo lahko v ključnih dneh parlamentarne debate igrala tudi deželna uprava. Predsednik Biasutti je to vprašanje sicer dosledno vključil med zahteve deželne vlade, vprašanje pa je, v kolikšni meri se bodo senatorji in poslanci iz Furlanije-Julijske krajine resnično angažirali v to smer. Prvi znaki, ki so prišli do izraza na nedavnem srečanju med Biasuttijem in deželnimi parlamentarci, niso optimistični in kažejo na določene odpore, ki prihajajo predvsem iz vrst tržaških krogov krščanske demokracije.

Danes bo v parlamentu razprava o spornem vprašanju ure verouka

RIM — Parlament se bo danes ukvarjal s spornim vprašanjem šolskega verouka. Ministrski predsednik Goria bo v poslanski zbornici poročal o nedavnem sporazumu med vlado in Vatikanom, nakar bo stekla razprava, ki se obeta živahna in polemična, tudi zato, ker se vladna koalicija predstavlja s precej deljenimi mnenji, tako o umestnosti tako imenovane alternativne ure, kot o pravnem položaju docentov verouka.

Sinoči je vsekakor krožila vest, da namerava predsednik Goria, v primeru novih, nepričakovanih zapletov in nesoglasij med vladnimi zavezniki, zahtevati od poslancev politično zaupnico za petstrankarski kabinet.

Globoka nesoglasja obstajajo tudi med strankami, ki so pred tremi leti podprle novi konkordat. Kamen spora predstavljata dve nerešeni vprašanji: obveznost alternativne ure za tiste dijake, ki ne obiskujejo verouka, in pravni položaj tako docentov verouka kot tistih šolnikov, ki se že ukvarjajo oziroma se bodo ukvarjali z alternativno dejavnostjo. Liberalci in republikanci pravijo, da če je verouk neobvezen, je avtomatično neobvezna tudi alternativna ura, pri čemer pa ni jasno, kaj naj prazaprav takrat počenjajo dijaki, ki v vsakem primeru ne morejo zapustiti šole.

Odprto ostaja tudi vprašanje uvrstitve verouka v okviru šolskega urnika, za katerega so pristojna izvoljena šolska telesa oziroma ravnatelji. Iz ministrstva za šolstvo poročajo, da je vsekakor ta problem v glavnem rešen, ter da so ravnatelji, tam, kjer je bilo mogoče, uvrstili verouk, ki ga je lani izbralo več kot 90 odstotkov dijakov, med zadnje šolske ure.

Nesoglasja okrog tega vprašanja pa se pojavljajo tudi znotraj nekaterih strank, posebno med socialisti, kjer nekateri kontestirajo zadnja Craxijeva stališča, ki so izzvenela precej naklonjeno do Vatikana ter do italijanske škofovske konference. (st)

V zbornici potrjeno stališče vlade o Perzijskem zalivu

RIM — Z odobritvijo resolucije večinskih strank in zavrnitvijo vseh ostalih se je sinoči v poslanski zbornici končala razprava o posegu italijanske vojne mornarice v Perzijskem zalivu. Razprava je bila skrajno nezanimiva in ni vsebovala bistvenih novosti, bila je torej v glavnem ponavljanje že znanih stališč do tega vprašanja, poleg tega pa je krenila v ozadje pozornosti zaradi današnje parlamentarne razprave o verouku, ki je pač v teh dneh osrednje vprašanje italijanskega političnega sveta.

Do parlamentarne razprave o Zalivu je prišlo na zahtevo opozicij, ki so predložile zadevno resolucijo. Zeleni, demoproletarci, radikalci in komunisti kot znano nasprotujejo prisotnosti italijanskih vojnih ladij v Zalivu in predstavniki teh strank so včeraj zahtevali od vlade, naj svojo mornarico odpokliče. Iz vse razprave naj omenimo predvsem poseg komunista Giancarla Pajette, ki je dejal, da je minister Zanone poslal v Zaliv pravo vojaško floto in ne samo minolovcev, kot je bilo sprva rečeno. Pajetta je dejal, da je vlada odgovorna tudi do mornarjev, ki so bili poslani v Perzijski zaliv, do ministra Zanoneja pa se je obrnil z ironičnim prizvokom, ko je dejal: »Pazite, liberalci, kajti če boste izgubili to, kar smo izgubili mi, to je 3 odstotke, boste povsem izginili.«

Odgovor ministrskega predsednika Gorie je bil izredno dolg in natančen. Predsednik vlade je v bistvu poudaril, da gre zgolj za mirovno pobudo v mednarodnem sklopu, h kateri je Italija pristopila od vsega začetka. Odločitev, da pošlje svoje vojne ladje v Zaliv, nikakor ne pomeni spremembe stališče ekvidistance, ki ga je Italija zavzela že vse od izbruha vojne med Iranom in Irakom. Goria je ponovno poudaril vlogo Združenih narodov in izrazil popolno podporo Italije vsem pobudam OZN, dejal pa je, da se je v zadnjih dneh avgusta stanje v Zalivu izredno zaostrilo ter da ni bila več zajamčena varnost plovbe v mednarodnih vodah.

Vladi je sicer preostajala tudi možnost, da bi prepovedala italijanskim ladjam plovbo v Zalivu ali da bi prosila druge države za spremstvo italijanskih ladij, odločila pa se je, da bo za spremstvo poskrbela sama s svojo vojno mornarico. Ta sklep, je dejal Goria, je bil sprejet soglasno.

Italijanski konvoj je zapustil Kuvajt in pluje proti Hormuškim vratom

Iranski izvidniški čolni napadli helikopterja ZDA

WASHINGTON — Zalivski spopad zadobiva iz dneva v dan vse bolj nevarne razsežnosti. Kot znano, je ameriški helikopter pred kratkim napadel iransko ladjo Iran Ajr, ker jo je zalotil pri polaganju morskih min, včeraj pa je prišlo do prvega oboroženega spopada med ZDA in Iranom. Glasnik Pentagona Fred Hoffman je namreč dejal, da so štirje iranski patruljni čolni napadli ameriška helikopterja, ki sta vzletela z ladij Raleigh in Thach. Helikopterja sta ostala nepoškodovana, v samoobrambi pa sta odgovorila na ogenj in potopila tri iranske čolne, enemu pa je uspelo zbežati. Ameriške ladje so rešile tri Irance, dva izmed teh sta izredno hudo ranjena, število žrtev pa je neznano. Včerajšnji spopad bo nedvomno še bolj zaostril odnose v Zalivu. Hoffman je dejal, da je iranski napad jasno sovražno dejanje proti ZDA.

Včeraj dopoldne je, po naporni vožnji med sipinami in stalno pod nevarnostjo napadov hitrih iranskih patruljnih čolnov, italijanska kontejnerska ladja Jolly Turchese priplula v kuvajtsko pristanišče Šuvajkah in s tem zaključila polovico svoje poti po Zalivu. Danes ob zori bo kontejnerska ladja v spremstvu fregat Grecale in Scirocco pričela 800 kilometrov dolg povratek do Hormuških vrat, ki jih bo konvoj predvidoma prešel v soboto ob 17. uri.

Lastnik ladje Jolly Turchese je včeraj po telefonu dejal dopisniku ANSA iz Dubaja, da so ladjo raztovarjali s pospešenim ritmom, da bi lahko odplula čimprej in bi tako nadoknadila zamujen čas na morju ob saudskem pristanišču Ad-Daman. Jolly Turchese bo v spremstvu fregat plula po najbolj nevarnem delu Zaliva podnevi, ko je vožnja najbolj varna.

Samo dan po sklepu japonske vlade, da bo finančno prispevala za zaščito pravice do svobodne plovbe v Zalivu, sta iranski raketi zadeli japonski tanker za prevoz kemičnih proizvodov Tomoe 8. Kot znano, je Japonska pred slabim tednom dni odpoklicala vseh svojih 12 ladij, ki so bile v Zalivu, na varno v Omansko morje v pričakovanju boljšega »vremena«. Ko se je razjasnilo, so ladjam ponovno dovolili vožnjo po Zalivu, po soncu pa vedno pride dež, tako je včeraj najkrajše povlekla prav japonska ladja Tomoe 8.

Sicer tudi Iračani niso ostali križem rok. Iraška tiskovna agencija Ina je sporočila, da so iraški lovci napadli supertanker, ki je prevažal iransko nafto. Lovci so napadli na severnem delu Zaliva le slabe pol ure po iranskem napadu na japonsko ladjo Tomoe 8. Vojaški glasnik v Bagdadu je dejal, da je kar 50 iraških bombnikov bombardiralo iranske položaje vzdolž fronte, kjer je Iran prejšnje dni zbiral več deset tisoč svežih prostovoljcev. Iraški bombniki so napadli vojaške objekte, da bi s tem preprečili ali vsaj zaustavili morebitno iransko ofenzivo.

Francoska minolovca Cantho in Garigliano pa sta včeraj našla in onesposobila morski mini na morskem dnu Hor al Fakana, južno od Hormuških vrat. Poveljstvo francoske mornarice je tudi sporočilo, da sta obe mini, kot tudi tiste, ki so jih našli pred tednom dni, sovjetske izdelave.

Delegacija SDGZ pri srbski zbornici

BEOGRAD — Delegacija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Trst, ki jo je vodil predsednik Vito Svetina, se je v gospodarski zbornici Srbije pogovarjala s predstavniki delovnih organizacij. Največ so govorili o poteh za pospešitev sodelovanja s skupnimi vlaganji in kooperacijo, predvsem v kmetijstvu, prehrambeni industriji, drobnem gospodarstvu, predelavi lesa, kovin in v elektroniki.

Ocenili so, da obstajajo dobre možnosti, saj več kot pol blagovne menjave med Jugoslavijo in Italijo poteka preko Furlanije-Julijske krajine, kjer je okoli 2.000 obratovalnic - članic Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Možnosti niso le v neposrednem sodelovanju s članicami združenja, temveč tudi v njihovi pomoči za vzpostavitev sodelovanja z italijanskim gospodarstvom v celoti. (dd)

Italijanska mesta se dušijo v prometu Tognoli obljublja 200 novih parkirišč

RIM, STRESA — V mestih, kjer imajo najhujše probleme z avtomobilskim prometom, bodo uredili v prihodnjih treh letih 200 novih parkirišč za skupnih 100.000 parkirnih prostorov, a v ta namen bo namenila država pristojnim občinam okrog 200 milijard lir prispevkov proti povračilu obresti. Tako piše v zakonskem osnutku, ki ga bo predložil minister za mestna središča Carlo Tognoli v kratkem ministrskemu svetu. Občine Rim, Milan, Turin, Genova, Benetke, Trst, Bologna, Firence, Neapelj, Bari, Catania in Palermo, ki imajo največje težave zaradi gostote zasebnih vozil, bodo morale predstaviti najpozneje v 60 dneh po uveljavitvi zakona lastne načrte o omejitvi prometa po mestu in o olajšanju dohoda oziroma prekoračitve mestnega jedra; če tega ne bodo ukrenile pravočasno, bo nastopilo ministrstvo, ki bo tudi nadzorovalo izvajanje načrtov ter po potrebi imenovalo komisarja ad acta.

Minister je to povedal na tiskovni konferenci ob priliki 43. konference o prometu v Stresi s pripombo, da bo treba urediti parkirišča v neposredni bližini postajališč podzemeljskih železnic in površinskih sredstev za javne prevoze. Tognoli ima v načrtu med drugim še redne programske konference, na katerih bodo jemali v pretres prometne težkoče posameznih mest; prvi bo na vrsti Neapelj, potem Bologna in Turin, Bari, območje Reggio Calabria-Mesina, Palermo in Catania. Z ministrstvom bo sodeloval poseben znanstveni odbor, ki bo opredeljeval mestna središča, nad katerimi ima pristojnost državni resor in kjer bo treba najprej zgraditi nove prometne infrastrukture.

Predsednik državnega statističnega zavoda ISTAT Guido Maria Rey je povedal v Stresi, da se število hujših prometnih nesreč v mestih manjša, vendar ne toliko zaradi odgovornejšega ravnanja voznikov in učinkovitejšega nadzorstva nad prometom, kolikor zaradi nenehne množitve avtomobilov, ki upočasnjuje poprečno hitrost vozil. V Milanu je danes štirikrat več avtov kot pred 15 leti, toda število nesreč na vsakih 1.000 vozil se je medtem skrčilo s 60 na 24. Največ nesreč je med 18. in 20. uro, a najmanj okrog petih zjutraj, botrujejo pa jim po vrsti površnost in negotovost šoferja, nespoštovanje varnostne razdalje in prevelika hitrost.

Pomemben delež domačih glasbenih ustvarjalcev in izhodišča pri oblikovanju nove koncertne sezone Glasbene matice v pogovoru z Gojmirom Demšarjem

NA 9. STRANI

Kitajska vlada drži Tibet še vedno pod strogim vojaškim nadzorom

Pričakovanih manifestacij v Lhasi ni bilo Oblasti iz Tibeta izgnale tuje novinarje

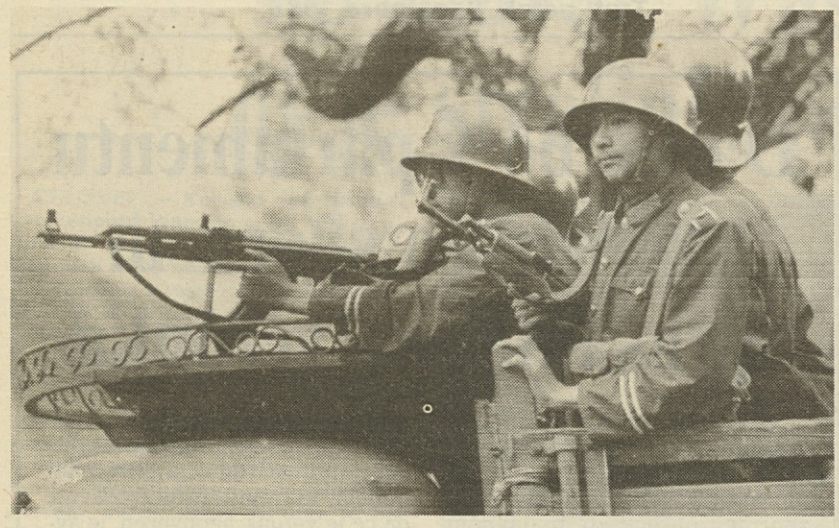

Kitajski vojaki med patruljiranjem Lhase (Telefoto AP)

LHASA — Včeraj, na dan 37. obletnice kitajskega vdora v Tibet, je v Lhasi vladal mir. Vojska je namreč že pred dnevi zasedla strateško pomembne točke glavnega mesta Tibeta in okolice, zaprli pa so tudi budistične samostane in svetišča. Včeraj so sicer vernikom dovolili vstop k templju Jokhang, najpomembnejšemu tibetanskemu svetišču, okrog katerega so bile pred tednom dni najbolj krvave demonstracije. Vojska je včeraj tudi aretirala skupino 60 Tibetancev, ki so korakali proti vladni palači in so vzklikali gesla za samostojnost dežele.

Kitajska agencija Nova Kitajska je sporočila, da je moralo vseh 15 tujih (italijanskih, britanskih, ameriških, kanadskih in avstralskih) novinarjev zapustiti Tibet. Novinarji so stalno akreditirani v Pekingu in so v Lhaso dopotovali po izbruhu zadnjih nemirov, s tem pa niso ravnali v skladu z določili, ki predvidevajo, da morajo za poročanje iz posameznih kitajskih mest zaprositi za dovoljenje deset dni prej.

Zahodni novinarji so v Pekingu spraševali, zakaj kitajsko veleposlaništvo v Katmanduju ne izdaja več vizumov za odhod v Tibet in zakaj kitajski obmejni organi odbijajo tujce, ki so namenjeni v Lhaso. Predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da dostop tujim gostom v Tibet ni prepovedan, da pa jim kitajske oblasti, spričo nastalega položaja, tega ne priporočajo in jim vsekakor ne morajo zagotavljati osebne varnosti.

Iz dobro obveščenih virov v Pekingu se je medtem zvedelo, da je Kitajska poskusila v zadnjih mesecih večkrat doseči kompromisni sporazum z Dalai Lamo, duhovnim voditeljem Tibetancev, ki od leta 1959 živi v Indiji. V zameno za sodelovanje z oblastmi naj bi Dalai Lami ponudili možnost povratka v domovino z vsemi častmi, pogajanja pa so ostala brezplodna.

Reka Lemene onesnažena s cianidom

BENETKE — V neki ribogojnici na reki Lemene pri Gruaru (med Livenzo in Tilmentom) je včeraj prišlo do pomora 6 tisoč stotov postrvi. Podjetje je po prvih ocenah utrpelo za več kot milijardo lir škode. Po prvih ugotovitvah je pomor povzročilo onesnaženje reke s cianidovimi spojinami. Župani so še prepovedali ribolov in prodajo sladkovodnih rib, karabinjerji iz Portogruara pa so začeli s preiskavo. Vsiljuje se namreč domneva, da je strupeno spojino neprečiščeno spustil v reko neki obrat s portogruarskega območja.

Ugotovitev morebitnih krivcev bo lažja, ko bodo pristojni uradi izvedli natančne analize vode iz reke Lemene. Ko bodo ugotovili točno kemično sestavo raztopljenih strupenih snovi, ne bi smelo biti pretežko ugotoviti, kateri obrat se je znebil svojih odplak.

Sprava na Šri Lanki je ponovno na kocki

COLOMBO — Sporazum med indijskim prvim ministrom Radživom Gandhijem in srilanškim predsednikom Juniusom Džajavardenejem za vzpostavitev premirja na Šri Lanki in tako utreti pot nacionalni spravi med sprtima skupnostima Tamilov in Singalcev, je naletel na prvo veliko oviro. Pred dnevi je namreč v zaporu Colomba naredila samomor večja skupina pripadnikov tamilskih Tigrov, najbolj bojevite polvojaške organizacije Tamilov, da bi jih šrilanške oblasti ne zasliševale. Množični samomor je sprožil krvavo reakcijo Tigrov, ki so v nekaj dneh v znak maščevanja pobili več kot 150 civilistov in s tem spravili ponovno pod vprašaj krhko premirje, ki je doslej veljalo.

Kot znano se je za mir na Šri Lanki zavzela indijska vlada, ki je na otok poslala okrog 11 tisoč vojakov in vojaških svetovalcev. Vlada iz New Delhija je včeraj sporočila, da bo izkoristila vsa sredstva, ki jih ima na razpolago pri zaščiti zgoraj omenjenega sporazuma. Glasnik indijske vlade je dejal, da bodo tudi s silo postopali proti vsem (v prvi vrsti pa očitno proti Tamilom), ki bodo kakorkoli ogrožali začasno soglasje.

Uradni začetek kampanje za referendume o sodstvu in o gradnji jedrskih elektrarn

RIM — Danes se bo uradno začela volilna kampanja za pet referendumov, dva o sodstvu in tri o jedrski energiji, ki bodo 8. in 9. novembra. Ta kampanja bo verjetno nezanimiva in ne bo povzročala velikih političnih pretresov, saj vsaj na papirju referendumi ne bi smeli predstavljati pomembnega trenutka. Z izjemo enega, to je referenduma o udeležbi družbe ENEL pri mednarodnih raziskavah na področju jedrske energije, se je namreč velika večina strank, ki zastopajo skupaj preko 90 odstotkov volivcev, izrekla za »da«. Vse torej kaže, da bo na papirju in torej tudi v vsej kampanji jabolko spora dejansko samo eno, čeprav bodo republikanci in liberalci tudi pri vprašanju drugih dveh referendumov o jedrski energiji skušali nekaj vnovčiti.

Tabela, ki jo objavljamo na desni, jasno podaja sliko usmeritev posameznih strank. V zadnjih dveh vrstaj je tudi naveden rezultat, ki bi ga bilo treba doseči, če bi vsi volivci sledili navodilom strank, za katere so se izrekli na letošnjih političnih volitvah. Običajno se to ni zgodilo, vendar pa je pri štirih referendumih razdalja tolikšna, da je skoraj neverjetno kakršnokoli presenečenje.

Kot je znano, se bodo morali italijanski volivci izreči o civilni odgovornosti sodnikov, o ukinitvi parlamentarne preiskovalne komisije, o odvzemu državnim oblastem pravice, da o lokaciji jedrskih elektrarn odločajo v nasprotju s stališči krajevnih uprav, o odpravi prispevkov občinam, v katerih so zgradili eletrarne in o udeležbi ENEL pri mednarodnih družbah za raziskavo na področju jedrske energije.

Stališča strank o referendumih

STRANKA	Civ. odg. sodnikov	Preiskov. komisija	JE lokacija	JE prisp. občinam	Mednarodna udel. ENEL
KD	DA	DA	DA	DA	NE
KPI	DA	DA	DA	DA	DA
PSI	DA	DA	DA	DA	DA
PSDI	DA	DA	DA	DA	DA
PRI	NE	DA	NE	NE	NE
PLI	DA	DA	NE	NE	NE
PR	DA	DA	DA	DA	DA
MSI	DA	DA	DA	DA	NE
ZELENI	DA	DA	DA	DA	DA
DP	NE	DA	DA	DA	DA
SKUPNO »DA« (*)	91,7 %	97,1 %	91,3 %	91,3 %	51,1 %
SKUPNO »NE«	5,4 %	—	5,8 %	5,8 %	46 %

(*) Preostalih 2,9% predstavljajo stranke krajevnega značaja

Pinochet divje zatrl protest študentov in delavcev: dva mrtva, 500 aretiranih

SANTIAGO DE CHILE — Dva mrtva, na desetine ranjenih, okrog 500 aretiranih in velika gmotna škoda: to je obračun spopadov, ki jih je izzval surov napad carabinerosov na demonstrante med predvčerajšnjo splošno stavko v Čilu v priredbi zveze sindikatov CNT. S stavko, h kateri so pristopili poleg levičarske opozicije tudi demokristjani, so sindikati podkrepili zahtevo po 22-odstotnem zvišanju plač in siceršnjem zboljšanju družbeno-gospodarskih razmer: brezposelnih je kar 30 odstotkov državljanov, večina delovnih ljudi pa se komaj preživlja.

Stavka je izzvenela torej tudi kot nov poziv k odpravi vojaške fašistične diktature in k povratku demokracije, ki je prišel enoglasno tako iz najrevnejših predmestnih četrti kot iz vrst študentov in mladih sploh: medtem ko se spuščajo očetje v ideološke spore, ki onemogočajo organiziran odpor proti Pinochetu, so šli sinovi in hčerke na ulice in trge Santiaga, Valparaisa, Concepciona in Antofagaste, a prebivalci siromašnih predmestij so postavili barikade in prižgali nekakšne kresove. Varnostniki so divje navalili zlasti na šolsko mladino, saj vidi Pinochet v njej upravičeno najhujšega sovražnika, tako so uporabili v Santiagu najprej solzivce in vodne topove, potem pa kar pištole: krogle so ubile dveletnega otroka in 21-letnega študenta Patricia Guzmana ter ranile več drugih oseb. Samo v glavnem mestu so aretirali 391 demonstrantov, med njimi tudi številne politične voditelje, kot na primer tajnika socialistične stranke Jorgeja Molino, ko je pred katedralo pel državno himno.

V Santiagu je stavka skoraj popolnoma ohromila avtobusni promet, ustavila delo v 72 tovarnah in izpraznila večji del zasebnih šol, a približno polovica trgovcev je poveznila navojnice, čeprav trdi notranji minister Sergio Fernandez, da je manifestacija »bedno propadla«. V resnici ni bil odziv takšen, kakršnega so sindikati pričakovali. Predsednik CNT Manuel Bustos pripisuje to izključno manjšemu angažiranju prebivalstva ljudskih četrti, ki je ob vsaki taki priložnosti tarča krutih represalij.

Pinochetova hunta je seveda tudi tokrat napovedala povračilne ukrepe, vodstvo CNT pa je odgovorilo, da bo še pomnožilo in zaostrilo javne proteste, če ne bo režim sprejel sindikalnih in drugih zahtev. Stavka je pravzaprav prišla prav Pinochetu, ki se zaveda, da se lahko obdrži na oblasti samo z nasiljem, četudi razglaša na vse strani, da bo na plebiscitu za imenovanje državnega poglavarja leta 1988 gotovo zmagal in ostal v Palači Moneda še nadaljnjih osem let. To bo možno le, če ga bodo podprli vsi vojaški rodovi, kar pa je vprašljivo. (dg)

SFRJ najvarnejša v Evropi

ULCINJ — Redni pretres in ocenjevanje varnostnega položaja v državi moramo opraviti, ker je Jugoslavija v zelo zapletenem in težkem položaju. Lani ni bilo niti ene večje politične manifestacije s sovražno vsebino. V zadnjem letu in pol ni bilo nobene teroristične akcije v Jugoslaviji ali druge oblike diverzije. Tudi lanska in letošnja turistična sezona sta minili brez incidentov. Univerziada v Zagrebu je bila popolnoma varna, je dejal zvezni sekretar za notranje zadeve Dobroslav Čulafić včeraj v Ulcinju.

Več kot 110 milijonov ljudi je lani prestopilo jugoslovansko mejo v obe smeri, v prvih osmih mesecih letošnjega leta pa 80 milijonov. 15 milijonov Jugoslovanov lahko nemoteno potuje v tujino, tega pa ne morejo razumeti niti v državah, ki se nenehno hvalijo z demokratičnostjo, svobodo in odprtimi mejami. Naša dobra lastnost je med drugim ravno to, da smo navkljub vsem nevarnostim zelo odprta država. Zadržali smo status ene najvarnejših držav v Evropi in celo širše v svetu, je dejal Čulafić. (dd)

■ BEOGRAD — Delovna skupina, ki so jo osnovali po 9. zasedanju CK ZKJ in katere naloga je bila preučitev odgovornosti Fadila Hodže, končuje svoje delo. Z rezultati bo centralni komite seznanila že na prvi naslednji seji v novembru. To je na zasedanju predsedstva ZK SZDL izjavil član predsedstva CK ZKJ Franc Šetinc.

Šetinc je potrdil, da delovna skupina poseduje izjavo Fadila Hodže s sestanka z rezervnimi vojnimi starešinami, zaradi katere je ostro protestirala Zora Tomic. Ta je navedla, da je Hodža dejal, da »je nekaj primerov posilstva na Kosovu« in da bi bilo potrebno »v zasebnih kavarnah na Kosovu dovoliti, da bi tam delale ženske drugih narodnosti, ki bi jih pripeljali iz drugih krajev države in naj se na njih izživljajo posamezniki, ki sicer posiljujejo ženske drugih narodnosti. Albanke tega ne želijo, Srbkinje in druge pa bi želele in zakaj jim tega ne bi dovolili?« Na to izjavo sicer doslej še ni bilo reakcije. (dd)

Huda polemika med Cossutto in Foleno

RIM — Pristop mladinske sekcije komunistične partije k socialistični internacionali buri še naprej duhove v komunističnih krogih. Senator Armando Cossutta je v ostri polemiki napadel takoimenovano »desnico« stranke, natančneje Napolitana, češ da je ta izbira popolnoma zgrešena. Temu je nemudoma odgovoril predsednik mladinske sekcije Pietro Folena, ki je med drugim omenil, da se ne strinja s Cossutovim predlogom o vključitvi sekcije v Mednarodno socialistično gibanje (vzhodni blok). To trditev je dopolnil z mislijo, da se je zaključil čas ideoloških nasprotovanj.

Kaj pa o vsem tem misli socialistična mladinska federacija? Ta pozitivno ocenjuje odločitev mladih komunistov, mnenja pa je, da bi se ti morali odreči Mednarodni federaciji demokratične mladine, ki naj bi bila preveč sovjetsko obarvana.

Rast inflacije v Italiji podražitev blaga na debelo

RIM — Po lanskem spodbudnem letu, ko se je inflacija znatno znižala, je že v prvih letošnjih mesecih kazalo, da se bodo življenjski stroški ponovno pričeli višati. Po najnovejših podatkih ISTAT se je inflacija okrepila v mesecu avgustu v primerjavi s prejšnjim letom kar za 4,1 odstotka. V primerjavi z lansko letno inflacijo je ta poskočila v mesecu juliju še za nadaljnjih 3,8 odstotka.

Kaj pa s cenami blaga na debelo? V mesecu avgustu so te prešle z julijskega 0,1 kar na 0,4 odstotka. Kje pa tiči razlog, da se inflacija neprestano viša? Po podatkih ISTAT nosijo največjo krivdo cene nekaterih prepotrebnih surovin. Med temi bi lahko omenili petrolej, ki se je podražil kar za 3,5 odstotka, razne neželezne kovine (2,7%), vsi petrolejski proizvodi (2,3%) in električne žice (2%). Sladkor pa je bil deležen največjega porastka, saj se ta suče okoli 4,4 odstotka. Poleg vseh teh gotovo nespodbudnih novic lahko dodamo razveseljivo vest, da se niso zvišale v zadnjih mesecih cene vseh poljedelskih pridelkov ter cene rib.

Stanič o zunanji politiki SFRJ

BEOGRAD — Na poziv predsednika zveznega izvršnega sveta Branka Mikulića bo na uradni obisk v Jugoslavijo v drugi polovici oktobra dopotoval predsednik avstralske vlade Robert Hawke s soprogo. To je sporočil uradni predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve Aleksander Stanič na tiskovni konferenci.

Novinarji so ga vprašali, kako ocenjuje nedavno zasedanje Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke. Stanič je povedal, da »prvi vtisi kažejo na ugodno ozračje in povečano mednarodno razumevanje za razvojne težave in probleme dolgov držav v razvoju. Šele v prihodnosti bomo videli, v kolikšni meri bodo to ugodnejše ozračje spremljali tudi konkretni ukrepi podpore gospodarske rasti in razreševanja težav držav v razvoju.«

Na vprašanje diplomatskega urednika Tanjuga o obisku Jaserja Arafata v Jugoslaviji, je Stanič dejal, da je do obiska prišlo na povabilo predsedstva SFRJ, kar je v skladu z dolgoletno prakso kontinuirane izmenjave mnenj z vodstvom Palestinske osvobodilne organizacije. Pogovori so pokazali, da je mednarodna konferenca edina realna pot za vseobsegajoče pravično in trajno rešitev palestinskega vprašanja in bližnjevzhodne krize. Staniča so zaprosili, naj komentira vpad južnoafriških čet na jug Angole in novo naraščanje nasilja na tem področju. Dejal je: »Jugoslavija je, kot je to napravila tudi v vseh dosedanjih podobnih primerih, najostreje obsodila zadnje brutalno in zločinsko dejanje južnoafriške vojske, ki je vdrla na ozemlje sosednje neodvisne suverene in neuvrščene Angole. Oborožene agresivne akcije večjih razsežnosti južnoafriških rasistov iz Pretorie in oboroženih band odpadniškega gibanja UNITA, ki ga vodi Jonas Savimbi, so neposreden napad ne le na suverenost in integriteto legalnega režima Angole, ampak tudi na neodvisnost ostalih sosednjih držav.

Na vprašanje dopisnika Agencije Kuna o pisanju tujega tiska o dobavi orožja in morskih min preko Jugoslavije vojskujočim se državam na Bližnjem vzhodu, je Stanič odgovoril, da so vse te vesti neutemeljene.

Število prebivalstva stalno pada tudi v Vidmu

VIDEM — Nista samo Trst in njegova pokrajina, ki se že leta ubadata z neustavljivim procesom demografskega upadanja: v tržaški pokrajini število prebivalstva stalno pada, kar bo imelo določene posledice, med katerimi tudi znižanje števila članov pokrajinskega sveta.

S podobnim procesom se spoprijema tudi Videm, kjer število prebivalstva občutno pada iz dneva v dan, potem ko je še pred nekaj leti kazalo, da se bo furlansko mesto glede na število prebivalstva znatno povečalo.

Zadnje trimesečno poročilo videmske občinske uprave, ki prinaša podatke ob zaključku meseca septembra namreč navaja, da so v Vidmu trenutno 100.003 prebivalci, torej le tri več od tiste magične meje, ki so jo v furlanskem mestu presegli že pred leti in ki sedaj predstavlja nekakšno »prvo linijo«, ki jo je zelo težko braniti.

Kje pa so razlogi, da se Videmčani selijo ? Najprej jih je treba iskati v razpadanju poslopij v zgodovinskem centru in v zelo visokih stroških za obnovo poslopij v njem; sledijo prometni problemi v mestu in vedno težji dostop avtomobilov v center ter pomanjkanje parkirišč; nadalje decentralizacija raznih obrtnih, trgovinskih in industrijskih dejavnosti; zaradi vsega tega se številne videmske družine stalno selijo v okoliške občine. Če k temu dodamo še naravno demografsko upadanje, je lahko ugotoviti, da bo število videmskega prebivalstva prav kmalu krepko padlo pod mejo sto tisoč enot.

Negativni saldo prebivalstva od prvega januarja do tridesetega septembra znaša 208 enot. Novorojenih v tem obdobju je bilo 472, umrlo pa je 831 Videmčanov; v matičnem uradu je bilo na novo vpisanih 1.873 oseb, izbrisanih pa 1.722. Od teh zadnjih se jih je 1.635 izselilo v druge občine, 87 pa v tujino.

V samem mesecu septembru se je v Vidmu rodilo le 43 novorojenčkov, umrlo pa je 81 oseb: negativni saldo torej znaša 38 enot. V istem obdobju se je v Videm priselilo 246 oseb.

Kmalu razprava o obmejnih področjih?

VIDEM — Komisija za proračun in načrtovanje pri poslanski zbornici bi se lahko sestala že v prihodnjih dneh za začetek razprave o zakonskem osnutku KPI o obmejnih področjih (»Za razvoj in za mednarodno gospodarsko sodelovanje v Furlaniji-Julijski krajini«) in torej imenovala ožji odbor za koordiniranje in združitev raznih zakonskih osnutkov v enotno besedilo. Tako se je izrazil komunistični poslanec Sergio Garavini, ki je posegel pri predsedniku komisije demokristjanu Cirinu Pomicinu in ga seznanil z zaključki zasedanja, ki ga je KPI priredila v ponedeljek v Vidmu.

V zvezi s tem posegom je strankin furlanski poslanec Renzo Pascolat izrazil zadovoljstvo in zagotovil podporo parlamentarcev iz F-JK za odobritev tega zakona.

O tem vprašanju je tekla beseda tudi na sestanku med deželnim tajnikom KD Brunom Longom in strankinimi poslanci in senatorji iz F-JK. Na sestanku je bilo rečeno, da kljub težavam, ki so pogojevale sestavo finančnega zakona, je treba vztrajati, da bi v omenjeni zakon ponovno vključili postavko 400 milijard lir za obmejna območja, poleg tega pa tudi potrebna in že predvidena finančna sredstva v proračunu za leto 1987 za kritje novega zakona o vojaških služnostih, za normative o goriški prosti coni in za druge ukrepe, ki so bili že vključeni v prejšnjem proračunu in o katerih je tekla razprava med političnimi silami.

Glede zakona za obmejna področja so tajnik Longo in parlamentarci KD izrazili zadovoljstvo za zbližanje stališč tako v predloženih zakonskih osnutkih, kot v izjavah predstavnikov raznih političnih strank. V zvezi s tem problemom bo KD priredila vrsto srečanj s predstavniki produktivnih in sindikalnih sil.

Kam z mino ki se zaplete v ribiško mrežo?

Značilnost začetka letošnje jesenske ribolovne sezone je, da so ribiči, ki kočarijo z globinskimi mrežami imeli dokaj obilen ulov nevarnih ostankov iz prve in druge svetovne vojne. Koliko morskih in letalskih min leži na dnu morja, je težko reči, vse pa kaže da je Tržaški zaliv še vedno bogat z nevarno vojaško šaro in ropotijo. Zadnji primeri, ko so ribiči tedensko v mreže zajeli vsaj po eno bombo pa tudi kažejo, da smo povsem nepripravljeni, kako rokovati z eksplozivom.

Medtem ko eni ribiči spuščajo morsko mino znova na morsko dno in s tem tvegajo, da se detonator aktivira, drugi bombe potegnejo na krmo in se z njimi pripeljejo do pristanišča. Tako ravnanje je še bolj tvegano, kajti pri mini, ki jo je že močno načel zob časa, nikoli ne veš, kdaj bo počila. Pirotehniki koprske gasilske brigade menijo, da manjše mine ne predstvljajo nobene večje nevarnosti in jih je tudi lažje uničiti, veliko večja previdnost pa je potrebna pri dvesto, tristo ali celo tisoč kilogramskih minah. Pred leti so 400-kilogramsko mino peljali v črnokalski kamnolom. Ko so jo aktivirali so se tla stresla vse do Kozine, zato so se odločili, da z nevarnimi predmeti ne bodo več »eksperimentirali« na kopnem. Še večji problem, kam z mino se je pokazal pred dobrim tednom, ko so Drogini ribiči v mrežo zajeli letalsko mino, ki je imela v sebi tono eksploziva. Mina je približno 30 ur ležala na izolskem ribiškem pomolu, nakar so se na oddelku pri ZASLO odločili, da jo bodo uničili v morju. Izbrali so kraj približno miljo od belih skal, kjer naj bi po mnenju ribičev povzročili tudi najmanj škode na ribjem zarodu in favni na dnu morja. Vendar je rušilna moč enotonske mine močno presenetila in marsikoga tudi prestrašila. Po eksploziji se je nad mino morje dvignilo več kot 50 metrov visoko, kar krepko pa so se stresla tudi tla v starem mestu in v Jagodju, na oddelku za SLO so se zato odločili, da tudi na tak način min ne bodo uničevali, zaenkrat pa ne vidijo drugih rešitev. Te pa bo vsekakor treba poiskati, kajti igračkanje s tako nevarnimi predmeti nas lahko drago stane.

IZTOK UMER

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Iz strokovnega tiska:

IZBIRA NAZIVA ZA MANJŠINO JE OGLEDALO ODNOSA DO NJE

Lanska številka revije Rassegna italiana di sociologia št. 2 (revija izhaja v Bologni pri založbi Il Mulino) je objavila na 39 straneh razpravo Daniela Petrosina z naslovom »Etničnost in teritorialnost — definicije in teorije etnične aktivizacije«.

Glavni naslov lahko zavede, kajti namen razprave sploh ni v iskanju zveze med manjšino in njenim prostorom, ampak pregled oznak, ki so v rabi za pojav etničnega preporoda in iskanje njihove zveze s širšo razlago vzrokov, ki jo dajejo posamezni avtorji in torej z njihovim širšim teoretičnim zaledjem. Naslov le anticipira avtorjevo mnenje, da sta etničnost in prostor glavni smernici za analizo etnične aktivizacije.

Definicije in pojmi v družbenih vedah niso še povsem ustaljeni (italijanska ustava na pr. rabi izraz »jezikovne manjšine«; konferenca o manjšinah v videmski pokrajini, leta 1978, je govorila o: »Etnično-jezikovnih skupinah« itd.) Različne oznake za etnični preporod, pa izhajajo predvsem iz različnih ocen povojnega procesa družbene modernizacije in njenega učinka na narodnosti.

Kategorije, ki se jih najpogosteje srečuje v strokovni literaturi so: etničnost, nacionalizem, regionalizem in njih izpeljanke: etnonacionalizem, etnoregionalizem itd.

Sklicevanje na pojm etničnosti poudarja danes tisto sestavino etnične identitete, ki se oblikuje v sami skupnosti. Prej je imela večjo težo oznaka, ki je prihajala od zunaj in ki je slonela predvsem na najbolj opaznih različnostih, kot so videz, jezik, kultura in dr. To je veljalo za zaprte, tradicionalne skupnosti. Danes se je težišče identitete premaknilo v smeri dejavnosti, ki ohranjajo ali gradijo različnost. Etnična identiteta zato ni več nekaj danega in nesprejemljivega, ampak vedno bolj stvar zavestne opredelitve: etničnost postane ena od možnih identitet, ki se jo lahko upravlja; in prv to je pogoj za samoosveščenost. Modernizacija je zdrobila meje, ki jih je zgradila tradicija, a v bistvu iste identitete ponuja vsvobodno izbiro.

Definicija etničnosti, ki sloni predvsem na taki samoosveščenosti vodi do določenih zaključkov tudi glede njenega smisla: identiteta ni le sredstvo za izražanje občutka pripadnosti, ampak tudi sredstvo za obrambo interesov neke skupnosti; njene meje določajo kdo ima dostop do njenih dobrin.

Avtor eseja dokumentira vse navedene misli z imeni avtorjev, del in z letnicami, ki so izšla (vsa so iz zadnjega dvajsetletja). V tem članku je to nemogoče, zato so povzete le glavne misli za vsak obravnavani pojem.

Za pojem nacionalizma je podana definicija, ki ga označuje kot: ideološko gibanje, ki si jasno postavlja kot cilj pridobitev ali ohranitev določene avtonomije za celotno skupnost, a izraža ga le del njenih članov. Poudarek na nacionalnosti torej predpostavlja etničnost in podčrtuje dejstvo, da priznanje skupnih kulturnih potez vključuje zahtevo po neki politični samoupravi. V svoji začetni fazi je nacionalizem zahteval popolno neodvisnost; danes v večini primerov, pa teži le po notranjem preustroju držav, ki bi zagotavljal večjo avtonomijo in decentralizacijo.

Tretji ključni pojm, »regionalizem«, vodi po prikazu navedenega eseja, v podrejanje etničnosti širšim ekonomskim in političnim problemom, ki so značilni za periferna, zapostavljena območja. Ima torej prizvok neke zaostalosti, ki ga številni avtorji zavračajo, ker trdijo, da etnična gibanja v procesu modernizacije sploh niso obsojena na propad, ker so ona sama sredstvo in proizvod modernizacije.

Bistvo regionalizma je odnos med središčem države in njeno periferijo, v političnih in gospodarskih odnosih. Prostor je le skupni imenovalec različnih interesov, za skupni cilj. Etničnost lahko okrepi tako gibanje (in obratno), a ostaja le sredstvo. Za etnične skupnosti je še pomembno dejstvo, da politično-upravne in ekonomske meje malo kje sovpadajo z etničnimi. Skratka: po mnenju avtorja se identiteto nekega teritorija ne more opisati le z gospodarskimi in političnimi dejavniki, bistvena je tudi kulturna dimenzija.

Ob koncu avtor predlaga svojo definicijo, ki naj bi vskladila vse nakazane dejavnike: »etnoteritorialnost«. Glede našega položaja, Slovencev v Italiji, pa se v luči nakazanih argumentov odpira vrsta razmišljanj. Na primer ta, da se pri nas še v veliki meri poudarja etnična pripadnost, kot »primarna identiteta« v tradicionalnem smislu, obstaja seveda tudi identiteta kot samoosveščenost, kot samostojna izbira in ti dve izhodišči se prepletata na različnih področjih majšinskega življenja v različnih razmerjih.

Pedagoški študij po novem

Visokošolski programi za učitelje

KOPER — Z jesenjo, z novim mesecem v koledarju je prišlo tudi novo akademsko leto za študente v Sloveniji. Zaživelo je tudi v Enoti Pedagoške akademije v Kopru, edinemu dislociranem oddelku matične šole iz Ljubljane, kjer si strokovna in praktična znanja nadvse uspešno pridobivajo tudi slovenske učiteljice iz zamejstva.

O tem smo se pogovarjali s predstojnico **Lučko Čok.**

Novo akademsko leto pomeni za pedagoški študij v Sloveniji svojevrsten mejnik, kajti študij se podaljšuje za dve leti. Kaj je v koprski Enoti ostalo starega in kateri so novi programi?

Enota v Kopru letos zaključuje višješolski, to je dvoletni študij učiteljev razrednega pouka in nadaljuje šolanje ob delu za vzgojiteljice predšolskih otrok za celo Primorsko in učiteljice iz zamejstva, ki so se polnoštevilno vpisale v drugi letnik. Pridobili smo tudi visokošolski program, v katerega je uspešen vpis.

Zavezali ste se za določene materialne in kadrovske pogoje študija. Koliko ste jih doslej že izpolnili?

Da bo oddelek prerastel v pravo enoto, je potrebno še marsikaj postoriti. Tako še vedno nimamo dovolj kadrov, za kar bi se morali na Obali bolje uskladiti in primernim strokovnjakom s štipendijami in drugimi pomočmi pomagati do kvalificiranih znanstvenih nazivov in veljavnih habilitacij. Prvi pomemben korak smo letos že naredili.

Enota mora v samoupravnih aktih in dokumentih Pedagoške akademije urediti svoje mesto s svojimi specifičnimi vsebinami. Ocenjujem, da bo do konca koledarskega leta status Enote tudi dokončno urejen.

Načrti za bodoče delo?

Za naše bodoče delo načrtujemo izobraževanje za potrebe, ki v tem prostoru so. S tem mislim, da bo nujno aktivneje usmerjati mlade v učiteljski poklic, saj vemo, kolikšno pomanjkanje se nam obeta že čez nekaj let; temeljiteje bo treba zastaviti tudi usmerjanje v študij v Kopru, med drugimi tudi maturante tržaškega in goriškega učiteljišča, saj bi imeli pri študiju v Kopru tudi posebne ugodnosti.

Po lanskem vpisu prvih 29 slušateljic iz zamejstva, so se izkazale za izredno prizadevne in uspešne študentke!

Zelo smo zadovoljni z njihovimi uspehi. Osip je sicer prisoten, nekaj zaradi bolezni, nekaj se ne ve iz kakšnih razlogov, vendar je zelo majhen. Z vztrajnostjo, s prizadevnostjo in angažiranjem slovenskih učiteljic iz Trsta in okolice smo ugotovili, kako prav je bilo, da tudi v zamejstvu izobražujemo za učiteljski poklic.

MIRJAM MUŽENIČ

Jugoslovanski infektologi tudi o AIDSU

PORTOROŽ — Kakih 300 zdravnikov — specijalistov infektologov, internistov, splošnih zdravnikov in drugih medicinskih strokovnjekov se je v sredo zbralo na petem jugoslovanskem kongresu infektologov, ki ga prireja Združenje infektologov Jugoslavije skupaj s Slovenskim zdravniškim društvom in infektološko sekcijo.

Gre prav gotovo za zanimivo in tudi naporno srečanje specijalistov, ki naj bi izmenjali najnovejše izkušnje s področja infektologije. Pripravljenih je 170 referatov, ki naj bi jih obdelali v štirih dneh.

Glavne teme pa so: infekcije centralnega živčnega sistema, respiratornega sistema, gastrointestinalnega trakta, hospitalne infekcije, virusni hepatitis, parazitarna obolenja, racionalna antibiortična in racionalna antivirusna terapija, infekcije pri imunosuprimiranih bolnikih.

Največ pozornosti pa je gotovo pritegnila tema, posvečena najnovejšim spoznanjem o AIDSU, ki je bila na programu včeraj popoldne.

B. Š.

DANIELLE STEEL 78.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelih

»Je že v redu. Tudi sam to kar naprej počnem. Ne trudi se.« Zarežal se je in izginil na lov za neko temnolasko, Joey pa se je vrnil k ostalim. Pozno ponoči so vsi končali v bazenu, oblečeni ali v kopalnih oblekah, v kostimih, s čevlji, copati ali brez obuval na nogah. Imeli so se čudovito in ura je bila že tri zjutraj, ko je odšel zadnji gost. Ko ni bilo nikogar več, se je Lionel napotil po stopnicah za Wardom in Faye; vsi trije so zaspano zehali, da se je Faye morala nasmejati.

»Pa smo res zabavna skupina... toda zabava je bila dobra, ne?«

»Najboljša.« Lionel se je nasmehnil in poljubil mater za lahko noč. Ko je ogrnjen v kopalno haljo, ki si jo je bil nadel prek kopalk, sedel na svojo posteljo, se je zagledal v steno in še enkrat preletel dogodke dneva... diplomo... belo ogrinjalo... avto... prijatelje... in glasbo... in čudno, končal je z mislijo na Johna in na to, kako prijeten fant je. Imel ga je raje kot nekatere svoje prijatelje.

13. POGLAVJE

Dan po maturi se je začel za Warda in Faye tako kot vsak delovni dan. Otroci so lahko spali do poldneva, onadva pa sta morala biti v studiu do devetih. Snemanje njunega naslednjega filma naj bi se kmalu začelo, na mizah pa so ju čakale še gore dela. Vedno je bilo potrebno toliko samodiscipline, morala sta nadaljevati in delati, pa najsi sta bila še tako utrujena; še posebno hudo je bilo za Faye, kadar je režirala. Takrat je bila vedno v studiu že pred šesto, dostikrat še pred igralci. Toda morala je biti poleg, da se je nadihala filmskega zraka in se navzela snemalnega vzdušja. Kadar so snemali, se je pravzaprav vedno težko odpravila domov, včasih pa sploh ni šla. Včasih je prespala v oblačilnici, se hranila, spala in mislila na scenarij, ki je takorekoč del nje, dokler ni poznala vsake vloge, kot bi se bila v nekem drugem življenju rodila v njeni koži. Zato je bila tudi tako zahtevna do igralcev, ki so delali zanjo, vendar jih je tudi naučila discipline, ki je niso nikoli pozabili. Večina hollywoodskih igralcev je s strahospoštovanjem govorilo o Faye Thayer. Njena nadarjenost je bila velik dar in bila je dosti srečnejša kot takrat, ko je še sama igrala. To je bila izpopolnitev, ki jo je bila iskala, in Ward je z veseljem opažal lesk v njenih očeh, lesk, ki se je pojavil samo, kadar je mislila na svoje delo. Včasih je bil malce ljubosumen zaradi njega, ker je tudi sam ljubil svoje delo, vendar ne z isto odločnostjo in žarom, ki ga je morala čutiti ona. V svoje delo je vdihnila svojo dušo. Na to je pomislil tudi zdaj. Vedel je, da jo bo čez nekaj tednov ponovno izgubil na račun novega filma, ki naj bi bil najboljši, kar sta jih posnela doslej. Oba sta bila strašansko razburjena zaradi njega in Faye je ničkolikokrat ponovila, kako ji je žal, ker Abe Abramson ni več med živimi. Ta film bi mu bil gotovo všeč. Toda Abe je umrl pred nekaj leti. Živel je dovolj dolgo, da je še doživel njun uspeh in njenega drugega oskarja, tokrat za režijo. Kmalu zatem je umrl in Faye ga je včasih še vedno pogrešala, tako kot ta trenutek. Naslonila se je na sedež, pogledala Warda in mislila na prejšnjo noč.

»Vesli me, da so se otroci dobro imeli.«

»Jaz tudi.« »Nasmehnil se ji je, čeprav je imel hudega mačka, kar je bila te dni prava redkost. Še sam se je čudil, da je lahko nekoč toliko pil. Zdaj ni prenesel več alkohola, ne da bi moral zanj plačevati visoko ceno. Mladost ... nasmehnil se je sam sebi ... veliko stvari se spremeni, ko dobiš nekaj več sivih las in nekaj let ... druge stvari pa spet ne. Kljub mačku sta se s Faye ljubila takoj potem, ko je prišel izpod prhe. To je vedno pomenilo dober začetek dneva; nežno ji je položil roko na stegno. »Veš, da ob tebi še vedno ponorim ...«

Rahlo je zardela, vendar ji je bila hvala očitno všeč. Še vedno ga je ljubila kot nekoč. Devetnajst let, pravzaprav še več, če je prištela čas, ko sta se srečala na Guadalcanalu ... zdaj bi bilo že enaindvajset let ... »Mislim, da velja za oba, veš.«

Knjiga je izšla pri ***Založništvu tržaškega tiska*** *in je na razpolago v* **Tržaški knjigarni**

Iz statističnih podatkov tržaške Trgovinske zbornice

V pokrajini manj prebivalcev življenjski stroški pa višji

Pokrajinski statistični urad pri tržaški Trgovinski zbornici je objavil podatke o konjunkturi za mesec julij. Okviren pregled priča o rahlem izboljšanju splošnega stanja v Tržaški pokrajini, kar se tiče demografskega gibanja pa so tudi v tem mesecu zabeležili znaten padec števila prebivalstva.

Naravno demografsko gibanje beleži 114 oseb manj, rodilo se je namreč 122 otrok, umrlo pa je 236 ljudi. Migracijski grafikon pa je bil v juliju pozitiven, saj se je v Tržaško pokrajino priselilo 370 oseb, odselilo pa se jih je 320. Od januarja do julija letos je zato skupni deficit znašal 1.394 enot, iz česar izhaja, da je Tržaška pokrajina julija štela 268.487 prebivalcev.

Zaradi toplega in razmeroma suheha vremena, našteli so samo 5 deževnih dni, si je julija opomoglo tudi poljedelstvo, z ugodnim cvetenjem oljk in obetavno vinsko letino. Prišlo je tudi do nenavadne vremenske spremembe, ko so 27. julija, ki je statistično najtoplejši dan v mesecu, zabeležili najnižjo temperaturo zraka.

Industrijska dejavnost je julija potekala, kot rečeno, brez bistvenih sprememb; v škedenjski železarni A.I.T. (bivša Terni) so proizvedli za 22,2% litega železa manj kot v istem času lani, primanjkljaj pa so nadomestili z drugimi vrstami proizvodnje. V obratu Italcementi so proizvedli za 57% izdelkov več kot v istem obdobju lani, povišek pa je treba pripisati številnim novim naročilom, ki jih je tržaški obrat prevzel od podružnice v Čedadu. Rahlo povečanje prizvodnje, 0,8%, so zabeležili tudi v tekstilni tovarni F.T.A., kjer je bilo julija zaposlenih 255 delavcev proti 224 v istem času lani. V industrijsko-obrtniškem sektorju je julija delalo 33.149 delavcev, kar pomeni 87 enot več kot lani, v primerjavi z mesecem junijem pa 198 enot več.

V trgovinskem sektorju so julija zabeležili več prometa z izjemo prodaje tobaka, ki je upadla za 6,8% v primerjavi s prvim semestrom 1986. Pomorski blagovni promet je bil letos precej razgiban, saj se je povečal za dobrih 46% v primerjavi z istim obdobjem lani. V tržaškem pristanišču so raztovorili 1.935.167 ton blaga, raztovorili pa so 2.293.655 ton. Tudi železniški tovorni promet se je letošnjega julija povečal za 47,1% v primerjavi z julijem lani.

Življenjski stroški za delavske in uradniške družine v tržaški občini so julija znašali 4,1% več kot lani in za 0,4% več kot mesec prej. Krajevni urad za delo, ki od konca julija dalje sicer ne vodi več evidence o številu zaposlenih, je ta mesec zabeležil 85.945 zaposlenih, isti dan leto prej je bilo zaposlenih 85.444 oseb, to pa pomeni, da se je zaposlitvena raven izboljšala za 0,6%. Stanje se je izboljšalo tudi z ozirom na mesec junij, ko so bili v javnih službah predčasno upokojeni 403 delavci. V seznamu za prvo zaposlitev je bilo vpisanih 6.980 oseb, kar pomeni 6,7% več kot lani. V industrijskem in obrtniškem sektorju je bilo julija zaposlenih 33.419 delavcev, v kmetijstvu 92, kar je obenem tudi osem delavcev več kot v istem času lani, druge dejavnosti — tgovina, razne storitve, zavarovalniški sektor in pomorstvo — so zaposlovale 25.757 enot, medtem ko je javno službo opravljalo 26.677 oseb. V zadnjih dveh primerih je bila julija letos zaposlitvena raven znatno boljša kot lani.

Medtem ko se šolski verouk povsod odvija s polno paro

Na osnovnih in nižjih srednjih šolah alternativne dejavnosti še niso stekle

Velika večina staršev slovenskih učencev in dijakov nižjih srednjih šol se je tudi pred začetkom letošnjega leta odločila, da bodo njihovi otroci v šoli sledili uri verouka. Na slovenskih osnovnih šolah prisostvuje letos verouku 92 odstotkov vseh učencev, na nižjih srednjih šolah pa 91 odstotkov vseh dijakov, kar se bistveno ne razlikuje od izbire staršev v prejšnjem šolskem letu, ko jim je bilo prvič dano izbirati med šolskim veroukom in alternativnimi dejavnostmi.

Pred dnevi smo opozorili na težave z uvajanjem alternativnih dejavnosti na višjih srednjih šolah: s podobnimi težavami se srečujejo tudi učenci osnovnih šol in dijaki nižjih srednjih šol, ki ne sledijo šolskemu verouku. Medtem ko je šolski verouk že nekaj dni po začetku pouka stekel s polno paro (tako da šolarji, ki obiskujejo verouk, niso imeli večjih preglavic), pa je z uvajanjem alternativnih dejavnosti že drugo leto zapored prišlo do zapletov in zamud.

Kljub relativno majhnemu številu učencev in dijakov se tečaji alternativnih dejavnosti še niso premaknili z mrtve točke. Na domala vseh šolah čakajo na nova navodila, na novo okrožnico o verouku in predvsem o alternativnih dejavnostih, ki naj bi jo ministrstvo za šolstvo poslalo po parlamentarni razpravi v Rimu. Znana afera o šolskem verouku, ki je dvignila zadnje dneve mnogo prahu na italijanskem političnem prizorišču, je tako — paradoksalno — v prvi vrsti prizadela alternativne dejavnosti in tiste, ki so se izrekli zanje, ne pa šolskega verouka.

Na naših osnovnih in nižjih srednjih šolah so se ob vprašanju alternativnih dejavnosti ravnali približno tako, kot v začetku lanskega šolskega leta. Medtem ko so učenci in dijaki, ki so izbrali verouk, sledili uri šolskega verouka, so morali učenci in dijaki alternativnih dejavnosti zapustiti učilnico in prebiti uro v drugem šolskem prostoru ob prisotnosti razrednega učitelja, oziroma predmetnega profesorja. Prav pomanjkanje ministrskih določil je bilo po mnenju ravnateljev odločilno, da alternativne dejavnosti doslej niso stekle. Ponekod so se držali lanske okrožnice bivšega ministra Falcuccijeve: na podlagi te okrožnice bi morali profesorski zbori prvi mesec pouka določiti tečaje alternativnih dejavnosti.

Tako pot so na primer izbrali na nabrežinski nižji srednji šoli Gruden; v pričakovanju novih določil bodo dijaki med alternativnimi dejavnostmi poglabljali vprašanja državljanske vzgoje in zgodovine verstev. Na nižji srednji šoli Cankar je delovanje profesorjev alternativnih dejavnosti sedaj omejeno na nadzorovanje dijakov; posebnega programa alternativnih dejavnosti še niso določili, ker čakajo na nova navodila iz Rima. Tudi na dolinski nižji srednji šoli Gregorčič dijaki alternativnih dejavnosti še ne sledijo kakemu posebnemu tečaju. Uro verouka prebijejo v drugem prostoru ob prisotnosti profesorja.

Na rojanski nižji srednji šoli Erjavec so imeli prav včeraj popoldne sejo profesorskega zbora in srečanje s starši otrok, ki sledijo alternativnim dejavnostim. Na srečanju je bil govor o alternativnih dejavnostih v letošnjem šolskem letu. Lani so na tej šoli v okviru teh dejavnosti priredili tečaj o zgodovini verstev.

Izbira verouka na slovenskih osnovnih šolah

Didaktično ravnateljstvo	vpisani	DA	%	NE	%
Sv. Jakob	116	100	86	16	14
Sv. Ivan	126	107	85	19	15
Opčine	253	238	94	15	6
Nabrežina	162	150	93	12	7
Dolina	167	161	96	6	4
SKUPNO	824	756	92	68	8

Izbira verouka na nižjih srednjih šolah

Nižja srednja šola	vpisani	DA	%	NE	%
Ivan Cankar	140	119	85	21	15
Sv. Ciril in Metod	92	86	93	6	7
Fran Erjavec	55	50	91	5	9
Simon Gregorčič	139	128	92	11	8
Srečko Kosovel	149	137	92	12	8
Fran Levstik	114	106	93	8	7
Igo Gruden	70	67	96	3	4
SKUPNO	759	693	91	66	9

Po strokovnem ogledu se odbornik Tomizza nagiba k drugačnim rešitvam

Vila Tomažičevih naj bi ne nudila optimalnega sedeža za otroške jasli

Kaže, da bo težko prodrla zamisel, po kateri naj bi v vili Tomažičevih v središču mesta tržaška občinska uprava uredila jasli za slovenske otroke. Občinski izvedenci so namreč na strokovnem ogledu poslopja ugotovili, da bi vila zahtevala temeljita preureditvena dela in da bi v vsakem primeru le s težavo služila takšnemu namenu. Zato se občinski upravitelji z odbornikom za šolstvo Neriom Tomizzo na čelu nagibajo k iskanju drugih rešitev za slovenske jasli, čeprav je zaenkrat še prav malo jasno, kakšne naj bi te druge rešitve bile.

Zamisel, da bi vilo v Ul. dei Porta 16 preuredili v slovenske otroške jasli, se je porodila na začetku tega leta skupini staršev in šolnikov, ki jo vodi šolnica Ondina Pavletič, kmalu nato pa jo je osvojil tudi sedanji lastnik poslopja, to je Slovenski visokošolski sklad "Sergij Tončič". Ideja je bila v kratkem tale: Sklad naj bi dal Občini poslopje v najem pod pogojem, da bi v njem nastale občinske jasli za slovenske otroke; stroške za preureditev prostorov naj bi krile občinske blagajne. Z zamislijo je bil nato seznanjen pristojni občinski odbornik Tomizza, ki je takoj odredil strokovni ogled poslopja.

Vilo Tomažičevih sta si 17. septembra ogledala načelnik oddelka za otroške jasli Tržaške občine Giovanni Decaneva in ravnateljica občinskih jasli Maria Cossetto-Ciacchi. Spremljala sta ju predsednik Tončičevega sklada Boris Kuret in bivši občinski odbornik Aleš Lokar. Kaj sta izvedenca ugotovila? V svojem poročilu sta zapisala, da je poslopje v dobrem stanju, da pa bi ureditev otroških jasli v njem zahtevala večje gradbene posege, od vgraditve dvigala do ureditve sanitarij. Mimo tega pa naj bi poslopje bilo nekoliko pretesno: v njem naj bi bilo prostora za 15 do 18 otrok, kar je sorazmerno malo, saj druge občinske jasli sprejemajo najmanj dvakrat več otrok. Pri določevanju zmogljivosti prostorov sta Decaneva in Ciacchijeva upoštevala deželne predpise, po katerih mora na vsakega otroka v jaslih odpasti 9 kvadratnih metrov.

»Kljub temu idejo, da bi v vili Tomažičevih uredili jasli za slovenske otroke, nismo povsem opustili,« pravi odbornik Tomizza. »To hipotezo bomo še poglobili, hkrati pa bomo pogledali, ali ne bi bilo mogoče rešiti vprašanje slovenskih jasli na ustreznejši in med drugim tudi ekonomičnejši način. Slovenske jasli bi lahko odprli npr. tam, kjer že deluje kak slovenski vrtec, ali vzporedno s kakimi italijanskimi jaslimi. Prav zdaj dokončujemo dve poslopji za otroške jasli, eno v Ul. Valmaura v Valmauri, drugo v Ul. Frescobaldi pri Sv. Ani, ki bi mogoče lahko prišli v ta namen v poštev.«

Gre zgolj za hipoteze ali za kaj več? Lahko pričakujemo, da se bo zadeva premaknila z mrtve točke že v tem šolskem letu? »Tako hitro prav gotovo ne,« odvrne odbornik. »Velik uspeh bi bil, ko bi kaj uresničili v teku prihodnjega šolskega leta. Vsekakor bi rad podčrtal, da si osebno prizadevam za ugoden razplet zadeve in da je moje programe načeloma osvojil celotni občinski odbor.«

Prireditev v Zazidu

V nedeljo ob 14. uri bo v Zazidu velika skupna prireditev, na kateri bodo sodelovali KD Primorsko iz Mačkolj, godba Breg, borčevske organizacije, sekcija VZPI-ANPI Dolina-Prebeneg-Mačkolje, šola Dekani in predstavniki dolinske občinske uprave.

Z množično udeležbo iz Jugoslavije

V nedeljo na Velesejmu mednarodna razstava psov

V nedeljo bo na Tržaškem velesejmu Mednarodna razstava psov, ki bo verjetno, kot vsako leto, privabila na ogled štirinogih varovančkov veliko število mlajšega in starejšega tržaškega prebivalstva.

Na letošnjo razstavo je vpisanih približno osemsto razstavljavcev, ki bo občinstvu predstavilo na stotine čistokrvnih psov najrazličnejših pasem, od malih psov za družbo vse do velikih obrambnih psov. Od teh bo kar dvesto Jugoslovanov, kar pomeni, da bo petindvajset odstotkov razstavljavcev gostov iz bližnje republike. Ti bodo razstavljali predvsem pse avtohtonih pasem, znane dalmatince, šarplaninske ovčarje ter istrske in balkanske lovske pse.

Prireditelji, člani Tržaškega kinološkega društva, so si ob tej priložnosti zagotovili sodelovanje izkušenih in strokovno pripravljenih angleških, madžarskih, jugoslovanskih in italijanskih sodnikov. Ti bodo ocenili razstavljene pse in ob koncu razstave najlepšim primerkom posameznih pasem podelili potrdila, s katerimi jih bodo gospodarji lahko vpisali na Državno in Mednarodno lepotno prvenstvo.

Priznanja bodo spremljali pokali in trofeje, ki so jih ponudili javne ustanove, trgovska in industrijska podjetja iz Furlanije-Julijske krajine ter celo posamezni meščani, ki si prizadevajo za čimboljši uspeh pobude.

že zjutraj, od 8. do 9. ure, bodo razstavljavci pripeljali pse na razstavišče, od 9. ure dalje bo dovoljen vstop publiki, ob 10. uri pa se bo začelo sodniško ocenjevanje. Ob treh popoldne bo na vrsti prikazovanje specifičnih pasjih "vrlin" in sposobnosti, od 16. ure dalje je na sporedu nagrajevanje, razstavo pa bo zaključil "defilè", med katerim bodo s pokali nagradili absolutne zmagovalce.

dnevne sobe - knjižnice - postelje - lestenci

ilmobilio

POHIŠTVO ZA OPREMO

TRST - Ul. Carducci 10 Tel. 732-677

spalnice - kuhinje - saloni - sestavljiva oprema

CENTER ZA NEMŠKI JEZIK

TRST - Ul. Valdirivo 30 - Tel.: 68431

VPISOVANJE V TEČAJE NEMŠKEGA JEZIKA ZA LETO 1986/87

za odrasle do višje stopnje □ za otroke osnovnih šol □ za dijake srednjih šol

Posebni tečaji za konverzacijo, komercialno poslovanje in prevajanje.

Urnik vpisovanja vsak dan od 17. do 19. ure (razen sobote)

Pogovor z vodjo šole Janezom Mejačem

Baletna šola SSG začela z rednim delom

Baletna šola Slovenskega stalnega gledališča v Trstu je začela v sredo z rednim poukom. Ob 15. uri so se zbrale na vajah začetnice, za njimi pa gojenke, ki obiskujejo šolo že več let.

Poiskali smo vodjo Baletne šole Janeza Mejača in se z njim pogovorili o načrtih letošnje sezone.

»Naj najprej povem, da stopa Baletna šola letos v petnajsto sezono svojega delovanja. To pa je že lep jubilej, ki bi ga bilo potrebno še posebej ovrednotiti.«

»V ponedeljek je bil,« je povedal Mejač, »sestanek z gojenci in starši, na katerem je bila podana marsikatera dobra misel o tem, kako naj šola nadaljuje svoje delo in kakšen je njen pomen v sklopu kulturne dejavnosti ostalih slovenskih društev, organizacij in ustanov.«

»Sedaj se začenjajo že redne vaje, ki bodo, kot vedno, potekale ob ponedeljkih in sredah. Najprej bodo na vrsti najmlajše gojenke, za njimi vse ostale. Tudi letos bom vodil šolo sam. V šolo se je vpisalo deset novih gojenk, skupno pa jo bo obiskovalo približno 35 gojenk.«

Pod male dvorane v Kulturnem domu v Trstu ne ustreza potrebam šole. »Skušali bomo zato vaditi s starejšimi gojenkami na deskah odra, ki je v tej dvorani. Letos nameravam namreč začeti s poukom plesa na prstih. To velja seveda za gojenke, ki že nekaj let obiskujejo baletno šolo in so si tega načina plesa že zelo želele.«

V šolo so se vpisale le deklice, oziroma dekleta. Edini fant, Sebastjan, ki je obiskoval to baletno šolo, obiskuje sedaj šolo v Ljubljani.

»Čeprav so se vaje že začele, imajo zamudniki še vedno čas, da se vpišejo in tako povečajo število naših gojencev.«

Čeprav je šola šele na začetku dela v letošnji sezoni, razmišlja Janez Mejač že o tem, kako bi popestril zaključno produkcijo svojih gojenk.

»Mislim, da bom v program vključil točko modernega jazz-baleta. Gojenke bi bile tega zadovoljne, pa tudi občinstvu bi verjetno ustregel.«

Ko smo odhajali, smo se srečali z najmlajšimi gojenkami, ki so čakale na svoj prvi stik z baletno šolo. Tem in vsem ostalim, ki so v šoli že več let, želimo veliko uspeha. (N. L.)

Poskusni sejem v Naselju S. Mauro

Devinsko-nabrežinska občinska uprava sporoča, da bo na podlagi predvidevanj komercialnega plana in na podlagi prošnje ambulantnih trgovcev uveden mesečni sejem v Sesljanu - Naselje S. Mauro. Poskusna pobuda bo trajala 4 mesece. Sejem bo potekal vsak drugi torek v mesecu od 13. oktobra dalje v Naselju S. Mauro na cestnem terenu med hišnima št. 98 in 99 do št. 100 in 126. V zvezi s tem je župan izdal odredbo za prepoved parkiranja v dneh, ko bo potekal sejem, od 6. do 13. ure.

Včeraj in danes na tržaški Pomorski postaji

Poklicne bolezni in novi zakon o invalidnosti predmet deželnega srečanja Patronata INCA-CGIL

Poklicna rakasta obolenja predstavljajo vedno pomembnejši problem tako s preprečevalnega kot tudi odškodninskega vidika. Kljub stalnemu znanstvenemu napredovanju in vedno večji pozornosti s strani zdravstvenih delavcev in javnosti nasploh, ostaja še vedno veliko nejasnosti predvsem kar zadeva vzroke, ki povzročajo rakasta obolenja. Obenem pa ostaja število rakastih obolenj, katerim zavarovalnice priznajo poklicni izvor, zelo omejeno. Po drugi strani je klinično zelo težko ločiti poklicne tumorje od ostalih rakastih obolenj drugačnega izvora. Pri tem pa je treba upoštevati, da na številnih delovnih mestih uporabljajo kancerogene snovi, za katere niso še izvedli poizkusov o vplivih na človeka, obstajajo pa raziskave o škodljivosti na preizkusnih živalih po laboratorijih. Iz tega je razvidno, da so v Italiji raziskave o pojavljanju poklicnih rakastih obolenj tako na znanstvenem kot zavarovalnem področju zelo pičle. Treba bi bilo poskrbeti za smotrno zbiranje zadevnih podatkov, ki bi upoštevali obsežnejšo skupino ljudi. Samo na tak način bo mogoča premostitev sedanjega položaja, ko Državni zavod za zavarovanje proti nezgodam na delu — INAIL predvsem zaradi težavnega ugotavljanja vzrokov rakastih obolenj vsako leto prizna zelo majhno število primerov poklicni tumorjev. S pomočjo koordiniranega raziskovanja bi tudi pripravili vrsto podatkov, ki bi služili za preprečevanje in zakonske spremembe tudi zavarovalne narave.

Z omenjenimi problemi in drugimi težavami podobne narave so se v včerajšnjih jutranjih urah začeli ubadati predstavniki različnih patronatov ter univerzitetni profesorji na prvem dvodnevnem Deželnem srečanju o zaščiti poklicnih bolezni in o invalidnosti, ki opravičuje upokojitev na osnovi zakona 222/84. Srečanje je v kongresni dvorani tržaške Pomorske postaje priredil Patronat INCA - CGIL, ki je predavanja razdelil na dva dela. Včeraj so predavatelji govorili o zaščiti poklicnih bolezni v sedanjem zavarovalnem sistemu, danes zjutraj od 9. do 12.30 pa bo govor o prvih pravnih in medicinsko-pravnih zaključkih uvedbe zakona 222/84 o invalidnosti, ki opravičuje upokojitev. Ob 15. uri bodo na vrsti razni nenajavljeni posegi, katerim bo sledila sklepna razprava.

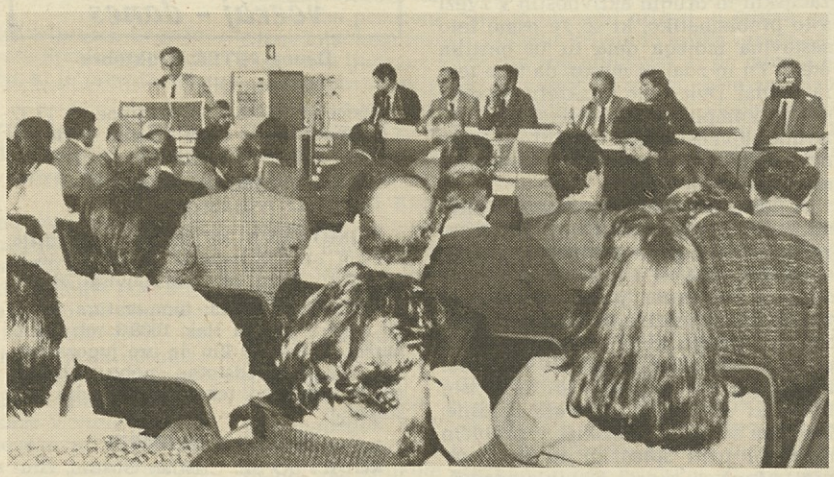

Friulia med najuspešnejšimi podjetji

Deželna finančna družba Friulia spada med najuspešnejša italijanska finančna podjetja. To izhaja iz najnovejše publikacije "Le cento imprese dove si lavora meglio in Italia" (Sto italijanskih podjetij, kjer se najuspešneje dela), ki je te dni izšla pri italijanskem založniku Rizzoliju. Podatke o najuspešnejših podjetjih sta zbrala Donato Speroni in Paola Di Benedetti, spremno besedo pa je napisal John Naisbitt, sicer avtor svetovnih best-sellerjev z gospodarsko vsebino.

Družba Friulia se lahko ponaša z visoko kvalificiranim osebjem, ki ima možnost stalnega izpopolnjevanja na področju investicij, nadzorovanja in upravljanja podjetij, raziskav in načrtovanja ter svetovalske službe. Razen Friulie so vsa ostala obravnavana podjetja zasebna, Furlanijo-Julijsko krajino pa v raziskavi zastopajo še zavarovalnica Generali ter podjetja Danieli in Snaidero.

Danes v občinskem gledališču Prešeren

V Boljuncu srečanje z jogo

KD France Prešeren bo danes ob 20.30 v društvenih prostorih v občinskem gledališču v Boljuncu, priredilo srečanje z Egidijem Baissom. Večer bo dopolnjeval prikaz diapozitivov, ki jih je znani poznavalec in učitelj joge posnel na svojih številnih potovanjih v Indijo, domovino joge.

Že na začetku kratkega razgovora nam je Baiss objasnil, da joga ni novo »versko prepričanje«, temveč le posebna tehnika sprostitve telesa in psihe. Za naš svet, ki je tako zelo napet, vihrav in kaotičen, je joga ena izmed najboljših tehnik. Primerna pa je prav za vsakogar, ne glede na starost ali spol. Z jogo se človek nauči živeti v miru s samim seboj in odkrivati nov pristop do življenja v skladu z naravo. Eden izmed ciljev te »znanosti o pravilnem načinu življenja« je doseči popolno obvladanje svoje notranjosti s stalnim vzgajanjem telesa in duha.

KD France Prešeren je tečaj joge priredilo že v prejšnji sezoni. Iz prvega srečanja, ki je bilo zamišljeno predvsem kot uvodno predavanje, se je razvil trimesečni tečaj. Vodil ga je prav Egidij Baiss, ki je s svojimi tedenskimi lekcijami navdušil večjo skupino ljudi. Letos se je tako ponovno vsilila misel, da bi zanimivi svet joge predstavili še tistim, ki se lanskih srečanj niso mogli udeležiti.

Egidij Baiss, ki poleg raznih drugih jezikov obvlada tudi slovenščino, se vsako leto poda na daljše potovanje v Indijo. Na svojem domu v Repnu pa zbira in prevaja gradivo o jogi. Na današnjem predavanju bo med drugim pokazal tudi diapozitive s skupinskega potovanja v Himalajo, ki ga je pred štirimi leti sam organiziral. (dam)

Coloni izvoljen v komisijo za proračun

Tržaški parlamentarec Sergio Coloni je bil te dni izvoljen v komisijo za proračun, zaklad in gospodarsko načrtovanje pri poslanski zbornici. V pristojnosti te komisije so razni finančni zakoni in zakoni, ki se neposredno nanašajo na Trst in deželo. V pretekli mandatni dobi je poslanec Coloni obravnaval med drugim tudi zakon o tako imenovanem paketu za Trst.

Prekinitev dobave vode v dolinski občini

Uprava občine Dolina sporoča, da bo jutri, 10. t. m., od 8. do 14. ure, prekinjena dobava vode za Domjo, Lakotišče, Krmenko, Boljunec in spodnji del Doline, zaradi vzdrževalnih del podjetja ACEGA na glavni vodovodni cevi.

† Zapustil nas je naš ljubljeni mož, oče in nono

Ignacij Strain

Pogreb bo danes, 9. t. m., ob 12.45 iz hiše žalosti v Mačkoljah, Križpot št. 84, v domačo cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Sonja, sin Franko z ženo Maro, hči Dobrina s sinom Aljošo ter tast Alojz.

Mačkolje, Križpot, 9. oktobra 1987

Ob bridki izgubi očeta Ignacija izrekajo iskreno sožalje gospe Dobrini Strain in svojcem upravni in nadzorni odbor, ravnateljstvo in kolegi Hranilnice in Posojilnice na Opčinah.

Ob prerani smrti Ignacija Straina izreka občuteno sožalje družini KD Primorsko - Mačkolje.

Nepričakovano nam je umrl naš skrbni in dobri

Josip Gruden

(ANDREJČEV)

Žalostno vest sporočajo žena Zofija, sinova Pino in Janko, vnukinja Barbara, brat Stanko in ostalo sorodstvo.

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Samatorca, 9. oktobra 1987

Ob izgubi dragega očeta in nonota Josipa Grudna izrekajo Janku in Barbari iskreno sožalje uslužbenci ZTT, Primorskega dnevnika in Agencije Alpe Adria.

Ob težki izgubi dragega očeta Josipa Grudna sočustvujejo s prijateljem Pinotom in družino Patrizia, Liliana, Martin in Mauro.

Ob smrti dragega tovariša Josipa Grudna izreka sekcija KPI iz zgoniške občine iskreno sožalje prizadetim svojcem.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Tretjak vd. Sulli

se iskreno zahvaljujeva vsem, ki so z nama sočustvovali.

SINOVA

Križ, Trst, 9. oktobra 1987

Jutri uradno odprtje Ceste terana

Jutri ob 10. uri bo v restavraciji Daneu na Opčinah uradna slovesnost ob odprtju Vinske ceste terana, pobude, ki jo je uresničila tržaška Pokrajina s sodelovanjem Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Gostje bodo v povorki vozil z Opčin krenili skozi tri kraške občine, kjer so predvideni postanki z uradnimi pozdravi zgoniškega, devinsko-nabrežinskega in repentabrskega župana, medtem ko se bo uradni del prireditve zaključil s kosilom na Repnu.

Služba za spremstvo prizadetih še ni stekla: protest komunistov

Komunistični svetovalci Visioli, Spaccini, Zanin in Burlo so naslovili na tržaškega odbornika za šolstvo oster protest, ker Občina še ni uredila službe za spremljanje prizadetih otrok. Gre za nujno potrebno službo, ugotavljajo v tiskovnem sporočilu, ki jamči pomembnemu delu tržaških dijakov po ustavi določeno pravico do šolanja. Da po dveh tednih od začetka pouka prizadeti otroci še nimajo na razpolago te službe, je zelo huda upravna pomanjkljivost občinske uprave, ki nosi tudi odgovornost za vse težave in ponižanja tako prizadetih otrok kot njihovih družin. Od odbornika komunisti zahtevajo, naj pojasni razloge in odgovornosti, obenem pa ga pozivajo, naj poskrbi, da bo služba začela delovati čimprej.

Tudi letos literarni natečaj »Božič ostarelih v Trstu«

Glede na uspeh iz preteklih let, se je tržaška Pokrajina tudi letos odločila, da priredi literarni natečaj z naslovom »Božič ostarelih v Trstu«, ki je namenjen udeležencem s stalnim bivališčem v našem mestu in ki so že prekoračili 60. leto življenja. Razdeljen je na dva dela, posvečena prozi oziroma poeziji, in predvideva po sedem denarnih nagrad za vsako zvrst, od katerih je po ena namenjena avtorjem slovenskega jezika.

Letošnja novost pa je v tem, da bo natečaj "prekoračil" ocean. Prireditelji so ga namreč raztegnili tudi na starejše Tržačane, ki živijo v drugih državah, in se tokrat odločili za posebno nagrado (vozovnica za prihod in povratek), namenjeno kandidatom iz daljne Avstralije. Za razliko od preteklih let pa bo letos natečaj na svobodno temo, ki jo navdihuje božični čas.

Natečaj bo zaključilo podeljevanje nagrad z veliko zabavo, vse v znamenju ustvarjanja priložnosti za srečanje ljudi, posvečeno starostniku in njegovim socialnim problemom.

Natečaj je bil že razpisan in bo v naslednjih dneh objavljen s primernimi pobudami, zainteresirani pa se lahko pozanimajo zanj v uradih pokrajinskega odborništva za prosti čas, Ul. Geppa 21, tel. 61812.

Zaradi izločitve finansiranja manjšin

Krožek »Istria« zaskrbljen ob novem finančnem zakonu

Krožek za istrsko-beneško kulturo »Istria« je z zaskrbljenostjo sprejel vest, da namerava vlada izključiti iz novega finančnega zakona prispevke za manjšine, in se je s tem v zvezi obrnil na predsedstvo Združenja istrskih skupnosti ter na Zvezo Istranov, da bi skupaj zahtevali nujno srečanje z vladnim komisarjem. Prav tako je posegel tudi pri predsedstvu vlade, poudarjajoč nujnost primerne finančne podpore italijanski skupnosti v Italiji.

Očitno je — beremo v tiskovnem sporočilu krožka »Istria« — da bi tako "rezanje" hudo oškodovalo italijansko manjšino v Istri, ki bi, nasprotno, potrebovala mnogo višji prispevek, tudi glede na povečanje števila vpisov v italijanske šole.

Danes v istoimenskem krožku

Film o Che Guevari ob 20-letnici smrti

Krožek za politične vede »Che Guevara« in ZKMI prirejata danes spominski večer ob 20-letnici smrti latinskoameriškega revolucionarja Ernesta »Che« Guevare. Ob 18. in 20. uri bodo v dvorani na Ulici Madonnina vrteli film argentinskega režiserja Fernanda Birrija »Moj sin Che«. Film je svojevrsten dokumentarec o življenju Ernesta »Che« Guevare. O »Cheju« pripoveduje njegov oče don Ernesto Guevara Lynch. S hitrostjo štiriindvajsetih posnetkov na sekundo se gledalcu razkrivajo osebnosti očeta in sina, njih čustva in upanja, njih medsebojno razmerje. Tako izvemo, da je socialno zavest Cheja gojil njegov oče, ki se je v dvajsetih letih v Argentini angažiral v vrstah radikalne stranke zoper pronicajoči ameriški imperializem. V filmu pa politika, kljub temu da je stalno prisotna, ostaja nekako ob strani. Poudarek je na Guevarovi družini, na drobnih vsakdanjih stvareh. Režiser Birri je v film vključil tudi nekaj originalnih družinskih posnetkov, kjer vidimo še malega Ernesta pri igri. Več je tudi izvirnih fotografij in med drugim tudi del filma, ki ga je bogvekdo posnel med Castrovimi gverilci na Sierri Madre na Kubi. Film je torej reportaža o življenju dveh oseb, ki so verjele v lastne ideale in ki so v skladu s temi ideali tudi živele. Naj za konec omenimo še krasne skladbe - povečini so to tangi - argentinskega skladatelja Tata Cedrona, ki dajejo ritem in barvo celotni filmski pripovedi.

Med prvo in drugo predstavo bo čilski politični begunec Rodrigo Diaz govoril o svojem poznanstvu z Guevarovim očetom. (w)

V nedeljo, 11. oktobra, bo v naše mesto prispelo več potniških ladij. Ob tej priložnosti bodo po občinski odredbi lahko odprti tudi gostinski obrati, ki imajo ob nedeljah tedensko zaporo.

Režiser Sandro Bolchi bo kmalu zapustil Trst

Te dni se zaključuje snemanje zunanjih kadrov filma La coscienza di Zeno, ki je filmsko ekipo režiserja Sandra Bolchija pripeljal v Trst že septembra. Junaka Itala Sveva (v filmu Johnny Dorelli) je Bolchi popeljal po zgodovinskih in sugestivnih tržaških kotičkih, slovesnejše dogodke pa so snemali tudi na Repentabru s sodelovanjem domačih narodnih noš. V prihodnjih dneh bodo začeli s snemanjem notranjih kadrov, ki bodo večinoma potekali v znameniti tržaški kavarni San Marco in v muzeju Morpurgo.

Ranjen vespist

Na ortopedski kliniki katinarske bolnišnice so včeraj popoldne sprejeli 35-letnega kovinarja Giovannija Massimija iz Ul. Felluga 19, ki si je hudo poškodoval nogo v prometni nesreči. Massimi se je z vespo 50 peljal po Ul. Flavia proti mestu, ko mu je z avtom presekal pot 65-letni upokojenec Giordano Bossi, ki je na Ulico Flavia privozil iz zasebne poti. V trčenju si je Massimi zlomil nogo, tako da se bo moral zdraviti dva meseca.

Priznanje in obžalovanje dejanja olajševalni okoliščini

Omiljena kazen za tržaškega mazača krajevnih tabel na Kozinskem

Koprsko temeljno sodišče je včeraj obsodilo 19-letnega Tržačana Edoarda Iurado, ki je 3. septembra ponoči med Kozino in Obrovom ter Kozino in Škofijami s črno lakasto brvo iz razpršilca popisal dvanajst krajevnih obcestnih tabel, na dva meseca zapora, pet let po prestani kazni pa so mu tudi prepovedali vstop v Jugoslavijo. Na včerajšnjem sojenju je fant priznal in tudi obžaloval storjeno dejanje, vendar je v zagovoru povedal, da so ga k temu prisilili in da je v bistvu klonil pritiskom in grožnjam. Iurada se je 3. septembra z vespo pripeljal na mejni prehod na Kozini in se takoj lotil popisovanja krajevnih oznak. Nad slovenskimi imeni je pripisal ime v italijanščini. Ko so ga prijeli na mejnem prehodu na Škofijah, so v prtljažniku vespe našli poleg razpršilca še zemljevid, na katerem so bila slovenskim imenom s svinčnikom pripisana še imena krajev v italijanščini in več letakov z desničarskimi gesli. Edoardo Iurada je tudi priznal, da je bil do leta 1983 simpatizer mladinske fronte MSI. Od tedaj naprej pa s to stranko naj ne bi imel nobenega opravka več. V dejanje sta ga napeljala neki Marco in Enzo, ki ju sicer pozna le na videz. Škoda, ki jo je povzročil na tablah, je bila ocenjena na približno 690 tisoč dinarjev (tu niso všteti stroški zamenjave tabel), ta denar pa so koprskemu cestnemu podjetju že nakazali Iuradovi starši.

Pri izreku kazni (kot zapor se mu šteje tudi pripor od 4. septembra dalje in enomesečna kazen, ki jo je izrekel sodnik za prekrške) so kot olajševalno okoliščino upoštevali fantovo priznanje, izraženo obžalovanje, zavedenost in povrnitev povzročene škode, sodišče pa ni moglo mimo tega, da je bila škoda zavestno povzročena in tožilčeve zahteve, naj pri izreku kazni upoštevajo tudi preventivni moment, saj Iurade ni mogoče obravnavati zgolj kot orodje tistih, ki netijo sovraštvo med sosednimi državami in narodi, kot je skušal dejanje opravičiti obsojenčev zagovornik.

Čeprav zakon za to kaznivo dejanje predvideva šest mesecev do pet let zapora, se je tričlanski sodni senat odločil za omiljeno kazen: petletna prepoved vstopa v državo naj bi pomenila opozorilo, da si Jugoslavija, kot sicer odprta država, ne želi in tudi ne bo dopuščala takih »obiskov« tujcev, kot je bil Iuradinov 3. septembra.

IZTOK UMER

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Še enkrat o jesenskem seminarju

Kot pedagoški svetovalec in s tem kot eden od načrtovalcev vsebin tradicionalnega jesenskega seminarja za slovenske šolnike na Tržaškem čutim dolžnost sporočiti javnosti nekaj svojih pogledov in pojasnil v zvezi z izrečenim in zlasti zapisanim v Primorskem dnevniku zadnje dni septembra.

Najprej je treba ugotoviti, da je letošnji seminar potekal v izjemno neugodnih vremenskih okoliščinah, v za ta čas hudi vročini in soparici, kar je bilo vse prej kot primerno za zbrano umsko delo. Rekel bi, da je tudi v tem eden od razlogov za hude besede, ki so bile izrečene in zapisane. A s tem ni mogoče pojasniti vsega.

Kar zadeva pretesen prostor, naj rečem le, da se ta skupina s tem ciklusom, ki je namenjen profesorjem slovenščine in drugih jezikov, že več let srečuje v Gregorčičevi dvorani, pa še nikoli ni bilo take prostorske stiske. Ne vem zakaj. Je nemara interes za strokovno izpopolnjevanje v porastu? Če je, smo lahko zadovoljni in bo treba s tem računati. Po mojih ocenah se je namreč zadnja leta udeleževalo tega seminarja (v vseh ciklusih skupaj) ne dosti več kot polovica pedagoških delavcev, pri čemer so bile vsa leta najštevilnejše vzgojiteljice, najmanj pa prav profesorji. Ne vem zakaj. Nemara profesorji že vse vedo, o stroki, pedagogiki, didaktiki, metodiki. Zanimivo je, da je pojav podoben tudi v matični Sloveniji in torej sociološko zanimiv. Naj kar tu podvomim, da se da ta reč razložiti z nekakšno evropsko razgledanostjo profesorskega kadra, kot meni prof. Zora Tavčar. Zanimivo je še, da so tu in onstran meje najboljši udeleženci izpopolnjevalnih seminarjev zmeraj tisti profesorji, ki so tudi sicer najbolj pedagoško tvorni. Potem je tu zmeraj najbolj številna sredina bolj ali manj indiferentnih in na drugem koncu nekaj večnih, bolj ali manj vehementnih nergačev, nikoli z ničemer zadovoljnih.

Primorskemu dnevniku gre v tej polemiki zameriti, da je z glavnim naslovom članka Nadje Filipčič hote ali nehote zadeve posplošil na ves seminar, čeprav le na osnovi nekaj mnenj udeležencev enega samega od petih ciklusov. Tako ima bralec vtis, da je bilo vse narobe, kar smo počeli z vzgojiteljicami (1. ciklus), v srečanju z dr. Kmeclom (2. ciklus), z učitelji (3. ciklus) in še s profesorji naravoslovja (5. ciklus). A dejansko so stekle polemične besede le o 4. ciklusu. To, tako posploševanje iz enega dela na celoto pa ni dopustno. Je dezinformacija.

A dolžan sem odgovoriti vsaj na dva očitka, ki zadevata moj del pri programiranju seminarja. O kakovosti posameznih nastopov nočem soditi, naj sodijo seminaristi. Dve mnenji (Lupinc, Tuta) smo poleg nasprotnega Zore Tavčar že brali, ki pa informativne škode pod velikim naslovom 24. septembra ne bosta mogli bistveno popraviti. Tako je v naravi stvari, javno obveščanje je pač sila delikatna zadeva. Omenjena očitka, ki gresta bolj ali manj na moj naslov, pa sta: prvič, očitek o uvrstitvi teme, ki je zadevala slovenščino kot tuj jezik in drugič, očitek o »zasilni brvi« = pedagoških svetovalcih, ki »so le bolj doma tam kot tu« in torej niti približno ne poznajo zamejske stvarnosti in njenih šolskih problemov, pa zato »bolj sprejemajo ponujeno, kot bi sami eksplodirali od idej.«

Ad 1. Pri koncipiranju teh in drugih seminarjev se vsa leta posvetujem s številnimi ljudmi, z ravnatelji, s profesorji različnih strok, za »slavistični« ciklus pa, odkar spet deluje Slavistično društvo Trst, še posebej z odborom tega društva. Tako tudi letos. Zanimivo je, da sem letos predlagal štiri teme, od katerih so se odbornikom tri zdele zanimive in potrebne, za eno pa so predlagali zamenjavo. In predlagali so v zameno prav temo, ki je postala najbolj sporna, torej temo »Teoretična izhodišča pouka slovenščine kot tujega jezika.« Rečeno mi je bilo še, da je temo predlagala prof. Živa Gruden. Hitro sem soglašal. Tema je bila obdelana že spomladi na seminarju za koroške učitelje v Portorožu. Ugodno sta jo ocenila tam prisotna dr. Breda Pogorelec in dr. Janez Dular, torej dva vidna slovenska jezikoslovca. V Portorožu je bila tedaj tudi prof. Živa Gruden, najgloblja poznavalka današnje problematike Slovencev v Italiji. In tako je prišla ta sporna tema na dnevni red našega seminarja. Pa še zato, ker tudi sam sodim, da je to problem, doslej še čisto neobdelan vidik slovenistike, ki zadnja leta močno stopa v ospredje. Tudi moje opazovanje dogajanj v zamejstvu me prepričuje, kako nemočni smo, ko se vendarle tu in tam med Italijani pojavlja interes za slovenščino, pa temu interesu ne znamo prav streči. Če pa ob tem upoštevamo še statistične in demografske kazalce, ki govore, da je v slovenskih vrtcih že 50% in več otrok iz mešanih zakonov, med temi pa ob vstopu mnogi ne znajo slovenščine več kot dve, tri besede, si lahko predstavljamo, kako čisto nove in komaj obvladljive naloge se postavljajo pred vzgojiteljice. A to nikakor niso le problemi vzgojiteljic, ki neposredno zadevajo vanje. Menim, da je nujno zgraditi s tem v zvezi celo teorijo in specialno metodiko, ki je ne bo zmogel ustrezno oblikovati nihče, če ne zamejski slavisti in italijanisti. Če nič drugega ne, bi se morali ob letošnji temi, o njenem smislu in razsežnosti resno zamisliti, ne pa da so jo - tako vsaj sodi PD - skoraj frontalno odbili. Temu bi mogli reči vsaj strokovna ozkost. Morda tudi pomanjkanje posluha za dogajanje v stvarnosti. A vzkliki kot »Tako daleč pa še nismo!« (da bi bila namreč slovenščina za Slovence v Italiji tuj jezik) in trije klicaji Zore Tavčar ob tem so, milo rečeno, grdo podtikanje in žaljivo diskreditiranje.

Ad. 2. Ko me kdo vpraša, kakšno je moje delo na Tržaškem, povem, da sem le nekakšen oficir za zveze z matico. S tem hočem povedati tudi, kako majhne so spričo obilice odprtih problemov moje možnosti učinkovanja. A vendarle ne morem kar tako sprejeti očitka, da nič ne vem, kaj se s Slovenci v Italiji, zlasti v zvezi z njihovo šolo godi, ker sem pač »bolj doma tam kot tu«. Upal bi dokazati, da problematiko slovenske šole v Italiji ta hip bolje poznam kot prof. Zora Tavčar, ki je navsezadnje tudi prišlek. Morda ne bo odveč, če tu zapišem, da sem prve članke o Slovencih v Italiji (tudi v Reziji!) objavil že v svojih študentskih letih, pred več kot četrt stoletja, torej v času, ko so bila taka poročila v Sloveniji še prava redkost. Strokovno poglobljeno sem se ukvarjal s Primorsko med vojnama, o čemer priča več objav. A naj tu določneje omenim le dva članka iz zadnjih let, na članek »Kako živi slovenska šola v zahodnem zamejstvu« (Prosvetni delavec št. 19/84) in na članek, ki je živo odmeval od Trsta prek Ljubljane do Maribora, »Prek jezika k narodu« (Naši razgledi št. 17/85). Da ne govorim o svojih organizacijskih in drugih aktivnostih v zvezi s to problematiko, ki so že osmo leto sestavina mojega dela tu in onstran meje. Tu in zdaj ni mesto, da bi o tem razpredal. Dela, zelo konkretnega dela s sila kompleksno problematiko današnje slovenske šole v Italiji vidim za celo ekipo kvalificiranih in strokovno specializiranih ljudi.

A nekaj besed o organizacijski shemi seminarja je vendarle še treba zapisati. Ko sem pred sedmimi leti začel službeno zahajati na Tržaško, sem v stikih s številnimi ljudmi spoznal, da je seminar v krizi, tudi zaradi organizacijske sheme, ki je običajno v štirih dneh pedagoškim delavcem vseh vrst in stopenj ponujala bolj ali manj iste teme, ki so bile nujno zelo splošne. Problem se mi je razodel kot problem razmerja med splošnim in posamičnim. Množica skoraj 500-ih pedagoških delavcev na Tržaškem je silno heterogena po smeri in stopnji izobrazbe in po potrebah izpopolnjevanja. Da bi vsaj deloma temu odpomogli, sem predlagal zoženje splošnega seminarja in ob njem še štiri bolj specializirane cikluse, za: vrtnarice, učitelje ter (poenostavljeno) za profesorje - jezikoslovce in profesorje - naravoslovce. S tem je bila dana možnost približati se specialnim potrebam posameznih skupin. Hkrati sem predlagal, da seminar fiksiramo na začetek šolskega leta in naj bi imel funkcijo animacije za uspešnejše načrtovanje šolskega dela. Upeljal sem hospitacije vzgojiteljic na Koprskem in v Sežani, zadnja tri leta pa ekskurzijo za profesorje naravoslovja in še kaj. In vse to bi veljalo ovrednotiti, za vsako skupino posebej in celoto. Sodim, da se dosti več v danih okoliščinah ni dalo in se ne bo dalo storiti, tako da prav vsakega posameznika nikoli ne bo mogoče zadovoljiti.

V eni stvari pa je treba dati kritikom seminarja prav. Mi vsi bi želeli, da bi bili vsi predavatelji odlični strokovnjaki, ob tem pa še blesteči govorniki in hkrati specializirani poznavalci specifične zamejske problematike. A takih ljudi enostavno ni. Kaka redka izjema le potrjuje pravilo. Zato pa bo pošteno, če zavrnemo počezna mnenja o tem, da prihajajo predavatelji iz Slovenije nepripravljeni in z nekakšnim podcenjevalnim odnosom do stvari in ljudi. To enostavno ni res. Res pa je, da zvečine malo vedo o konkretni zamejski stvarnosti in se zato v konkretizacijah marsikdaj lovijo. A to je že drug problem. Upam si trditi, da je šlo prav skozi »slavistični« ciklus zadnja leta malone vse, kar slovenska slavistika premore najboljšega. Osnovno nalogo, ki jo imajo ti seminarji že po meddržavnem dokumentu iz 1964. leta, to je seznanjanje zamejskih pedagoških delavcev z dogajanji in dosežki v stroki (strokah) torej seminar izpolnjuje. Drug problem je, kako in koliko to druga stran sprejema.

SILVO FATUR

V organizaciji Združenja Italija-SZ

Še en začetniški tečaj ruščine

Tržaška sekcija Združenja Italija — Sovjetska zveza bo zaradi velikega povpraševanja priredila v ponedeljek, 12. oktobra, še en prezplačni začetniški tečaj ruščine.

Istega dne se bodo začeli še ostali tečaji ruskega jezika; dva tečaja prve stopnje, dva tečaja druge stopnje (eden na sedežu Združenja, eden pa v Kulturnem društvu Tabor na Opčinah), in en tečaj tretje stopnje. S prvim novembrom pa se bodo začeli tečaji pogovora v ruščini, tečaj ruske zgodovine in kulture in krajši tečaj, izrecno namenjen obravnavi glagolov. Intenzivni tečaj ruščine se bo začel šele 19. oktobra.

Podrobnejše informacije nudi tajništvo Združenja vsak dan od 17. do 20. ure, v sobotah pa od 10. do 12. ure; telefonska številka je 60158.

● **Danes zvečer ob 20. uri** se bo začel osnovni tečaj mednarodnega jezika esperanta v 12 lekcijah, ki ga prireja Tržaško esperantistično združenje. Nadaljne informacije za vpis je mogoče dobiti na sedežu Združenja v Ulici sv. Frančiška 23 v prvem nadstropju.

● **Zaradi vzdrževalnih del** na opažu mestnih tunelov bo predor svetega Vida, med Trgom Sansovino in Ulico sv. Marka, zaprt za promet vozil in peščev od danes do 20. oktobra, in sicer samo ob delavnikih od ponedeljka do petka od 21.30 do 5.30 naslednjega dne.

gledališča

VERDI

Operna sezona 1987/88. Pri blagajni gledališča (tel. 631948) je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrjevanje starih. Otvoritev sezone bo 20. oktobra z Bizetovo opero CARMEN.

LA CONTRADA - IL CRISTALLO

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu delo Carpinterija in Faragune UN BIGLIETTO DA MILLE CORONE.

koncerti

Glasbena matica Trst - Koncertna sezona 1987/88, informacije, vpisovanje abonmajev in potrditev starih sprejema pisarna GM od 10. do 12. ure (tel. 418605), Ul. R. Manna 29.

razstave

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.00 do 20.00; ob sobotah in nedeljah od 11.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V umetnostni galeriji Cartesius razstavlja tržaška likovnica Olivia SIAUSS. Razstava bo odprta do 15. oktobra.

V prostorih tržaške pokrajine - Trg V. Veneto 4 - razstavlja do 17. t. m. slikar Carlo CASETTI.

V umetnostni galeriji Al Bastione bo od 10. do 22. oktobra razstavljal svoje akvarele Pietro COELLI.

V Debenjakovi galeriji v Kanalu je odprta vsak dan razstava M. BAMBIČA ob »Kogojevem kulturnem dnevu 1987«.

V umetnostnem ateljeju Nadie Bassanese bodo jutri, 10. t. m., ob 17.30 odprli razstavo Tullia PERICOLIJA.

razne prireditve

KD Rdeča zvezda iz Saleža vabi na koncert Komornega zbora iz Škofje Loke, ki bo v nedeljo, 11. t. m., ob 18. uri v cerkvici sv. Urha v Samatorci.

KD F. Prešeren iz Boljunca prireja danes, 9. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih VEČER O JOGI s prikazom diapozitivov. Gostje bodo Egidij Baiss in njegovi učenci. Vabljeni!

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu, Donizettijeva 3, bo v ponedeljek, 12. t. m., ob 20.30 večer, posvečen SLOVENCEM OB SREBRNI REKI. O slovenski narodni skupnosti v Argentini bodo spregovorili Marjan Pertot, Marijan Kravos in Tomaž Simčič.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi v sredo, 21. oktobra, izlet v Goriška Brda. Kosilo bi imeli pri Kekcu. Vpisovanje v ponedeljek, 12. oktobra, od 10. do 11. ure za člane in v torek, 13. oktobra, od 10. do 11. ure za nečlane v društvenih prostorih, Ul. Cicerone 8.

Planinska odseka SK Devin in ŠZ Sloga vabita svoje člane in planince na izlet, ki bo v nedeljo, 11. t. m., v okolico Snežnika. Izlet bo vodil Bističan Hinko Poročnik. Hoje bo približno 4 ure. Zbirališče z osebnimi avtomobili v Bazovici ob 7. uri.

šolske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljišča A. M. Slomšek iz Trsta sporoča, da bo seja za dijake in profesorje za 5. letnik v ponedeljek, 12. t. m., ob 17. uri v šolskih prostorih v Ul. Caravaggio 4.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1987-88

Vpisovanje abonentov vsak delavnik, od 10. do 14. ure in od 16.30 do 19.30, ob sobotah od 10. do 14. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4, telefon 734265.

ABONENTI IMAJO PRI PREDSTAVAH IZVEN ABONMAJA 25% POPUSTA

včeraj - danes

Danes, PETEK, 9. oktobra
DINO

Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 17.32 - Dolžina dneva 11.19 - Luna vzide ob 18.21 in zatone ob 9.54.

Jutri, SOBOTA, 10. oktobra
DANJEL

PLIMOVANJE JUTRI: ob 3.49 najnižja -34 cm, ob 9.58 najvišja 54 cm, ob 16.34 najnižja -53 cm, ob 22.44 najvišja 28 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20 stopinj, zračni tlak 1009,3 mb rahlo narašča, veter 20 km na uro jugozahodnik, vlaga 82-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 20,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Cristian Gustini, Giulia Giannini, Massimiliano Kraus.

UMRLI SO: 79-letna Antonia Orio vd. Müllner, 86-letna Giuseppina Gnaser vd. Spadoni, 59-letna Linda Paci vd. Lando, 78-letni Mario Stoinich, 80-letni Giuseppe Dodic, 92-letna Gemma Piacentini, 81-letni Giovanni Lubiana, 74-letna Elia Mattarelli, 84-letni Emilio Kobau, 76-letni Emilio Heinze.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 5., do sobote, 10. oktobra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 **Giardini di pietra**, vojni, ZDA 1987, 100'; r. Francis Ford Coppola; i. James Caan, Anjelica Huston.
NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 **Lunga vita alla signora**, dram., It. 1987, 130'; r. Ermanno Olmi; i. M. Esposito, S. Brandalise.
EXCELSIOR I - 16.00, 22.15 **Oci ciornie**, It., 1987, r. Nikita Mikhalkov; i. Marcello Mastroianni, Silvana Mangano.
FENICE - 15.30, 22.15 **Scuola di ladri 2**, kom., It. 1987; r. Neri Parenti, i. Paolo Villaggio, Massimo Boldi, Lino Banfi.
GRATTACIELO - 17.45, 22.15 **007 Zona pericolosa**, akc., VB 1987; 100'; r. J. Glen; i. Timothy Dalton, Maryan D'Abo.
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Gli occhiali d'oro**, It. 1987; r. Giuliano Montaldo; i. Philippe Noiret, Rupert Everett, □
MIGNON - 16.00, 22.15 **Quarto protocollo**, krim.; r. John Mackenzie; i. Michael Caine, Pierce Brosnan.
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **La casa 2**, srh., ZDA 1986; r. Sam Raimi; i. Bruce Campbell, Sarah Berry.
EDEN - 16.00, 22.00 **Teneri ma duri**, porn., □□

EXCELSIOR II - 16.30, 21.45 **Giulia e Giulia**, It. 1987; r. Peter Del Monte; i. Kathleen Turner, Sting, Gabriel Byrne, Gabriele Ferzetti.
VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 **Peter Pan**, ris.
CAPITOL - 16.00, 22.00 **Figli di un dio minore**, dram., ZDA 1986, 120'; r. Randa Haines; i. William Hurt, Marlee Matlin.
NAZIONALE III - 16.10, 22.00 **Diavolerie di una moglie esigente**, porn., □□
LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Good Morning Babilonia**, r. Paolo in Vittorio Taviani; i. Vincente Spano, Greta Scacchi.
RADIO - 15.30, 21.30 **Bambole di carne**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razna obvestila

Devinsko-nabrežinska občina organizira tečaje angleščine, slovenščine, nemščine, pianole in kitare. Vpisovanje v uradu za stike z javnostjo občine Devin-Nabrežina (tel. 200421 int. 17 od 8. do 14. ure) še jutri, 10. t. m.

Otroški zbor F. Venturini sporoča, da bo vaja jutri, 10. t. m., ob 14.30 v Kulturnem centru A. Ukmar pri Domju.

Mladinski zbor F. Venturini sporoča, da bo vaja jutri, 10. t. m., ob 15.15 v Kulturnem centru A. Ukmar pri Domju.

prispevki

Ob 5. obletnici smrti Dušana Kodriča daruje družina 100.000 lir za lista Unita' in Delo, 50.000 lir za KD Rovte-Kolonkovec in 50.000 lir za KD Kolonkovec.

V spomin na brata Milana Kureta darujeta sestri Bernarda in Marija 50.000 lir za KD Slavec iz Ricmanj.

Ob 6. obletnici smrti Josipa Grgiča daruje žena Ida 30.000 lir za KD Lipa.

V spomin na Gastoneja Mennuccija darujejo Ilde in Mirko Hrvatič 15.000 lir ter Marija in Bruno Zahar 15.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Gastoneja Mennuccija daruje Marica Daneu 10.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Mirando Zobec por. Kocjančič darujeta Liljana in Sergio Grdelič 20.000 lir za KD F. Prešeren.

Namesto cvetja na grob strica Pepija Trobica darujeta nečakinji Nadja in Meri 50.000 lir za SKD Barkovlje in 50.000 lir za cerkev sv. Jerneja v Barkovljah.

V spomin na gospoda Tea Križmančiča daruje družina Grilanc iz Nabrežine 30.000 lir za KD I. Gruden.

Ob 10. obletnici smrti dragega nonota Antona darujeta v njegov spomin Radi Pečar z družino ter Nevenka Pečar 30.000 lir za Kulturni center v Lonjerju.

Srečko Colja daruje 10.000 lir za Zvezo vojnih invalidov NOV.

V drag spomin na ljubljenega pokojnega brata Dragota Bana, ob njegovi 60-letnici rojstva daruje Vojka Ukmar z družino 50.000 lir za Zvezo vojnih invalidov NOB - Trst.

Leli Nakrst daruje 10.000 lir za Zvezo vojnih invalidov NOV.

Vera Siega daruje 25.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem in 25.000 lir za Zvezo vojnih invalidov NOV.

V počastitev spomina Rada Mennuccija darujeta Vesela in Pepi Starc 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na drago ženo Olivo daruje Josip štoka 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

Namesto cvetja na grob Gastoneja Mennuccija darujeta Štefanija štoka 20.000 lir in Dragica Kapun 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

mali oglasi

ŠE VEDNO pogrešamo psa, mladega nemškega ovčarja, ki se je izgubil pred mesecem dni v okolici Zgonika. Če veste kaj o njem, prosimo, da telefonirate na št. 412507 ob uri kosila. Čaka vas bogata nagrada.

PODJETJE V GORICI zaposli osebo, veščo knjigovodstva in splošnega uradovanja. Pismene ponudbe, pod šifro »Služba«, nasloviti na Upravo Primorskega dnevnika, Ul. XXIV. maja 1, 34170 Gorica.

ŠTEDILNIK št. 6 za centralno gretje, bele barve, malo rabljen, zamenjam za manjšega ali prodam. Tel. 226560.

PRODAM moped morini oxford 50 kub. cm, letnik 86 v dobrem stanju. Tel. 208272 od 9. do 12. ure in 208771 od 19. do 20. ure.

IZKUŠENA PRODAJALKA oblačil s priporočili in znanjem slovenščine in hrvaščine ter šivilja tudi za kožuhe išče zaposlitev samo v jutranjih urah. Zajamčena resnost. Tel. 225946.

PRODAM zazidljivo zemljišče v vasi Kroglje pri Dolini. Tel. v večernih urah na št. 826459.

PRODAM stilno pohištvo: divan, dva fotelja in mizico, stilno jedilnico s kristalno biblioteko ter orehovo zakonsko spalnico. Tel. 43463 od 14. do 16. ure.

PRODAM po ugodni ceni nov strojček rowentaza kuhanje kave ekspres. Tel. ob uradnih urah na št. 0481/32844.

NA RAZPOLAGO je še nekaj mest za tečaj nemščine, primeren za višješolce. Traja do konca maja, enkrat tedensko po eno uro in pol. Cena 230.000 lir. Za informacije tel. na št. 578042.

MLAD SLOVENSKI PAR kupi hišico na Krasu, tudi potrebno popravil. Tel. 815701 ob večernih urah.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

menjalnica

8.10.1987

Ameriški dolar	1300.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	717.—	Švicarski frank	860.—
Francoski frank	213.—	Avstrijski šiling	101,75
Holandski florint	637.—	Norveška krona	194.—
Belgijski frank	33,50	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2135.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1900.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	184.—	Avstralski dolar	900.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	1,30
Kanadski dolar	980.—	Drobni dinar	1,30

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

LO SQUALO — Jaws — Žrelo, ZDA 1975. Režija: Steven Spielberg. Igrajo: Roy Scheider, Richard Dreyfuss, Robert Shaw, Murray Hamilton. Drevi, 9. oktobra, ob 20.30, na RAI 1.

V mesečini teče mlado dekle po plaži, se sleče do golega in skoči v lesketajočo vodo oceana, da bi se rešila zatohlosti poletne noči. Toda brezskrbnega nočnega kopanja je dramatično konec, ko se pojavi orjaška morska pošast - morski pes, ki nočno lepotico pogoltne in potegne za sabo v morske globine... S takšno sekvenco se začne mučna, a zelo napeta Spielbergova kronika o divjanju velike morilske ribe, ki povzroča smrt in preplah med nebogljenimi kopalci ameriške plaže. Cinično oko mladega ameriškega režiserja je še posebej kruto pri karikaturalnem opisovanju krajevnih politikov in mogotcev, ki se pred tragedijo sprenevedajo in hote prikrivajo veliko nevarnost zaradi raznih interesov in špekulacij.

Po prvih dveh filmih *(Duel, Sugarland Express)*, ki ju je dobro sprejela predvsem kritika, je 28-letni Spielberg prišel tudi do velike publike s to veleuspešnico, ki je predstavljala tudi znatni finančni uspeh.

IL MONELLO — The Kid — Otrok, ZDA 1921. Režija in scenarij: Charles Chaplin. Igrajo: Ch. Chaplin, Jackie Coogan, Edna Purviance, Carl Miler. Jutri, 10. oktobra, ob 20.30 na RAI 3.

Charlot je v tem legendarnem filmu revni steklar, ki slučajno najde in prevzame v varstvo zapuščenega otroka. Prešeren in iznajdljiv fantič pomaga Charlotu pri njegovem poslu na svojevrsten način: tako, da razbija stekla izložb in okna v soseski... Mlajši in starejši emarginiranec sta tako protagonista neverjetnih potegavščin in pustolovščin, pa tudi dramatičnih prizorov. S kančkom humorja in optimizma pa se tudi njun bedni svet spremeni v romantični Chaplinovi viziji v začarano škatlo srečonosnih možnosti.

V tej klasični sodobni pravljici se kaže v vsem svojem sijaju izredna Chaplinova sposobnost povezovati resni, tragični register z burkaškim in komičnim in te prvine spojiti s svojsko neponovljivo mešanico poezije, miline, humorja.

TLAKOVALCI PUŠČAVE — Les balisurs du Déserť. Francija-Tunizija 1984. Režija in scenarij: Nacer Khemir. Igrajo: Nacer Khemir, Soufiane Makni, Nourreddine Kasbaoui, Sonia Ichti. V nedeljo, 11. oktobra, ob 16.10, na RTV Ljubljana.

Mladi učitelj občuduje iz tovornjaka širno afriško puščavo. Sredi brezmejnega peščenega oceana stoji vas, kjer naj bi poučeval. Vendar v zaselku ni nikakršne šole ali drugih sodobnih zgradb; domorodci si pripovedujejo nedojemljive starodavne zgodbe iz Tisoč in ene noči ter čakajo na vsakoletni obredni prihod »tlakovalcev puščave«, skrivnostnih potujočih varuhov prabitnih izročil najstarejše celine na Zemlji. Sugestivna pričujočnost teh pradavnih mitov nevzdržno zasvoji učitelja, predstavnika racionalne in moderne Afrike, ter ga pogoltne neznanokam...

Drugi film tunizijskega filmskega ustvarjalca, pisatelja in igralca je bil uspešno predstavljen tudi na Beneškem festivalu leta 1985. Da doživlja afriška kinematografija živahen in ugoden trenutek, dokazuje tudi drugi tunizijski film *Afriška kamera (Caméra d'Afrique)* Fedira Boughedira iz leta 1983, prav tako na sporedu RTV Ljubljana, v ponedeljek, 12. 10., ob 10.20. Boughedir je s tem »montažnim« filmom podal nekakšno zgodovino sodobnega afriškega filma, ki s pričevanji in izseki iz posameznih filmov prikazuje prizadevanja afriških filmarjev (med drugimi nastopajo veteran Dikongue Pipa, Med Hondo, režiser iz Malija Souleymane Cisse, ki se je uveljavil letos v Cannesu...), da bi »dekolonizirali« afriške ekrane monopola zahodnih distribucij in produkcij ter ustvarili in pokazali pristne filmske podobe Črnega kontinenta.

INNAMORARSI — Falling in Love — Zaljubiti se, ZDA 1984. Režija: Ulu Grosbard. Igrajo: Robert De Niro, Meryl Streep, Hervey Keiutel, Jane Kaczmarek. V ponedeljek, 12. oktobra, ob 22.20 na Italia 1.

Italia 1 predvaja tudi letos v svojem ponedeljkovem nočnem sporedu ciklus filmov (v glavnem ameriške produkcije) v originalni verziji. Po zvenečih naslovih iz prejšnjih tednov - Hustonov *Beg za svobodo* in Altrichov *Quella sporca ultima meta* - je tokrat na vrsti intimen film.

Grosbardova zgodba ni posebno izvirna: on in ona se slučajno srečata na vlaku in "se zaljubita" kljub temu, da sta že oba poročena. Sledijo običajni prizori in čustva, pričakovanja, negotovosti, občutki krivde in muke zaradi neuresničene ljubezni, kajti oba »zaljubljenca« se ne moreta ali znata odpovedati prejšnjim vezam in življenjskim navadam. De Niro in Streepova, ki odlično igrata svoji vlogi, se brezciljno potikata po ulicah in lokalih velemesta, nepripravljena v svoja čustva, zamorjena s službenimi obveznostmi, v stiski s časom in podobno.

DA QUI ALL'ETERNITA' — From Here to Eternity — Odtod do večnosti, ZDA 1953. Režija: Fred Zinnemann. Igrajo: Burt Lancaster, Montgomery Clift, Deborah Kerr, Frank Sinatra, Donna Reed, Ernest Borgnine. V torek, 13. oktobra, ob 20.30, na RAI 2.

Leta 1941 na Havajih: vojak ameriške vojske, ki ga pooseblja Montgomery Clift, ubije nasilnega narednika, ker je ta surovo pretepel do smrti njegovega najboljšega prijatelja (Franka Sinatro). Po maščevanju mladi rekrut pobegne in dezertira, a kmalu bo tudi on umrl, med silovitim japonskim napadom na Pearl Harbour. Ob glavnem dogajanju se v podtonu odvija idilična ljubezenska zgodba med simpatičnim narednikom Burtonom Lancasterjem in privlačno kapitanovo ženo Deborah Kerr.

Ta film je bil posnet po znanem istoimenskem romanu Jamesa Jonesa in je prejel kar osem oskarjev, vendar poanta te priredbe je dokaj konformistična in kritika vojaškega sistema tako rekoč brez smisla. Avstrijsko-nemški režiser Fred Zinnemann, ki se je v 30. letih izselil v ZDA, se je po Sadoulu prav s tem filmom izneveril svojskemu avtorskemu stilu in se podredil hollywoodskim standardom.

FUGA DI MEZZANOTTE — Midnight Express, VB 1978. Režija: Alan Parker. Igrajo: Brad Davis, Randy Quaid, John Hurt, Irene Miracle. V sredo, 14. oktobra, ob 20.30, na Canale 5.

Mladega ameriškega študenta ujamejo turški policaji na istanbulskem letališču z dvema kilogramoma hašiša. Kot je znano, turška oblast ravna zelo strogo in kruto z razpečevalci mamil, zato se lahkomiselni mladenič znajde v grozljivem zaporu Sagmalcilar. Tu ga zaprejo v hladno in umazano celico in ga sadično trpinčijo, dokler se mu ne posreči tvegani, a slikoviti pobeg.

Berlusconijev network ponuja tokrat gledalcem pravcato televizijsko premiero, kar bodo še posebej cenili vsi občudovalci in »fansi« tega »cult-movieja« o pustolovskem in svobodnem življenju za vsako ceno. Nesrečnega protagonista zgodbe, ki se je resnično pripetila, odlično pooseblja angleški igralec Brad Davis, tudi izredni in šokantni interpret Fassbinderjevega *Querelle*.

Pripravlja: Boris Devetak

Nove plošče

AEROSMITH - CLASSICS LIVE II LP

Ta teden bomo še enkrat spregovorili o glasbi, za katero pravijo, da je v tem trenutku najbolj priljubljena: to je heavy metal. Po nadvse uspelem albumu, ki so ga izdali metalci sami, se zdaj skupine krepko pripravljajo na novo sezono.

Med njimi tudi Aerosmith, ki so posneli že drugi album v živo. Prvi je namreč izšel lani, ker so fansi postajali že nestrpni in so dobesedno zahtevali ploščo. Sicer je skoraj neverjetno, da ena najbolj priljubljenih ameriških skupin čaka osem let za izdajo prvega albuma v živo. Da bi se Aerosmith oddolžili svojim fansom, so takoj posneli še drugega, ki ga bodo nedvomno zelo dobro prodajali.

Steven Tyler in njegov glas sta dobesedno očarala vse ljubitelje heavy metala, pa tudi skupina, ki ga spremlja, je vseskozi v najboljši formi, kar se zelo redko dogaja pri drugih ansamblih.

Classics Live II zaobjema verjetno najboljši in najplodnejši trenutek ansambla Aerosmith in to so v glavnem nastopi - on stage od leta 1978 do leta 1986 in, kot sem pravkar omenil, so vse pesmi mojstrsko izvedene. Zasluga gre nosilcu in obenem mitu skupine Tylerju, pa tudi vsem njegovim fantom, ki sose izkazali kot odlični glasbeniki.

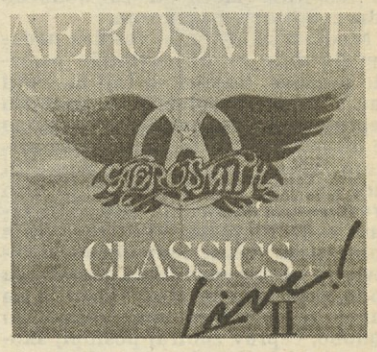

Pesmi so naslednje: *Back In The Saddle, Walk This Way, Movin'Out, Draw The Line, Same Old Song And Dance, Last Child, Let The Music Do The Talking, Toys in The Attic.*

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Inf. oddaja: Uno mattina
9.35 Nanizanka: Professione pericolo
10.30 Dnevnik
10.40 Rubrika: Okrog nas
11.30 Nad.: La valle dei pioppi
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... è la Rai?
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Pronto... è la Rai? (2. del)
14.15 Nanizanka: Cara detective
15.00 Dok.: L'epica tra i pupi siciliani
16.00 Risanka
17.00 Nanizanka: Emil
17.55 Rubrika: Danes v parlamentu
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Variete: Io, a modo mio
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Lo squalo (dram., 1975, r. Steven Spielberg, i. Roy Scheider, Robert Shaw, 1. del)
22.00 Dnevnik
22.10 Film: Lo squalo (2. del)
0.05 Dnevnik - zadnje vesti
0.20 Aktualno: Podelitev nagrad Le città della Magna Grecia
0.15 Dok.: Bodočnost prirodopisa

RAI 2

11.05 Dok.: Kemija v laboratoriju
11.30 Risanke
11.55 Variete: Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik - šport
13.30 Mezzogiorno è... (2. del)
13.40 Nad.: Quando si ama
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Nan.: Bert D'Angelo superstar
15.25 Film: Grido di battaglia (vojni, 1963, r. Irving Lerner, i. Van Heflin, Rita Moreno)
16.55 Rubrika: Iz parlamenta
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Nanizanka: Baciami strega
18.05 Nan.: In due si ama meglio
18.30 Dnevnik - šport
18.45 Nan.: Le strade di San Francisco
19.35 Vreme, dnevnik in športne vesti
20.30 Kviz: Giallo - La tua impronta del venerdì (vodi Enzo Tortora)
22.30 Dnevnik - nocoj
22.45 Nanizanka: Investigatori D'Italia
23.45 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Nočni film: Metello (dram., It. 1970, r. Mauro Bolognini, i. Massimo Ranieri, Ottavia Piccolo)

RAI 3

16.15 Šport: kolesarstvo (prenos iz Frosinona)
16.45 Glasbena oddaja: Jeans - Dedicato a Mike Francis (vodi Simonetta Zauli)
17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi)
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (pripravil Folco Quilici)
18.30 Nanizanka: La famiglia Brady
19.00 Vreme in dnevnik
19.20 Deželne vesti
19.35 Glasbena oddaja: Pokerconcerto - Compilation
20.05 Izobraževalna oddaja: Osvojena medicina. Zdravniki, bolniki in bolezni v devetnajstem stoletju - Raziskovanje bolezni (pripravila Alberto Chiantaretto in Renzo Villa, 2. del)
20.30 Film: Mani di fata (kom., It. 1983, r. Steno, i. Renato Pozzetto, Eleonora Giorgi, Sylva Koscina)
22.00 Dnevnik - nocoj
22.10 Šport: mednarodni nogomet
23.40 Dnevnik - zadnje vesti
23.55 Deželne vesti

RTV Ljubljana

10.00 TV mozaik. Tednik
11.00 Dokumentarec: Tam, kjer kukavica gnezdi
11.30 Nadaljevanka: August Strindberg (pon. 5. dela)
16.00 Rubrika: Videostrani
16.15 TV mozaik. Tednik (pon.)
17.15 Dokumentarec: Tam, kjer kukavica gnezdi
17.45 Otroška nadaljevanka: Vukov kotiček (6. del)
18.00 Nadaljevanka: Dr. Who - Maščevanje pločevincev (10. del)
18.25 Izobraževalna oddaja: Več veselja z vrtom (5. del)
18.45 Risanka
19.00 Obzornik
19.25 Zrno in vremenska napoved
19.30 Dnevnik
20.05 Nad.: Sever in Jug (3. del)
21.00 Dok.: Zakon ljubezni (5. del)
21.50 Dnevnik
22.05 Film: Trenutki brez zločina (dram., ZDA 1978, r. Ulu Grosbard, i. Dustin Hoffman, Theresa Russel, Harry Dean Stanton)
23.55 Aktualno: Kronika Video CD 87

TV Koper

14.00 TVD Novice
14.10 Nadaljevanka: Veronica
15.00 Nad.: Bratje Karamazovi
16.20 Otroški spored
18.00 Nadaljevanka: Vite rubate
19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:

TRST — Polemike pred odprtjem Ceste terana
TRŽIČ — Začetek glasbene sezone
TRST — Ob izidu knjige o škedenjskih krušarcah
TRST — Samo Kokorovec na svetovnem kotalkarskem prvenstvu

19.30 TVD Stičišče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Nanizanka: Mary Hartman
20.25 TVD Novice
20.30 Glasbena noč z dirigentom Zubinom Mehto (2. del)
21.45 TVD Vsedanes
22.00 Koncert iz CD s Simfoniki RTV-Lj, dir. Anton Nanut)
22.45 Košarka: it. prvenstvo A 1, Benetton-Fonte San Benedetto

CANALE 5

7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija
7.20 Risanke: The Littlest, 7.45 Pepero
8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori
9.30 Nanizanka: General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Kviz: Fantasia
15.00 Film: L'assassino viene ridendo (krim., ZDA 1963, r. Buzz Kulik, i. Cyril Fletcher, Pat Boone)
17.00 Nanizanka: Alice
17.30 Kviz: Doppio slalom
18.00 Variete: Ciao Enrica
20.00 Kviz: Tra moglie e marito
20.30 Variete: Festival
23.15 Variete: Maurizio Costanzo show - Night
0.30 Filmska rubrika: Première
0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Bonanza

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.15 Film: La città dolente (dram., It. 1949, r. Mario Bonnard, i. Luigi Tosi, Barbara Castanova)
11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Creamy, Juny Peperina, Mini Pony
14.30 Nadaljevanki: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo
16.15 Nanizanka: Il Santo
17.15 Nadaljevanka: Aspettando il domani
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie
19.30 Nanizanke: Quincy, 20.30 Colombo, 21.50 Spencer
22.45 Film: Unico indizio un anello di fumo (dram., VB-Kan. 1977, r. S. Cooper, i. Donald Sutherland, Francine Racette)
0.25 Tednik: Cinema & Co.
0.55 Nanizanki: La legge di McLain, 1.45 Il Santo

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.15 Wonder Woman, 10.00 Tarzan, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 12.55 Tre cuori in affitto
13.25 Variete: Smile
13.35 Nanizanka: M.A.S.H.
14.20 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.05 Nanizanka: La famiglia Addams
15.30 Otroška oddaja: Bim Bum Bam, vmes risanke Memole, Magica Emi, Holly e Benji
18.00 Nanizanke: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch, 20.00 Teneramente Licia
20.30 Film: Entity (srh., ZDA 1982, r. Sidney J. Furie, i. Barbara Hersley, Ron Silver)
23.00 Športna rubrika: A tutto campo
24.00 Rubrika: Grand Prix
1.00 Nanizanki: La strana coppia, 1.45 Ai confini della realtà

TELEPADOVA

13.30 Ris.: Ken il guerriero
14.00 Nadaljevanki: Ai confini della notte, 15.00 Signore e padrone
16.30 Risanke
17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera
18.00 Risankew
19.30 Nanizanka: Baretta
20.30 Film: Il portiere di notte (dram., It. 1974, r. Liliana Cavani, i. Dirk Bogarde, Charlotte Rampling)
22.45 Nan.: Gioco di coppie
23.15 Nadaljevanka: Il profumo del potere
0.15 Film: L'inferno può attendere (fant.,ZDA 1980, r. John Berry, i. Peter Strauss, Richard Kiley)

TELEFRIULI

13.30 Nadaljevanka: Amor gitano
14.30 Risanke
15.00 Dokumentarec: Jadranje, tehnika in prireditev
15.30 Glas. odd.: Music box
17.45 Dokumentarec: Nekoč je bila oblast
19.00 Dnevnik
19.30 Dan za dnem
20.00 Nanizanka: I cercatori d'oro
20.30 Športna rubrika
22.00 Nanizanka: Sherlock Holmes
22.30 Dnevnik
23.00 Dan za dnem
0.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Ne prezrimo; 8.45 Mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.25 Glasba; 11.30 Petkov zbornik: Umetnost in kultura (1. del); 13.20 Cecilijanka 1986: dekliški zbor Steverjan, moški Lipa iz Kozane, mešani Št. Peter na Vašinjah; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Otroški kotiček: Po svetu z raketo; 15.00 Roman v nad.: Pod svobodnim soncem; 15.10 Zbornik (2. del), nato V filmskem svetu; 16.00 O slovenskih ljudskih pravljicah; 17.10 Mi in glasba: skladatelj in dirigent Bogomir Leskovic; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranjik; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Glasbena oddaja: Romeo in Julija; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasbena tradicija; 13.30 Melodije; 14.05 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Alpski kvintet; 18.15 Kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Naši kraji in ljudje; 23.05 Lit. nokturno; 23.15 Morje in pomorščaki.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 14.40 Popevka tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Dinar na dinar; 18.00 Dance parade; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, vmes vremenska napoved; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vašem izboru; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 10.05 Hit parade; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Turistični napotki; 11.30 Reportaže; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasba; 15.00 O kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.33 Glasba; 19.00 Operete; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj, nato Glasba za vse okuse; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mixe Time; 20.30 Nočni val, nato Nočni glasbeni program.

Napovedan izredni poseg Dežele za sanacijo poplavljenih območij

Ob odpravljanju posledic prve ocene o ogromni škodi

Na prihodnji seji deželnega odbora bodo razpravljali o dodelitvi izrednih sredstev za odpravljanje škode poplave v Gorici. Tako je zagotovil deželni odbornik Brancati včeraj na sestanku s krajevnimi upravitelji in tehniki civilne zaščite. Treba bo točno določiti prizadeto področje, hkrati pa omogočiti takojšnjo obnovo delovanja bolnišnice. Sanirali bodo del Vrtojbice na italijanski strani meje, posebna študija pa naj bi nakazala možnosti za dokočno odpravo problemov Korna.

Medtem se je včeraj ves dan nadaljevalo delo za odpravljanje posledic poplave. Gasilci so bili že tretji dan z vsem razpoložljivim osebjem neprekinjeno zaposleni. V sredo so se morali omejiti le na nujnejše primere, včeraj so se lahko posvetili tudi drugim. Nič koliko je še bilo prostorov, iz katerih je bilo treba črpati vodo in blato. Prav tako so s polno paro delali tudi občinski delavci in osebje občinskih podjetij za vodo, elektriko in plin. Mesto je na zunaj že zadobilo spet normalno podobo, čeprav znotraj poslopij škoda ne bo tako kmalu odpravljena.

Le delno se je stanje izboljšalo v splošni bolnišnici. Bolnike sprejemajosamo v najnujnejših primerih. Laboratorijivčeraj niso delovali, morda pa bodo danes. Podzemni hodniki so še pod morjem blata. Točne ocene škode ni, podpredsednik KZE Tuzzi govori o "mnogih milijardah". Bolnišnico si je včeraj v spremstvu predsednika KZE Robustellija ogledal deželni odbornik za zdravstvo Manzon. Zagotovil je, da bo Dežela takoj posegla z izrednimi finačnimi sredstvi. Programirati bo treba posege: po prvi fazi, ki naj zagotovi nujno zdravstveno oskrbo, bo treba pripraviti načrt za celovito saniranje in obnovo vsega kompleksa bolnišnice.

Razdejanje v bolnišnici, kjer je več milijard lir škode

O poplavi so razpravljali tudi tajniki petih večinskih strank. Pozvali so občinsko upravo naj nujno naveže stike z novogoriškimi oblastmi za načrtovanje skupnih posegov, ki naj dokončno odpravijo občasne probleme. Od KZE zahtevajo večinske stranke proučitev morebitnih odgovornosti za stanje, ki je privedlo do začasnega zaprtja bolnišnice.

Dvodnevno izboljšanje vremena je priskočilo na pomoč vsem, ki se na novogoriškem območju trudijo, da bi odpravili posledice neurja. Včeraj so izsušili še zadnje stanovanjske in druge objekte in začeli z natančnim evidentiranjem škode ter s prvimi ukrepi za sanacijo. Najbolj prizadeta je bila bolnišnica v Šempetru, kjer tudi včeraj niso uspeli usposobiti nekaterih služb in zlasti kuhinje. Na Občini, kjer deluje štab za civilno zaščito, so spričo napovedi o ponovnem poslabšanju vremena, odredili stanje pripravljenosti. Po prvih, približnih ocenah znaša škoda vsaj 4 milijarde dinarjev. Ta številka pa se bo predvidoma v prihodnjih dneh znatno povečala. Precej škode je na cestnem omrežju zaradi zemeljskih usadov. Včeraj so bili na terenu strokovnjaki geološkega zavoda Slovenije, za prve ukrepe saniranja.

Sinoči ob 18.30 se je v Gorici spet pojavil dež.

Posvet ob 1200-letnici patriarha Pavlina iz Ogleja

Vplival je na pokristjanjevanje Slovencev

Pavlin Oglejski sodi gotovo med najpomembnejše osebnosti na evropskem kulturnem prizorišču v karolinškem obdobju. Patriarh in pesnik, rojen v Čedadu, bo predmet posveta, ki ga v soboto, to je jutri, prireja Inštitut za versko in družbeno zgodovino v Gorici. Letos poteka točno 12 stoletij od daljnega leta 787, ko je Karel Veliki imenoval Pavlina za škofa.

Posvet se bo odvijal v dveh delih, v Gorici in Čedadu. V avli Cocolin v Ul. Seminario 7 se bo posvet pričel jutri ob 9.30. Uvedel bo prof. Carlo Guido Mor, ki velja za najpomembnejšega zgodovinarja srednjega veka v naši deželi, z referatom o Pavlinovem delu in njegovem obdobju. Za njim bodo spregovorili še prof. Angelo De Nicola, prof. Giuseppe Fornasari z Univerze v Trstu in dr. France Dolinar z Ljubljanske univerze. Slednji bo predaval o Pavlinovi vlogi pri pokristjanjevanju slovenskega naroda.

Predavanja bodo seveda odprta občinstvu. Dopoldanski del se bo sklenil z morebitnimi posegi prisotnih in diskusijo.

Popoldne se bo študijsko srečanje nadaljevalo v cerkvi sv. Frančiška v Čedadu. S pričetkom ob 15.30 se bodo zvrstili še štirje govorniki: prof. Giuseppe Cuscito, prof. Sergio Tavano, prof. Vincenzo Liccaro in prof. Gilberto Pressacco.

Namen posveta je osvetliti večplastno osebno znamenitega patriarha in njegov vpliv na okolje. Tako bo govor o stikih z največjimi predstavniki evropske kulture tistega časa, o odnosih med teologijo in politiko, o umetniškem, glasbenem in drugem kulturnem delovanju za časa Pavlinovega škofovanja. Gre namreč za pomembno obdobje, ki ga zgodovinarji označujejo tudi kot "karolinško renesanso" in je v marsikaterem pogledu predstavljalo prvi poskus prehoda k srednjeveški in moderni Evropi.

Nocoj prvi koncert nove sezone v Tržiču

V Tržiču se nocoj pričenja nova koncertna sezona, peta po vrsti, odkar je bilo odprto in obnovljeno občinsko gledališče. Za koncertno dejavnost skrbi Občina, ki je umetniško vodstvo tudi letos poverila profesorju Carlu De Incontrera. Letošnja sezona koncertov bo v pretežni meri posvečena ruski glasbi. Skladbe dveh znanih ruskih komponistov, Rahmaninova in Šoštakoviča, bodo izvajali tudi na nocojšnjem, prvem večeru v sezoni.

Posebej velja poudariti, da bo poleg solistov, glavni izvajalec tudi letos simfonični orkester ljubljanske radiotelevizije pod vodstvom Antona Nanuta. Ljubljanski simfoniki so v Tržiču koncertirali lani in tudi prejšnja leta.

Solist na nocojšnjem koncertu bo francoski pianist Francois Joell Tiollier, ki ga tržiška publika sicer že dobro pozna po lanskih izvrstnih interpretacijah.

Koncert se prične ob 20.30.

Ravnatelj SSG Košuta je dijake seznanil z novo gledališko sezono

Še dober teden je do začetka nove sezone SSG, ki se bo pričela z Nušičevo komedijo Sumljiva oseba. Predstavi v Kulturnem domu bosta 19. in 20. t. m. Sicer pa se v nadaljevanju sezone obeta bogat in zanimiv izbor odrskih del. Posebno pozornost so pri našem gledališču letos namenili mladim.

Trenutno se odvija v vseh krajih v zamejstvu abonmajska kampanja. Srečanja, pogovori, obiski po društvih in tudi na šolah. Tako je ravnatelj SSG Miroslav Košuta te dni ločeno obiskal dijake učiteljišča, liceja in trgovskega zavoda v okviru abonmajske kampanje SSG. O srečanjih in pogovorih na šolah nam je takole povedal:

»Srečanja sodijo v okvir abonmajske kampanje SSG pa tudi repertoarske politike SSG, ki v večji meri kot v preteklosti računa na sodelovanje s šolo in z mladino nasploh. Za letošnjo sezono smo med drugim pripravili ciklus iz sodobne slovenske dramatike na komornem odru, ki je namenjen prvenstveno šoli.

Računamo, da se bomo s šolo tesneje povezali tudi preko projekta "Ves Cankar na odru SSG", ki poleg postavitve Kralja na Betajnovi predvideva dve okrogli mizi, eno v Trstu in drugo v Gorici, o pomenu Cankarjeve dramatike danes in še nastope naših igralcev po šolah s Cankarjevimi besedili. Pri tem naj bi nam sami profesorji slovenščine in drugi sugerirali tudi tekste, ki bi prišla v posameznih primerih v poštev.«

In kakšne vtise ste dobili med pogovori z dijaki?

»Ob želji SSG, da bi imelo tudi v Gorici posebno mladinsko predstavo, smo se z dijaki pogovarjali tudi o morebitnih spremembah urnikov predstav. Izkazalo se je, da potreba po takšnih spremembah ni posebno občutena. Dijaki in še zlasti maturantje pa so pokazali posebno zanimanje za komorni oder.«

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1987-88

Vpisovanje abonentov do 19. oktobra vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v KULTURNEM DOMU, Ul. Brass 20, telefon: 33288.

ABONENTI IMAJO PRI PREDSTAVAH IZVEN ABONMAJA 25% POPUSTA

V Sovodnjah so lansko poslovanje zaključili s prebitkom 127 milijonov

Dokument soglasno odobren na zadnji seji občinskega sveta

Finančno poslovanje Sovodenjske Občine v lanskem letu se je zaključilo s prebitkom nekaj nad 127 milijonov lir. O obračunu za leto 1986 je tekla razprava na zadnji seji občinskega sveta, ki je finančni dokument tudi soglasno odobril.

Poročilo o finančnem poslovanju je podal odbornik Klemše, ki je naglasil, da je tak rezultat posledica smotrnega in varčnega upravljanja občine, pa tudi posledica dejstva, da Dežela s precejšnjo zamudo izplačuje prispevke, ki jih je odobrila oziroma priznala posameznim občinam.

Pretežni del pribitka obračuna namreč sestavljajo prav aktivni ostanki, to je prispevki, ki jih bo Občina šele vnovčila. Odbornik za proračun je v poročilu navedel tudi, da je prav zaradi narave pribitka v tem trenutku nemogoče ta sredstva uporabiti. Pač pa bo govor o namembnosti čez kakšen mesec, ko bo Občina tudi dejansko razpolagala z denarjem.

Slišati je bilo tudi predlog, čeprav v osebnem imenu, da bi ta denar porabili za odplačilo zemljišč, ki jih je občina zasegla že pred leti, ob širjenju in asfaltiranju cest. Tako bi bila zadeva najhitreje in dokončno rešena. Ob tem velja opozoriti, da je zadevna dokumentacija že v pripravi.

Občinski svet je na zadnji seji soglasno odobril tudi, prvo, delno porazdelitev pribitka, pravzaprav tistega dela pribitka, ki je dejansko razpoložljiv. Okrog 12 milijonov so namenili v sklad za izplačilo nagrad za produktivnost uslužbencem, manjši znesek pa za smetarsko službo.

Sicer pa je bila torkova seja, ki jo je vodil župan Primožič, v pretežni meri posvečena obravnavi vprašanj finančnega značaja. Tako so bile vnešene dodatne spremembe v proračun za letos, odobreno je bilo izplačilo raznih stroškov, potrjen sklep o določitvi višine odškodnine članom občinskih komisij itd.

Župan je seznanil svetovalce, da je centralna komisija za krajevne finance končno odobrila predlog za povečanje števila uslužbencev in notranjo preureditev. Župan je povedal tudi, da je odbor sklenil, da 22. oktobra prekine dejavnost delovna skupina, ki čisti robove poti. Razlog je v prevelikem strošku, ki že krepko presega začetno namenjeno vsoto.

Rajonski sveti

V ponedeljek zvečer se bosta sestala dva rajonska sveta. V Pevmi se bo ob 20.30 sestal svet za Pevmo, Oslavje in Štmaver. Na dnevnem redu seje je razprava o osnutku pravilnika za delovanje družinske posvetovalnice ter imenovanje predstavnika rajonskega sveta v odbor za upravljanje iste.

Isti večer ob isti uri se bo na sedežu na Trgu San Giorgio v Ločniku sestal tudi tamkajšnji rajonski svet. Razpravljal bo prav tako o družinski posvetovalnici, poleg tega pa še o vprašanju razsvetljave na vrtu socialnega centra v tej predmestni četrti.

koncerti

SLOVENSKI OKTET bo imel celovečerni koncert jutri, 10. t. m., ob 20. uri v telovadnici v Sovodnjah. Gostovanje prireja KD Skala, v sodelovanju z Občino.

šolske vesti

Ravnateljstvo učiteljišča A. M. Slomšek iz Trsta obvešča zainteresirane goriške dijake, da bo seja za dijake in profesorje za 5. letnik v ponedeljek, 12. t.m., ob 17. uri v šolskih prostorih v ulici Caravaggio 4.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Ronkah - dvojezična sekcija v Romjanu obvešča, da je ponovno odprta ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.30 do 18. ure.

Praznik kostanja za člane in prijatelje Slovenskega planinskega društva bo v nedeljo, 18. oktobra, pri Štekarjevih v Števerjanu. V slučaju slabega vremena bo družabnost v nedeljo, 25. oktobra. Društvo tudi obvešča, da bo tradicionalno martinovanje 15. novembra v Ajdovščini.

Občinska knjižnica v Doberdobu bo danes, petek, 9. oktobra, zaprta.

ŠD Sovodnje obvešča, da bo tudi letos rekreacijska in predsmučarska telovadba in sicer dvakrat tedensko. Prva vaja bo nocoj, ob 21. uri, naslednja pa prihodnjo sredo.

Nova slovenska trgovina v strogem centru mesta

Mlada in podjetna slovenska fanta sta te dni odprla novo trgovino v centru Gorice. Gre za trgovino z oblačili, na vogalu med Ul. Nizza in Korzom, nasproti središčne Verdijeve kavarne. Trgovina se imenuje Solaria, upravljata pa jo dva 20-letnika, Marko Corsi in Igor Cotič.

Pri napitku ob odprtju se je zbralo veliko ljudi, predvsem mladih in športnikov. Marko Corsi, večletni košarkar v vrstah Doma in v novi sezoni igralec v združeni zamejski ekipi Jadran, nam je povedal, da želita zadostiti predvsem okusu mladih, če že ne po letih vsaj v duhu. Nova trgovina zato nudi bogato izbiro vsem, ki ljubijo športno-elegantno obleko. Na policah in v izložbah imajo zaenkrat modele firm G. M. Venturi, Missoni sport, Royal St. Andrew's, ponudbo pa bodo še popestrili. Tudi cene, zagotavljajo, bodo glede na kvaliteto zmerne in dostopne mladim.

Predstavnik zelenih Giorgi bo moral pred porotno sodišče

Obtožen je širjenja vojaških tajnosti

Občinski svetovalec iz Tržiča, Luciano Giorgi, ki v tem organu predstavlja gibanje zelenih, se bo moral 27. novembra letos zagovarjati pred porotnim sodiščem v Trstu. Obtožen je namreč hudega kaznivega dejanja širjenja vojaških tajnosti, oziroma podrobnosti o obrambi države. Za taka dejanja je pristojno porotno sodišče.

Odkod dokazi za prijavo sodišču in kazensko razpravo? Pred dobrim letom so se na tržiških ulicah pojavili letaki na katerih naj bi bile menda navedene podrobnosti o vojaški prisotnosti na območju države in posebej Furlanije-Julijske krajine. To naj bi bilo dovolj za ovadbo in proces.

Kolikšni so ti dokazi, se bo nedvomno pokazalo med razpravo. Giorgi menda trdi, da gibanje zelenih nima organizacijske strukture po vzorcu drugih strank in da torej ne more odgovarjati za letak, ki ga je podpisalo Gibanje zelenih. Glede same vsebine letaka pa menda ne gre za širjenje tajnosti, ampak za povzetek novic in podatkov, ki so bile že objavljene pred nekaj leti v neki publikaciji Radikalne stranke. Menda so bili takrat objavljeni podatki povzeti po strokovnih publikacijah, ki so na razpolago javnosti.

Zadeva je torej kar se da zapletena.

Tečaj informatike za javne funkcionarje

S pozdravnimi posegi župana Scarana, prorektorja Videmske univerze prof. Della Riccie in prof. Nordia, ki je predstavljal Univerzitetni konzorcij, se je v prejšnjih dneh pričel v občinski sejni dvorani v Gorici tečaj informatike za funkcionarje krajevnih in drugih javnih uprav. O zasnovi in ciljih tečaja je spregovoril njegov pobudnik in koordinator prof. Piccinini. Ne gre namreč zgolj za uvajanje k uporabi računalnikov in drugih informatskih pripomočkov, pač pa za uvajanje informatike v sistem upravljanja. Zato je tečaj namenjen v prvi vrsti vodilnim funkcionarjem, takim, ki imajo možnost odločanja o organizaciji dela v uradih.

Tečaju, ki se bo zaključil 18. decembra sledi okrog 30 funkcionarjev raznih uprav na Goriškem.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Giulia e Giulia«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI 17.30-22.00 »Gli intoccabili«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Who's that girl«.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Predator«.

Nova Gorica

SOČA Zaprto.

DESKLE 19.30 »Ameriški ninja«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa San Giusto, Korzo Italia 242, tel. 34606.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò, Ul. Primo Maggio 94, tel. 790338.

Gojmir Demšar o novi koncertni sezoni Glasbene matice

Z visoko kakovostjo koncertov približati glasbo vsem slojem

S predstavitvijo koncertnega programa, ki ga Glasbena matica nudi svojim abonentom v letošnji koncertni abonmajski sezoni, se začenja, lahko rečemo, letošnja sezona koncertnih prireditev, ki so jih predstavniki naše osrednje glasbene ustanove tokrat pripravili z željo, da bi bila izbira čimbolj pestra in seveda tudi kvalitetna.

Naš pogovor je stekel z umetniškim vodjem abonmajske koncertne sezone prof. Gojmirom Demšarjem, ki smo ga najprej vprašali, kaj je vplivalo na sestavo programa letošnje abonmajske koncertne sezone.

Odg.: Iz izkustva preteklih sezon izhaja naša želja, da približamo glasbo čim širšemu krogu ljubiteljev te umetnosti. Seveda stremimo, da bodo vsi koncerti na visokem kvalitetnem nivoju, da pa bodo upoštevali tudi željo po vključevanju tukajšnjih glasbenih umetnikov. Pri tem smo še posebej upoštevali želje, pa tudi dolžnost Glasbene matice, da pomaga mlademu glasbenemu naraščaju, ki se je oblikoval v njeni glasbeni šoli in da mu daje tako priložnost za njegovo uveljavitev v javnosti.

Vpr.: Kateri pa so ti domači slovenski umetniki?

Odg.: Tu je najprej mlada pianistka Katja Milič, ki je lani z odliko dokončala študij klavirja na glasbeni šoli GM v razredu prof. Neve Merlak in je nato diplomo ponovila z odliko tudi na tržaškem konservatoriju Tartini. Miličeva, ki nadaljuje sedaj podiplomski študij v Beogradu, bo solistka v Ravelovem klavirskem koncertu v G-duru, ki bo na programu abonmajskega koncerta v izvedbi simfonikov RTV Ljubljana pod taktirko dir. Antona Nanuta. Na drugem abonmajskem koncertu bodo nastopili: organist Andrej Pegan, že uveljavljen umetnik, ki ga redno srečujemo kot protagonista orgelskih koncertov. Ob njem bosta svoj solistični koncertni debut doživela violinista Jagoda Kjuder in Marko Biteznik. Mezzosopranistko Noro Jankovič ni potrebno posebej predstavljati. Odlična tržaška slovenska umetnica je danes že uveljavljena koncertna in operna pevka in torej vedno tudi ljubi gost koncertov Glasbene matice.

Vpr.: Bo v letošnjem repertoarju zastopana tudi domača glasbena produkcija?

Odg.: Tudi slovenskih glasbenih del ne bo manjkalo v tokratnem repertoarju. Tako bo mladi, a že uveljavljeni primorski rojak, skladatelj Marjan Gabrijelčič, zastopal svoj glasbeni opus z delom »Eufonia«, skladbo, ki bo doživela svoj krst na našem otvoritvenem koncertu 22. oktobra v Kulturnem domu v Trstu. V izvedbi Tria Lorenz bosta na sporedu dve slovenski skladbi, »Ekspresije« Lojzeta Lebiča in »Kontrasti« Primoža Ramovša, že večkrat izvajana kompozicija tega plodovitega slovenskega skladatelja, v kateri so poudarjena dodekafonska načela gradnje skladbe. Na izvenabonmajskem koncertu bomo slišali v Trstu prvič izvajano delo prof. Pavleta Merkùja »Koncert za rog in zbor«. Na istem koncertu pa bo na programu še zanimivo delo tržaškega skladatelja Fabia Niederja »Kresnik - duh kresne noči v vaseh slovenskih kmetov« za 24-glasni zbor, dva otroška glasova, klavir, štiri tolkala in glas igralca, ki predstavlja duha kresne noči. Ansambel Pro Arte iz Gradca, ki bo izvedel deli Merkùja in Niederja, bo predstavil še tri skladbe slovitega poljskega skladatelja Pendereckega »Stabat mater« in »Agnus dei« iz poljskega Requiema ter »Veni creator«.

Vpr.: Prav gotovo vsebuje vaš letošnji repertoar tudi zanimivosti iz svetovne glasbene literature?

Odg.: Tako je. Hrvaško glasbeno ustvarjalnost bo zastopal Boris Papandopulo s skladbo »Hommage a Bach«. Izvajal jo bo Simfonični orkester Slovenske filharmonije z dirigentom Milanom Horvatom. Na koncertu bomo slišali simfonijo v treh stavkih Igorja Stravinskega ter drugi klavirski koncert v c-molu Rahmaninova, pa še »Posvetilo Bachu« hrvaškega skladatelja Papandopula. Tu bomo imeli priložnost slišati odlično slovensko pianistko Dubravko Tomšič-Srebotnjak. V počastitev 50. obletnice smrti slavnega francoskega skladatelja Ravela bosta na sporedu koncerta za dva klavirja z vrsto njegovih skladb. Protagonista tega spominskega večera bosta argentinska pianista Hektor Moreno in Norberto Capelli. Novost za koncertni oder bodo klavirski kvarteti v izvedbi Kvarteta RTV Ljubljana. Slišali bomo kvartete češkega skladatelja Bohuslava Martinùja, francoskega skladatelja Faurëja in kvartet Ivana Petriča - dela, ki bodo pri nas prvič izvajana. Prav tako bomo na našem koncertu prvič prisluhnili dvema odličnima deloma iz železnega repertoarja svetovnih klasikov - Brahmsov trio v c-molu in skladbo v c-molu Soštakoviča v izvedbi Tria Lorenz. Toliko o nekaterih pomembnejših novostih iz programa letošnjega repertoarja. Naj še omenim, da bodo simfoniki RTV Ljubljana na otvoritvenem koncertu, poleg že omenjenega Ravelovega koncerta, predstavili še Berliozovo Fantastično simfonijo. Poslastica letošnjega abonmaja pa bo koncert mladega, a že svetovno uveljavljenega violinista Štefana Milenkovića - še dečka. Vokalno glasbo bo zastopal odlični mešani pevski zbor Obala iz Kopra, ki ga vodi Mirko Slosar in ki letos slavi 10-letnico svojega obstoja.

Vpr.: Kaj manjka morda v letošnjem abonmaju, česa je preveč ali premalo?

Odg.: Manjka nam lastni komorni ansambel, ki bi se danes utegnil že uresničiti, če pomislimo na vrsto odličnih glasbenikov, ki so zadnja leta izšli iz vrst šole Glasbene matice.

Vpr.: Pa še to vprašanje: je po vašem morda premalo zastopana v repertoarju avantgarda oziroma alternativna glasba? Ste morda mnenja, da je spored nekoliko tradicionalno utesnjen?

Odg.: Mnenja sem, da je v pogojih programiranja koncertov Glasbene matice repertoar še dokaj dobro izbran, saj okoliščine načrtovanja ne dopuščajo preveč prostih rok. Moramo se v veliki meri podrejati programski ponudbi izvajalcev. Da so pri tem merodajna finančna sredstva, je menda povsem razumljivo. V drugačnih pogojih in ob razpoložljivosti lastne koncertne dvorane, bi v številnejših koncertih bržkone uspeli nuditi pestrejši izbor glasbenih prireditev.

Pogovor zapisala NEVA LUKEŠ

Založništvo tržaškega tiska

Literarna mojstrovina, ki je vzbudila pozornost vsega sveta!

Patrick Süskind

PARFUM

str. 254, lir 18.000

Jean Baptiste Grenouille, glavna oseba romana, se je rodil v pariški ribarnici pod mizo - v smradu in med odpadki. Svet je zato sprejemal z vonjem, po vonju je presojal ljudi okoli sebe, dobro in zlo. Zaradi nenavadno izostrenega voha je postal najgenialnejši parfumar in najgnusnejši morilec. Pokončal je petindvajset najlepših, najbolj dehtečih mladenk. Ubil jih je za svojo genialno umetnost: za izdelavo najboljšega parfuma vseh časov, s katerim bi si bilo moč pridobiti človeško ljubezen...

Naprodaj v:

TRŽAŠKI KNJIGARNI, KNJIGARNI TERČON, Nabrežina in KATOLIŠKI KNJIGARNI, Gorica

Bilo je v Murski Soboti in Moravskih Toplicah

Srečanje slovenskih književnih prevajalcev

Od petka, 25., do nedelje, 27. septembra, je bilo v Murski Soboti in v Moravskih Toplicah XIII. delovno srečanje, ki ga je priredilo Društvo slovenskih književnih prevajalcev. Udeležilo se ga je okrog 50 prevajalcev iz Slovenije in iz drugih jugoslovanskih republik, s Kosova, iz Madžarske (Pecs) in iz Trsta.

V petek popoldne so se prevajalci zbrali v Galeriji Murske Sobote, kjer so si ogledali razstavo Pomurski prevajalci, ki jo je lepo in zanimivo zasnovala in pripravila Študijska knjižnica v Murski Soboti.

Predsednik Zveze književnih prevajalcev Jugoslavije dr. France Jerman je pred začetkom srečanja podelil Potokarjevo listino trem prevajalcem: Bistrici Murkulovski iz Skopja (po rodu Slovenki), Gojku Janjuševiću iz Novega Sada ter Josipu Ostiju iz Sarajeva. Potokarjeva listina je priznanje, ki ga je v spomin na velikega prevajalca Toneta Potokarja (1908-1985) podelilo Društvo prevajalcev za »prispevek k vzajemnemu prevajanju in spoznavanju književnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.« Tone Potokar - je še rečeno v pravilniku o podeljevanju listine - »je kot železničarski uradnik vse življenje služboval v raznih krajih Jugoslavije, zlasti Srbije, Makedonije in Hrvaške, in ves čas zgledno sodeloval tako rekoč pri vseh jugoslovanskih časopisih, revijah in založbah s prevodi, poročili in ocenami knjig in prevodov in s tem seznanjal in bogatil jugoslovanske narode in jezike s knjižnimi in kulturnimi dosežki drugih narodov in narodnosti.«

Sledila so predavanja o prevajalcih Pomurja in Porabja, ki so jih pripravili Franc Kuzmič, Jože Vugrinec (Franc Telmin - prvi prekmurski prevajalec), Janko Moder (Peter Dajnko in Štefan Küzmič kot prevajalca Svetega pisma), Franc Šrimpf (Prof. Bogo Teply kot prevajalec), Mihael Kuzmič (Prevajalec Aleks Kardoš in njegovo delovanje med ameriškimi prekmurskimi Slovenci). Še posebej je bilo zanimivo poročilo Urške Gallos (po materi Dolenjka, po očetu Madžarka), ki živi na Madžarskem in se ukvarja s časnikarstvom in s prevajanjem. Govorila je o Hlapcu Jerneju v prevodu Avgusta Pavla. Delo je pri Madžarih zelo popularno in je v nekaj desetletjih doživelo več ponatisov. Izšlo je tudi v znameniti zbirki Evropa, v kateri izhajajo evropski klasiki.

Naslednji dan je bilo srečanje v hotelu Termal v Moravskih Toplicah. Nekaj referentov je govorilo o Vuku Stefanoviću Karadžiću in o njegovem modelu književnosti ter o njegovem prevajanju, saj je letos 200-letnica njegovega rojstva. Glavni referat o njem je imel dr. Jože Pogačnik, marsikaj zanimivega pa je o njem povedal tudi Aleksander Spasić iz Beograda. Matej Rode je govoril o Vukovem prevodu Stare zaveze, v tej zvezi tudi bolj splošno o stilistiki prevajanja kot takega, kar je med prevajalci sprožilo precej živahno diskusijo, ali je možno govoriti o stilu prevoda drugače kot o stilu kateregakoli literarnega dela. Izredno zanimiv je bil tudi nastop dr. Diao Šaohua iz Harbina na Kitajskem, ki je trenutno profesor za orientalistiko na Filozofski fakulteti v Beogradu. Srbohrvaščino se je naučil v devetih mesecih in je v njej kar tekoče predaval. Govoril je o prevodih Franceta Prešerna na Kitajskem. Na prošnjo prisotnih je prebral v kitajščini Prešernovo Pevcu, kar je vzbudilo v dvorani pravo navdušenje.

Popoldne je dr. Frane Jerman govoril o kritiki filozofske teorije prevajanja, dr. Mensur Raifi s Kosova pa o sinonimiji v prevajanju poezije: vzel je za primer Verlainovo poezijo, ki jo je najprej prebral v francoščini, nato v albanščini in še v različnih srbohrvaških prevodih. Zelo zanimivo je bilo predavanje Majde Stanovnik, ki je govorila o Prijateljevi kritiki prevodov Puškina. Ugotovila je, da je bil Ivan Prijatelj, čigar 50-letnico smrti praznujemo letos, v svojih pogledih na prevajalsko umetnost zelo moderen.

Kot vsako leto, je bil na srečanju prevajalcev znani slovenski klasični filolog in prevajalec v latinščino profesor Silvester Kopriva, ki je prebral pesem v heksametrih (v latinščini, seveda!)

Zadnji dan srečanja, v nedeljo, je bila ekskurzija po znamenitostih Goričkega: prevajalci so si ogledali izredno lepo Plečnikovo cerkev v Bogojini, lončarsko delavnico Alojza Bonjeca v Filovcih, zdravilišče Radence, poslovilno kosilo so pa imeli v stari vinski kleti na Janževem vrhu, kjer je tudi Maistrova soba, saj je rojstna vas generala Rudolfa Maistra, ki mu bodo 10. oktobra slovesno odkrili spomenik v Mariboru, oddaljena komaj kakih deset kilometrov.

Srečanje je bilo torej vseskozi zanimivo in je pripomoglo k medsebojnemu zbližanju, k izmenjavi izkušenj in spoznanj. Zasluga za to gre dobri organizaciji, zanjo pa sta poskrbeli požrtvovalni predsednica in tajnica Društva slovenskih književnih prevajalcev, Ani Bitenc in Irena Trenc-Frelih.

DIOMIRA FABJAN BAJC

Svetli toni slikarke Zillijeve

Miljska likovnica Natalia Zilli se s svojimi stvaritvami pojavlja pred publiko že obilni dve desetletji in to na samostojnih razstavah v glavnem v Miljah ter v Trstu, pa tudi na številnejših skupinskih likovnih manifestacijah na veliko širšem območju. Dolgo, zelo dolgo se je predstavljala s svojimi preprostimi, a ličnimi pokrajinami, za katere je motive iskala v Istri, predvsem na istrskem Krasu. Bili so to prvenstveno zaselki, male skupine kmečkih hiš v bregu, ki jih je Zillijeva tako neposredno prenesla na platno ali papir, da so dobesedno zaživeli.

V nedeljo pa se je Natalia Zilli predstavila tržaški publiki v središčni mali galeriji Malcanton v istoimenski ulici z osmimi povsem novimi deli. Tokrat je miljska likovnica povsem prenovljena in to tako v motiviki kot tudi v tehniki, torej v načinu likovnega izražanja. Motivno je likovnica istrski Kras zamenjala s tržaškim ali če hočemo s tržaško obalo, nekdanjo tempero ali olje pa z nekakšno mešano tehniko. Njena dela so pač polimaterična. Na temeljito pripravljeno osnovo, na platno Zillijeva nanese tenko plast drobnega nežno belega peska, s katerim že nakaže motiv. Nato nakazani motiv z barvo dopolni ali točneje močneje očrta. Tako ima gledalec pred seboj na primer, med drugimi, dve zelo posrečeni deli, dva motiva, ki bi ju mogli locirati v nabrežinsko-devinski kot. V enem primeru gre za visoke bele čeri, ki se vzpenjajo iz sinje-zelenega morja, v drugem pa imamo prav tako visoke bele navpične čeri, nad katerimi se je razpotegnil ožji zeleni pas. Motiv nas spominja na visoke čeri pred Devinom, nad katerimi je lep borov gozd, skozi katerega se od nedavnega vije tako imenovana Rilkejeva steza ali pot. V obeh primerih pa sta motiva posneta z morja.

Tudi ostali motivi so v pretežni večini beli odnosno svetlejših tonov, razen enega, kjer prevladuje rjava barva. V nekaterih primerih likovnica svoje motive, konkretno vrhove svojih čeri odnosno skal dopolni z drobcenimi kristali, kot bi se vrhovi skal kristalizirali. Razstava bo trajala do 18. oktobra.

Nekaj kritičnih misli o prijetnem koncertu

Pretekli petek je v Boljuncu nastopala mlada pevsko-glasbena skupina Swingin' Fast Food, za katero smo obljubili, da bomo še spregovorili. Pa niti ne gre samo za obljubo. Skupina iz Giessna pri Frankfurtu res zasluži malo več pozornosti, veljalo pa bi spregovoriti tudi o prireditvi kot taki, ki je "posledica" gostovanja dolinskega zbora Valentin Vodnik v Giessnu.

Nastop take skupine v eni od naših dvoran na pobudo enega naših društev se mi zdi nadvse razveseljiv in osvežujoč. Lahko me sicer preseneča, da se skupina mladih Nemcev loti take glasbe, verjetno po zgledu slavnejšega Golden Gate Quarteta. Sicer se je take smeri lotil res po letih in izkušnji nekoliko starejši New Swing Quartet v Sloveniji, kar pomeni, da je swing še vedno privlačen tudi za mlajše. Kariera skupine Swingin' Fast Food je še kratka, čeprav dovolj blesteča. Nastopati je začela pred kakimi petimi leti in pozna se ji, da še vedno ni izgubila začetnega navdušenja. Lahko seveda iščemo razne manjše pomanjkljivosti: njihova angleščina ni brezhibna, bobnar Matthias Geisse je preveč rockarski in premalo jazzovski, pevki sta si prav ob zaključku nastopa dovolili spodrsljaj, ki bi se mu profesionalna skupina prav gotovo izognila. Zato pa ima skupina tudi vrsto odlik: nadvse zanesljiva basista (občasno tudi pevca) Hansa Peterja Pfaffa in kitarista Gunnarja Geissea, odličnega saksofonista Thomasa Stammnitza, ki se je izkazal v pogostih solističnih improvizacijah, naravnost briljantnega pianista (in avtorja aranžmajev) Martina Stocka, ki je vseskozi nudil odlično oporo pevcem.

Zvezde večera so bili seveda pevci: svetlolasa Caro Rohm, temnolasa avtorica nekaterih prijetnih motivov Sabine Platt (ki je za nekaj trenutkov sedla celo h klavirju), živahni povezovalec sporeda Heinz Jörg Ebert in šarmantni Thomas Schneider. Vsi štirje sestavljajo dobro vokalno skupino, ki se ji pozna resno delo mimo individualne nadarjenosti in eventualnega študija glasbe. "Fastfoodovci" imajo prijetno zlite glasove in temu primerno so očitno tudi sestavljali repertoar. Sicer so pri tem nasedli čaru uspešnic Franka Sinatre, Elwisa Presleya, Platersov ali Glena Millerja, kar vedno in povsod navduši občinstvo. Res se poslužujejo domiselnih aranžmajev, kljub temu so take izbire lahko poceni, še posebno, če se z njimi preizkušajo kot solisti. Dosti bolj dragocene se mi zdijo izvedbe lastnih skladb, kot sta bili recimo Colafläschchen ali Eisige Stürme (sicer v nemščini). Skupina pa ima poleg pevskih sposobnosti še odlični odrski nastop, kar je pri neprofesionalnih in predvsem mladih skupinah prava redkost. Lahko bi bila za zgled marsikateri znani skupini...

Toliko o nastopu Swingin' Fast Food. Marsikatera misel pa se mi vsiljuje v zvezi s samo prireditvijo. Dvorana v Boljuncu je bila sicer zadovoljivo zasedena. Občinstvo, ki so ga sestavljali v prvi vrsti člani dolinskega zbora in domačini, je bilo prijetno in hvaležno. Ker pa pogosto tarnamo, da je pri nas premalo kvalitetnih prireditev, bi lahko bila sestava občinstva za spoznanje bolj raznolika. Pogrešala sem nekatere glasbenike, predvsem mlajše, ki so upravičeno kritični s pripombami, da se v Trstu vse premalo dogaja na glasbenem področju. Mimo pripomb glede repertoarja skupine (morda sem pri tem celo preveč izbirčna ali razvajena) se mi zdi nastop take skupine še vedno dovolj vabljiv še posebno za tiste, ki ljubijo tovrstno glasbo, in zanimiv zaradi svoje neobičajnosti. S kančkom pikrosti bi celo dodala, da bi si ga marsikdo ogledal, ko bi ga organizirali v kaki tržaški dvorani z drugačno reklamo in dražjimi vstopnicami! Tudi ne morem mimo organizacijske pripombe. Škoda se mi zdi, da je skupina prepotovala toliko kilometrov za en sam samcat nastop. Organizatorji (ki si zaslužijo vso pohvalo, da so večer sploh organizirali!) bi morali včasih pomisliti tudi na posredovanje takih skupin, kar se seveda ne da urediti zadnji trenutek, vendar tako delo postane smotrnejše.

NADJA KRIŠČAK

Jutri rekord v enourni vožnji

Francesco Moser »v izredni formi«

MOSKVA — Pred jutrišnjim poskusom izboljšanja svetovnega dvoranskega rekorda v enourni vožnji je Francesco Moser v »izredni formi«. Tako zatrjujejo pripadniki njegovega štaba, ki delno tudi izumetničeno stopnjujejo pričakovanje za nov podvig italijanskega kolesarja, saj bi drugače tu v Moskvi šel poskus mimo povsem neopazno. Tukajšnja tisk in televizija namreč dogodku ne namenjata nikake pozornosti, čeprav je baje zagotovljen neposredni televizijski prenos.

Kakorkoli že, kaže, da bo Moserju po rekordih na mehiški planoti in ob morju na odprtem uspelo zagotoviti si še zadnji primat, ki pa je predvsem prestižnega značaja. Na včerajšnjem treningu na moskovskem olimpijskem velodromu, ki ga imajo za najhitrejšega na svetu, je nekoliko »potegnil« in bo gotovo prevozil več kot 50 km, če bi kolesaril eno uro. Zdajšnji rekord pripada sovjetskemu amaterju Ekimovu z 49,672 km.

V Moskvo je doslej prispelo že 600 italijanskih Moserjevih privržencev.

Kotalkanje: svetovno prvenstvo v Novi Zelandiji

Samo Kokorovec danes za kolajno v kombinaciji

AUCKLAND — Zamejski kotalkar Samo Kokorovec se je tudi v drugem dnevu tekmovanj izkazal. Po četrtem (in ne petem mestu, kot smo včeraj zapisali) mestu v kratkem programu, je včeraj osvojil še peto mesto v obveznih likih, danes pa se bo boril za kolajno v kombinaciji. Slednja namreč sestoji iz obveznih likov in prostega programa, ki pa je spet sestavljen iz kratkega in dolgega programa.

Vse bo torej odvisno od današnjega dolgega programa, na katerega pa se je Poletov kotalkar prav dobro pripravil. Vsekakor sta že dosedanji četrto in peto mesto na svetovnem prvenstvu velik uspeh ne glede na to, kar bo Samo dosegel še v najvažnejši točki: v dolgem programu.

Tržačan Sandro Guerra, ki vzporeja svojo kotalkarsko pot s Samovo, je včeraj v obveznih likih osvojil tretje mesto, prvi pa je bil Američan.

Kaže torej, da se bo bera italijanskih kolajn na tem svetovnem prvenstvu po današnjem dnevu vsekakor povečala. Ne smemo namreč pozabiti, da je Chiara Sartori že osvojila zlato odličje v obveznih likih, za kolajne pa se še borijo dvojica Mezzadri - Trevisan, Sandro Guerra ter seveda Kokorovec.

Svetovno prvenstvo v kotalkanju v Novi Zelandiji se bo zaključilo v torek, 11. tega meseca.

Šah: jutri odprtje dvoboja za svetovni naslov

Spet Kasparov - Karpov

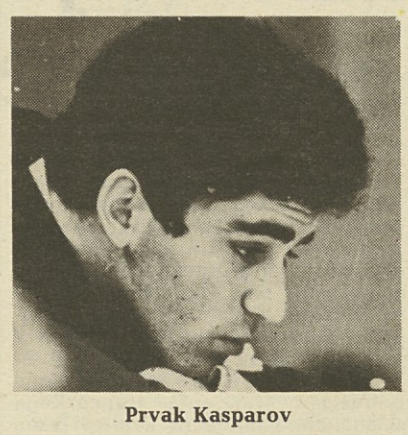

Prvak Kasparov

Jutri bo v španskem mestu Sevilli otvoritvena slovesnost dvoboja med Garrijem Kasparovom in Anatolijem Karpovom za naslov svetovnega šahovskega prvaka. Meč se bo začel v ponedeljek, trajal pa bo 24 partij. Velemojstra bosta igrala ob ponedeljkih, sredah in petkih, prekinjene partije pa ob torkih, četrtkih in sobotah, nedelja pa bo povsem prosta. Nagradni sklad znaša skoraj dva milijona dolarjev, saj bo zmagovalec dobil 1,3 milijona, poraženec pa 680 tisoč dolarjev.

Zmagovalec bo pač tisti, ki bo prvi presegel mejo dvanajstih točk, v primeru neodločenega izida pa bo naslov obdržal mladi prvak Kasparov. Zanimivo je, da je mladi »genij iz Bakuja« tudi v absolutnem svetovnem točkovnem seštevku gladko prvi, saj ima kar 2740 ratinskih točk, Karpov pa jih ima kar 40 manj. Več od Kasparova je imel le genialni in muhasti Američan Robert Fischer v obdobju, ko je osvojil svetovno šahovsko krono: njegov seštevek je znašal neverjetnih 2780 točk!

Ponedeljkova bo že 102. partija med tema dvema tekmecema, kar 96 pa sta jih odigrala v neskončni seriji medsebojnih dvobojov za naslov prvaka. Prvi se je začel leta 1984, največja svetovna šahista pa sta takrat odigrala 48 partij. Predsednik svetovne šahovske zveze FIDE Campomanes je dvoboj prekinil pri izidu 5:3 za Karpova, vendar pa ob očitni (in povsem logični) izčrpanosti obeh šahistov.

Meč so nato ponovili na jesen leta 1985, takrat pa je še precej gladko slavil 24-letni Kasparov z izidom 13:11. Tekmeca sta se, kot so to predvidevala (nelogična) pravila, za naslov srečala tudi lani, mladi Garri pa je spet presenetil takrat že bivšega 36-letnega svetovnega prvaka. Izid je bil 12,5 proti 11,5 za Kasparova, vendar pa je mladi prvak del dvoboja vodil kar za tri točke. Z neverjetnimi tremi zaporednimi zmagami v 17., 18. in 19. partiji je Karpov izenačil položaj, več pa ni zmogel.

Karpov se je tako moral v tem zadnjem ciklusu prvič po celem desetletju boriti za mesto izzivalca. To delo pa je dobro opravil. V finalnem dvoboju za dodelitev izzivalca Kasparova mu je stal nasproti mladi, komaj 24-letni Sovjet Andrej Sokolov, ki je v polfinalu premagal favoriziranega rojaka Jusupova. Sokolov Anatolijevega ritma ni zdržal. Takoj je izgubil vrsto partij, nato pa je vrsto tekem še remiziral. Končni izid 7,5 proti 3,5 ne dopušča nobenega dvoma o upravičenosti zmage bivšega prvaka. Z zmago v tem dvoboju pa je »Tolja« tudi dokazal, da nimata trenutno šahista, ki se bosta spet borila za šahovsko krono, nobenega resnega nasprotnika na svetu. Prav Sokolov in Jusupov sta namreč bila pred letom dni na tretjem in četrtem mestu svetovne šahovske lestvice za posameznike.

Kdo je sedaj favorit? Menda se bomo tudi tokrat rešili s tolikokrat uporabljeno in obrabljeno frazo: »favorita ni«. Nasprotnika se poznata do dna duše in... šahovskega znanja. Znano je tudi, da se sovražita, kot je pač normalno in »prav« med dvema velikima antagonistoma, vendar pa se tudi zelo spoštujeta. Šahista imata povsem nasprotni šahovski slog. Mladi prvak je fantaziozen in teoretično izredno pripravljen zanesenjak, ki pa seveda ve, da proti tako čvrstemu šahistu, kot je Karpov, ne sme ničesar tvegati. Bivši prvak pa je umirjen pozicionalni igralec, pač izredno soliden z velikim smislom za pozicijo. Vsekakor sta oba velika genija sodobnega šaha, ki zelo malo grešita, tako da se dvoboj obeta kar se da borben in zanimiv.

DUŠAN JELINČIČ

Izzivalec Karpov

Po 3. kolu košarkarskih A lig

»Ugledne žrtve« poškodb

Nepričakovano gladka poraza prvakov Tracerja v Caserti in bolonjskega Dietora v Cantuju sta dominantni temi po 3. kolu košarkarskih prvenstev A lige. Gostitelji so bili v obeh primerih favoriti, vendar razsežnost spodrsljaja lahko upravičeno skrbi oba premagana trenerja, Casalinija in Čosića. Olajševalnih okoliščin vsekakor ne manjka. Milančani so nastopili brez svojega režiserja D'Antonija, ki ga boli koleno. Sumijo, da gre za poškodbo meniskusa. Zdravnik mu je zaenkrat predpisal počitek. Nedeljske tekme s Hitachijem pa se zagotovo ne bo udeležil. Dietor je v Cantuju igral brez Američana Stokesa. Ob že dalj časa trajajoči odsotnosti Binellija, so Bolonjčani pod košem še posebej šibki, Arexons pa je po besedah samega trenerja Recalcatija, kljub odsotnosti kapetana Marzoratija, odigral eno svojih boljših tekem v zadnjih štirih letih.

Poškodbe pestijo tudi druga moštva. Med uglednimi žrtvami so Savio, Teso, Pittman, Motta, zdaj pa tudi Dalipagić.

Bolje sta se odrezala deželna ligaša. Okrnjeni Segafredo je v Riminiju dosegel dragoceno zmago. Sreča v nesreči je, da se emilijskim gostiteljem godi še slabše, saj so Žižića v sredo zamenjali z Američanom Goodejem, tega pa bodo že danes odslovili in najeli drugega! Nakićev Fantoni je imel proti Sabelliju tako lahko delo, da je trener Toth poslal na igrišče tudi mladega Marana (letnik 1969), ki je prav dobro opravil svojo nalogo. V prihodnjem kolu bo Segafredo gostoval prav pri Sabelliju, Fantoni pa bo doma igral s Facarjem iz Pescare.

kratke vesti - kratke vesti

Smrt motociklistov

PARIZ — Reševalci so na motociklističnem rallyju Gerba 500 v Tuniziji našli trupli francoskih tekmovalcev Leclerca in Hubeauxa, ki sta v nedeljo izginila med peščeno nevihto. Nizozemca Rinija še pogrešajo, iščejo pa ga s helikopterji.

Baggio in zlomljene noge

FIRENCE — Mladi nogometaš Fiorentine Roberto Baggio je potrdil smisel nekaterih svojih prejšnjih izjav, da je med samim potekom prvenstvenih tekem večkrat slišal nasprotnike, ki so njegovemu čuvaju »svetovali«, naj mu zlomi nogo. Baggio, ki si je komaj opomogel po težki poškodbi, priznava, da so takšna hujskanja ponavadi posledica živčnosti, a vsekakor obžaluje, da prihaja med poklicnimi nogometaši do takšnih skrajnih provokacij, ki škodujejo liku sodobnega profesionalca.

Sodnikom se slabo godi

ASCOLI — Še se ni polegla polemika okrog slabega sojenja Bergama na tekmi med Verono in Juventusom, pa je že izbruhnil nov primer. Skladišničar Ascolija Alfredo Orazi je tožil sodnika Rosaria Lo Bella zaradi povzročitve telesnih poškodb. Lo Bello naj bi po tekmi med Ascolijem in Romo na stopnišču, ki vodi v slačilnico, silovito porinil moža, ki mu je presekal pot, da bi pobral nogometno žogo.

Poraz Wilanderja

SCOTTSDALE — Švedskemu teniškemu asu je spodletelo. V prvem kolu turnirja za grand prix v Scottsdalu (ZDA) ga je s 7:6 (7:2), 6:3 izločil Američan Dan Goldie.

Damiani za evropski naslov

AOSTA — Drevišnji boksarski dvoboj v težki kategoriji za naslov absolutnega evropskega prvaka in juniorskega svetovnega prvaka WBC med evropskim prvakom Švedom Andresom Eklundom in italijanskim izzivalcem Francescom Damianijem, bo globoko vplival na nadaljnjo kariero obeh tekmecev. Zmagovalec bo namreč lahko izzval svetovnega prvaka Mika Tysona.

Simpatični Damiani zaupa v svoje moči, vendar priznava, da bo dvoboj zahteven, sebi in Eklundu pa pripisuje 50 od sto možnosti za zmago.

Mnogo bolj samozavesten je Šved, ki ne dvomi, da bo zmagal po točkah. Eklund je 10 cm višji in je tudi precej težji, ima silovit udarec, a je bolj počasen od Damianija. Vsekakor trdi, da je pripravil nekaj taktičnih različic za omejevanje Damianijeve hitrosti. Slednjega razlika v višini ne skrbi, nanjo je že tako navajen.

Manj optimisti so v taboru švedskega boksarja. Njegov trener zelo ceni Damianija in trdi, da si bo Eklund res »zaslužil« nastop s Tysonom, če mu bo uspelo v Aosti premagati Italijana.

Na sliki: Eklund (levo) in Damiani pred dvobojem

V 1. jugoslovanski nogometni zvezni ligi

Zdaj spet na vrsti reprezentanti

Posebej za Primorski dnevnik
FRANCI BOŽIČ

Po dveh zaporednih porazih je moral zagrebški Dinamo vodilno mesto v jugoslovanski 1. ZNL prepustiti Crveni zvezdi. 10. kolo ni bilo posebno zanimivo, vsi izidi pa so bili bolj ali manj pričakovani.

V derbiju v Nišu je Radnički zasenčil moštvo Dinama, vodil pa je že s 3:0. Zagrebški trener Miroslav Blažević je v moštvo po dolgem času uvrstil tudi doslej poškodovanega Škora, toda ta igralec se ni posebej izkazal, čeprav je dosegel častni gol. Blažević se pri sestavi moštva ni najbolje odrezal, obramba je tudi v spremenjeni zasedbi igrala izredno slabo.

Tekmo v Prištini s Partizanom si je ogledalo kar 40 tisoč gledalcev, kar je seveda rekord, še 10 tisoč pa jih je ostalo zunaj stadiona. Takšno zanimanje je seveda povezano z nedavnim neuspehom Partizana v pokalu UEFA z albanskim moštvom Flamurtarijem. Gledalci pa so bili razočarani, tekma se je končala brez golov, Priština je imela več od igre, Partizan pa več priložnosti. Največ strelskih spodrsljajev je imel Partizanov srednji napadalec in nekdanji igralec Prištine Vokrri. Crvena zvezda je z Vojvodino doživljala neugodne trenutke, gostje so namreč celo vodili, Stojković je zastreljal 11-metrovko. Toda ta igralec je v finišu vendarle dosegel mojstrski zmagoviti gol. Rečani so pred derbijem v Splitu napovedovali zmago, s čimer bi se povzpeli prav na vrh lestvice. Toda Rečani so bili povsem brez možnosti, Hajduk je zmagal s 3:0, kar dva gola pa je dosegel nekdanji reprezentant Bursač. Omeniti velja hudo poškodbo Bogdana, ki so mu zlomili nogo, Rečani so namreč igrali precej ostro. Hajduk je tako zapustil zadnje mesto, z igro pa je napovedal konec krize. Vardar je z golom iz sumljive 11-metrovke komaj premagal oslabljeno moštvo Veleža.

Takoj po 10. kolu so se reprezentanti zbrali v Sarajevu, kjer bodo na pripravah do srede, ko bo tekma za evropsko prvenstvo s Severno Irsko. Olimpijci, ki so na zelo dobri poti za uvrstitev na olimpijske igre v Seulu, pa so se zbrali v Zenici, kjer bodo danes igrali z neugodno ekipo Sovjetske zveze. Selektor A reprezentance Ivica Osim ima precej težav, kajti veliko igralcev je poškodovanih. Udeležbo je odpovedal tudi Janković iz madridskega Reala, ki ga klub ne pusti v Sarajevo, ker si še ni opomogel od poškodbe. Osim bo moral vpoklicati rezerviste, to pa seveda ni dobro znamenje pred zelo pomembno tekmo, v kateri Jugoslovani morajo zmagati, če želijo držati korak z Angleži. Postava jugoslovanskega moštva bo bržkone naslednja: Ravnić, Zo. Vujović, Baljić, Elsner, Hadžibegić, Katanec, Stojković, Baždarević, Smajić (Mlinarić), Vokrri, Zl. Vujović.

danes igra za vas - danes igra za vas

Silvano Olenik

Silvano Olenik (letnik 1968) se je pri devetih letih začel ukvarjati z nogometom pri Bregu. Najprej je igral v ekipi cicibanov, nato pa pri vseh mladinskih ekipah dolinskega društva. Pri 17 letih je postala nanj pozorna Triestina, pri kateri je poskusno treniral en mesec. Isto leto je začel kot branilec igrati v prvi postavi Brega. Lansko leto je perspektivni nogometaš iz Prebenega igral tudi v reprezentanci 3. AL. Prejšnji teden je Marina Knez pravilno napovedala 4 izide.

totocalcio

Ascoli — Empoli	X
Cesena — Torino	1 X
Fiorentina — Avellino	1
Inter — Verona	X
Juventus — Roma	1 X 2
Napoli — Pescara	1
Pisa — Como	1 2
Sampdoria — Milan	X
Catanzaro — Parma	X
Lazio — Cremonese	1 X 2
Udinese — Bari	1
Legnano — Pro Patria	1 X
Gubbio — Perugia	X 2

konjske dirke - konjske dirke

Brumoro (sk. 2) je v zadnjih dirkah pokazal lep napredek, zato je favorit rimskega galopa za prvo dirko totip. Od iste skupine naj omenimo Leprotta, preseneti pa lahko Narawa od skupine X.

Pelambroc (sk. X) je nesporni favorit galopa v Milanu. Nevarna sta še Nylon (sk. 2), ki ga bremeni manjša obtežitev in pa Monello (sk. 1).

V Bologni lahko Kerigan računa na zmago, potem ko je prejšnjo nedeljo dosegel dobro drugo mesto. Nevaren nasprotnik je Coati (sk. X), a tudi hitra samica Delivery (sk. 1).

V Montecatiniju se obeta izenačena dirka. Darvin Set (sk. X) je naš favorit, od skupine 1 pa moramo omeniti konja Esploit Dalva. Dobro plasirani Conway je glavni adut skupine 2.

Talentirani Drim Doc (sk. 2) je naš favorit padovske dirke. Iz druge vrste se lahko v ospredje prerine tudi Devignon (sk. X). Od skupine 1 naj omenimo vse boljšega Estara.

V Tarantu je glavni favorit Epos (sk. X). Zaradi ugodnega startnega položaja je nevaren tudi konj sk. 1 Donnagenoveffa. Med boljšimi je tudi Diaz Fc, spet od skupine X.

DIRKA TRIS

V milanskem San Siru bo na startu 20 konj. Naši favoriti: Brasnone (12), Durk Hanover (19), Daldiscio (16). Za sistemiste: Borg. del Ronco (1), Bertico (3) in Bobbie Turf (20).

totip

1. —	prvi	2
	drugi	X 2
2. —	prvi	X
	drugi	X 2
3. —	prvi	2
	drugi	1 X
4. —	prvi	X
	drugi	1 2
5. —	prvi	2
	drugi	X 1
6. —	prvi	X
	drugi	X 1

Tudi košarkarji Bora Radenske med četrtoligaši

Trener Vatovec: Čaka nas zahtevno prvenstvo

Jutri in v nedeljo bo na sporedu 1. kolo košarkarskega prvenstva D lige. Letos bo ta liga ponovno zanimiva tudi za zamejske ljubitelje košarke, saj bo v četrtoligaški konkurenci nastopalo slovensko moštvo, in sicer Bor Radenska. Zadnja slovenska ekipa, ki je igrala v D ligi, je bil Jadran, ko je bil še skoraj na začetku zmagovitega vzpona, ki ga je naposled privedel med drugoligaše, edino drugo zamejsko moštvo, ki pa je kdaj igralo med četrtoligaši, je bil pred več kot desetimi leti prav Bor.

Z Walterjem Vatovcem smo se pogovorili o težavnem prvenstvu, ki čaka njegovo ekipo.

Letos ste novinci v D ligi: kakšne so vaše ambicije v tem prvenstvu?

»Lani ni nobeden pričakoval našega napredovanja v D ligo, saj smo bili najmlajša ekipa v promocijskem prvenstvu. Vendar smo z dobrim delom in angažiranostjo naposled uspeli. Treniral sem skupino fantov, ki je tri leta igrala skupaj. Gre za igralce, od katerih ni v mladinskih prvenstvih nihče posebno obetal, a s trdim delom so si priborili četrtoligaško prvenstvo. Glede ambicij naj povem, da se lahko govori o minimalnih ambicijah, ki bi zadevale goli obstanek v ligi, ali o maksimalnih ambicijah, to se pravi prestop v višjo ligo. Jaz bi tu izbral srednjo pot, in sicer uvrstitev na sredini lestvice. Prvenstvo bo namreč zelo zahtevno, saj so nosilci igre v glavnem zelo mladi in torej tudi neizkušeni. Zato smo ekipo tudi ojačili z nekaterimi izkušenimi igralci, kot sta Peter Žerjal, ki se vrača po dolgih letih igranja z Jadranom, in Alberto Peretti, ki je nastopal v vrstah Stelle Azzurre. Poleg njiju sta k nam pristopila še dva igralca, ki ju jaz zelo spoštujem zaradi njunih delovnih navad: Marko Kojanec, ki je lani igral za Kontovel, in bivši jadranovec Aljoša Terčon.«

Kako ste se na to prvenstvo pripravili?

»Trenirati smo začeli nekoliko pozno, na začetku septembra, vendar smo doslej vadili zelo intenzivno. Kot podatek naj povem, da smo v treh tednih imeli samo dva dni počitka. Odigrali smo dva turnirja, v katerih je bilo z naše strani opazno veliko nihanje v igri, saj smo nekatere tekme odigrali res zelo dobro, druge pa ravno nasprotno zelo slabo. Vendar me to ne skrbi. Novi igralci se morajo še prilagoditi in za to bo potrebno še nekaj časa. Poleg tega nas pestijo raznorazne poškodbe.«

Kako ocenjuješ povratek Petra Žerjala?

»Mislim, da ni problem samo Peter Žerjal. On je sicer res naš najbolj renomiran igralec, vendar ne bi dajal posebne važnosti njegovemu povratku. Peter dobro ve, kaj pričakujemo od njega. Bo dober zgled za mlajše, posebno v vizualnem smislu, ne bo pa sam osvajal tekem; za to bo poskrbela celota.«

Kakšno igro boste predvajali letos?

»Naša igra bo enaka lanski, vendar bo s povratkom Žerjala še hitrejša. Temeljila bo na agresivni obrambi in hitrih protinapadih. Upamo, da bomo z našo igro, ki bo skušala biti privlačna, privabili občinstvo. Prvo leto je zelo važno; ne poznamo lige, zavedamo se pa, da so ostale ekipe razmeroma stare in torej tudi zelo izkušene.«

Borova postava

Andrej PIERI	68	195	K-C
Marko KOJANEC	64	192	C
Robi KLOBAS	57	196	K-C
Štefan SEMEN	67	195	C
Aleksander SEMEN	65	190	K-C
Peter ŽERJAL	58	180	B
David PREGARC	67	185	B
Fabrizio KOROŠEC	68	185	B
Aljoša TERČON	69	185	B-K
Alberto PERETTI	55	185	B-K
Bruno KNEIPP	60	185	B-K
Kristjan ARENA	72	195	K
Ivan BAJC	71	185	B
Riccardo ŠKRK	72	180	B

Trener: Walter VATOVEC; pomočnik: Luka Furlan; tehnični vodja: Pavel Curri; zdravnik: Renato Štokelj

LEGENDA: B = bek, K = krilo, C = center.

Nastopajoče ekipe

1. US CIVIDALE VALLI DEL NATISONE (ČEDAD)
2. US ARDITA (GORICA)
3. AMICI DEL BASKET (PORDENON)
4. POL. ORATORIO S. MICHELE (TRŽIČ)
5. SGT TECNOLUCE (TRST)
6. US ITALA S. MARCO SOTECO (GRADIŠKA)
7. US VITTORIA CRISTALLERIE VENETE (RONCADE - TV)
8. BOR RADENSKA (TRST)
9. PALL. GIGANTI ZELARINO CRICH (MESTRE)
10. PALL. CARITA' (TREVISO) 11. CS INTERNAZIONALE 1904 (TRST)
12. BC MIANE (TREVISO)
13. BASKET PONTE DI PIAVE (TV)
14. POL. ARCADE ALIBAMA (TV)

Borov spored

1. KOLO (11.10.): Itala - BOR RADENSKA; 2. KOLO (18.10.): BOR RADENSKA - Tecnoluce); 3. KOLO (25.10.): Inter 1904 - BOR RADENSKA; 4. KOLO (1.11.): BOR RADENSKA - Alibama; 5. KOLO (7.11.): Cividale - BOR RADENSKA; 6. KOLO (15.11.): BOR RADENSKA - Miane; 7. KOLO (21.11.): Cristallerie Venete - BOR RADENSKA; 8. KOLO (29.11.): BOR RADENSKA - Carità; 9. KOLO (5.12.): S. Michele - BOR RADENSKA; 10. KOLO (13.12.): BOR RADENSKA - Ponte di Piave; 11. KOLO (20.12.): BOR RADENSKA - Amici del Basket; 12. KOLO (6.1.1988): P. Giganti Crich - BOR RADENSKA; 13. KOLO (10.1.): BOR RADENSKA - Ardita.

Pripravil: ANDREJ ŠIK

Namizni tenis: finale MI

Tudi borovka Ana Bersan v Fiuggiju

Danes bo odpotovala v Fiuggi na državni finale mladinskih iger Borova namiznoteniška igralka Ana Bersan, ki bo tokrat branila barve svoje šole Oton Župančič.

Uvrstitev Bersanove v najvišji del tega tekmovanja že kot taka predstavlja izreden uspeh zamejskega slovenskega športa, saj je z njo več kot izpolnila pričakovanja. Kakšne so njene možnosti v finalu, je težko reči, vsekakor pa bomo na tej ravni lahko zadovoljni tudi z vsakim osvojenim nizom.

Bersanova bo igrala jutri in v nedeljo, razen med posameznicami pa bo skupno z Massimom Pellicettijem iz šole Tardi nastopila tudi v mešanih dvojicah, kjer bosta branila tržaške barve. -boj-

S turnirja v Nabrežini

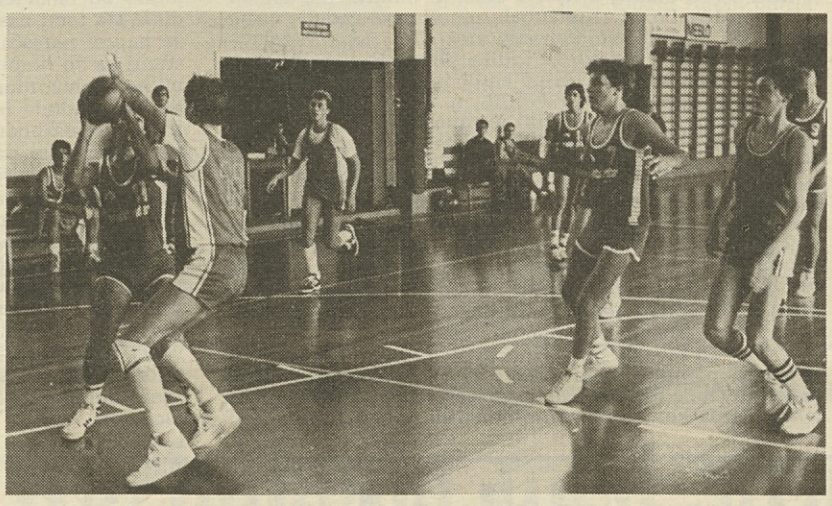

Košarkarski turnir za memorial M. Venier, ki je bil v nedeljo v Nabrežini, je zelo uspel tako glede kakovostnih srečanj kot organizacije. Na sliki: trenutek s srečanja Bor Adriaimpex - Kraški zidar Sežana.

obvestila - obvestila

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR
sporoča, da je vpisovanje za letošnjo sezono v uradnih urah na društvenem sedežu, tel. 51377.

SK DEVIN
priredi 8-urne smučarske tečaje na plastični stezi v Nabrežini z začetkom 20. t. m. vsak torek od 16. do 20. ure. Informacije in vpisovanje do 15. t. m. na tel. št. 200236 in 910327 ter pri odbornikih društva.

ŠD BREG - REKREACIJA
obvešča svoje člane, da bo prva vadbena ura in vpisovanje za rekreativno telovadbo danes, 9. t. m., ob 21. uri v občinskem športnem centru v Dolini.

ŠD BREG - KOŠARKARSKA SEKCIJA
obvešča vse fante (letniki 1977/79), ki bi radi gojili minibasket, da so treningi ob ponedeljkih ob 17.30 v šolski telovadnici pri Domju in ob petkih ob 16.30 v dolinski občinski telovadnici.

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT
vabi vse planince in interesente, da se udeležijo ALPINISTIČNEGA TEČAJA, ki ga prireja odsek. Vpisovanje pri Davorju Zupančiču (trgovina Papi sport, tel. 227277) vsak dan ali pa na spoznavnem sestanku, ki bo v četrtek, 15. t. m., ob 20.30 na sedežu odseka (Ul. Carducci 8 - 2. nad.). Vabljeni!

ŠPORTNA ŠOLA TRST
obvešča, da bo telovadba za starše in otroke v ponedeljek ob 16.15, za učence vrtcev istega dne ob 17.15, enako pa tudi v četrtek ob 16.00 oz. ob 17.00 v Borovem športnem centru.

PLANINSKA ODSEKA SK DEVIN IN ŠZ SLOGA
vabita svoje člane in planince na izlet, ki bo v nedeljo, 11. t. m., v okolico Snežnika. Izlet bo vodil Bistričan Hinko Poročnik. Hoje bo približno 4 ure. Zbirališče z osebnimi avtomobili v Bazovici ob 7. uri.

TRŽAŠKO ŠAHOVSKO DRUŠTVO
vabi vse šahiste na polbrzopotezni turnir (vsak igralec ima namreč 10 minut časa za razmišljanje za eno partijo), ki bo jutri, 10. oktobra, v gostilni Grilanc v Saležu. Turnir bo ob 15. uri, vpisovanje pa je do pol ure pred začetkom na kraju turnirja samega ali pa na sedežu Tržaškega šahovskega društva - Società Scacchistica Triestina (Ul. Tarabocchia 3, tel. 764433). Najboljši bodo prejeli pokale. Vabljeni!

ZSŠDI
obvešča, da je še nekaj prostih mest za
plavalni tečaj
v LIPICI
Informacije in vpisovanje od 9. do 13. ure na sedežu ZSŠDI, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304.

Kolesarstvo: kronometer za posameznike

Adria Resim uspešna

Nedeljsko tekmovanje posameznikov na kronometer za prvenstvo Treh Benečij, ki se je odvijalo v Pavii pri Vidmu, je bilo izredno uspešno za predstavnike lonjerskega kolesarskega kluba Adria Resim, ki so med petimi razpoložljivimi prvimi mesti osvojili kar tri naslove prvakov. Kljub tako obilni beri zmag pa jim ni uspelo doseči tudi najboljšega časa na 10,800 km dolgi progi, kjer je bil najhitrejši Sergio Gaiotti iz Veneta s 44,800 km na uro.

Lonjerski predstavniki so tako zmagali v kategoriji kadetov z Milkovičem, v članski kategoriji z Doljakom ter v kategoriji »gentleman« s Cerasarijem. V ostalih kategorijah pa sta zmagala Peresutti med veterani ter Gaiotti med juniorji. (R. Pečar)

Tenis: turnir univerzitetnikov

B. Tomažič zmagovalec

Bojan Tomažič je zmagovalec na teniškem turnirju, ki ga je priredila skupina goriških univerzitetnih študentov Unifax.

Tekmovanja se je udeležilo 16 igralcev. Še posebno zanimiva in borbena so bila odločilna srečanja, saj so igralci dali vse od sebe, da bi dosegli končno zmago.

POLFINALE: Tomažič - Lutman 6:2, 6:7, 7:6; Semolič - Peric 6:2, 6:4.

FINALE ZA 3. MESTO: Lutman - Peric 6:2, 6:3.

FINALE ZA 1. MESTO: Tomažič - Semolič 6:2, 4:6, 6:1.

MAL

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Skupina zamejskih planincev, ki se je to nedeljo udeležila 17. »Dneva planincev SPDT«, slikana pred Tumovo kočo na Slavniku

Malo drugačen »Dan planincev SPDT«

Letošnji, že 17. po vrsti »Dan planincev SPDT«, ki je bil to nedeljo na Slavniku, je bil nekoliko drugačen od prejšnjih, vseeno pa je bil dovolj pester in raznolik. Kot znano, so se ta letna slavja našega zamejskega planinskega društva začela leta 1971 na Nanosu, kjer so nato bila še štirikrat. Kasneje se je dan planincev dokončno preselil na tržaški Kras, kjer je vztrajal do letos.

Tokrat so se planinci SPDT za svoj praznik z osebnimi avtomobili podali na Slavnik, kjer se je odvijal tudi tradicionalni pohod. Vreme je bilo lepo, od Skadanščine pa je bilo do vrha le uro in pol hoje. Po običajnih govorih in slavju ob priliki spominskega pohoda, ki ga je priredilo Obalno PD iz Kopra, so se naši planinci pod vodstvom Ervina Gombača in v spremstvu domačega lovca ter dobrega poznavalca Savnika Mirana Blažine počasi vračali po slavniških prostranstvih do lovske koče, kjer so naši planinci pustili osebna vozila. Tu je bilo šele na sporedu pravo slavje za zamejske planince, ki so se v sproščenem vzdušju veselili pozno v večer.

Izlet je bil še kar naporen, saj so skupno hodili kakih šest ur. Omenili bi še, da sta Mario in Olga Milič prejela srebrno odličje za šestkratno udeležbo na spominskem pohodu na Slavnik, mala Alma Vidau pa je na majhni domači slovesnosti prejela izkaznico SPDT štev. 2000.

Bližnje delovanje SPDT

SPDT prireja to nedeljo, 11. t. m., tradicionalni avtobusni izlet v neznano skupno s pobratenim društvom PD Integral iz Ljubljane. Odhod bo ob 7. uri izpred sodne palače v Trstu (Foro Ulpiano). Hoje bo skupno tri do štiri ure.

* * *

Teden dni kasneje, v nedeljo, 18. t. m., pa bo izlet z osebnimi avtomobili na Reisshofel v Avstriji nad Ziljsko dolino. Tržaški planinci bodo namreč na pobočju te gore odkrili spominsko ploščo prof. Zlatku Jelinčiču, ki se je pred letom dni tam smrtno ponesrečil. Vse podrobnosti bomo še javili.

Alpinistični tečaj SPDT

Alpinistični odsek SPDT prireja tudi letos alpinistični tečaj za vse, ki ga bodo vodili zamejski alpinisti in inštruktorji. Razdeljen bo na dva dela in sicer na plezalni in za tiste, ki bi radi bili bolj varni na zavarovanih poteh in na snegu. Za obe kategoriji bo tečaj razdeljen na praktični in teoretični del. Bodoči plezalci se bodo dve nedelji podali na vajo v Glinščico, drugi dve pa v hribe (na Kanin in na Belo vodo), ostali pa se bodo spet dvakrat podali v Glinščico, še dvakrat pa (verjetno spomladi) v gore.

Barbara Rosner (levo sede) in Lučka Abram na vrhu Triglava

Predavanja bodo ob četrtkih na sedežu odseka, argumenti pa bodo zgodovina planinstva in alpinizma, nevarnosti v gorah, vremenoslovje, vozli, prva pomoč ipd. Vodja plezalnega dela je alpinist in inštruktor Davor Zupančič, pomagajo pa mu Lenart Vidali, Lucijan Milič in Ivo Kafol. Inštruktorja za zavarovane poti in sneg pa sta Angel Kermec in Peter Suhadolc.

Vpisovanje je vsak dan pri Davorju Zupančiču (trgovina Papi Sport pri Briščikih, tel. 227277) ali pa neposredno na spoznavnem sestanku, ki bo v četrtek, 15. t. m., na sedežu alpinističnega odseka (Ul. Carducci 8/ 2. nad.) ob 20.30. Vsi tečajniki bodo imeli popuste in ugodnosti pri nakupu opreme. Na željo udeležencev se bo tečaj lahko nadaljeval tudi spomladi.

Lučka Abram, Barbara Rosner, Danilo Šavron in Mario Milič prehodili Transverzalo

Te dni so kar štiri zamejski planinci oddali transverzalne knjižice, iz katerih je razvidno, da so to najvažnejšo in najbolj popularno vezno planinsko pot tudi prehodili. Danilo Šavron je svojo Transverzalo končal pred kratkim, prehodil pa je tudi razširjeno pot. Šavron se že vrsto let udeležuje izletov in večdnevnih pohodov SPDT, s transverzalo pa je začel pred nekaj leti.

Odbornik SPDT Mario Milič je dejansko Transverzalo zaključil konec junija, ko je v okviru pohoda SPDT prehodil Pohorje. Sicer pa se Milič udeležuje vseh spominskih pohodov in je praktični vsak konec tedna v gorah.

Lučka Abram in Barbara Rosner sta si nabavila transverzalno knjižico pred nekaj leti, lep del te poti pa sta prehodili skupaj. Za hojo v hribe sta se navdušili že od mladih nog, sicer pa sta aktivni članici SPDT. (dj)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250.- din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 55.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.650 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

9. oktobra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V hercegovskem glavnem mestu odkrili poslovni škandal

Tudi v Mostarju so nekateri zapravljali družbena sredstva

MOSTAR — Ing. Josip Jole Musa 55, do nedavnega predsednik poslovodnega odbora Aluminijskega kombinata Mostar še dolgo ne bo odpotoval v Varšavo, kjer naj bi opravljal dolžnosti gospodarskega predstavnika. Že julija letos so ga razrešili že omenjene funkcije in ga prerazporedili na delovno mesto v Energokomercu sarajevskega Energoinvesta. Ugotovili so namreč vrsto nepravilnosti in poslovanja po domače.

V aluminijskem kombinatu so se dogajale kaj čudne stvari. Tako so, oziroma naj bi to naročil kar Josip Musa, razdelili več deset stanovanj, ki jih je kupil kombinat, vendar ne svojim delavcem temveč povsem drugim ljudem. Lastniki so postali zdravniki, nogometaši, uslužbenci upravnih organov in novinarji. Bojda je bilo takšno poslovanje »pokrito« z ustreznimi samoupravnimi akti. Bilo pa je še več drugih nepravilnosti. S sredstvi kombinata naj bi kupovali zasebne avtomobile, hiše in podobno. Za nameček je imel kolektiv tudi letalo tipa cesna, s katerim se je predsednik Musa večkrat popeljal v Sofijo, hkrati pa so tja odpeljali tudi osebni avto, ki ga je tam počakal. Menda je letalo pogosto letelo tudi v druga evropska mesta. Imelo je tudi stalno posadko: pilota, kopilota in mehanika. Ob vsem tem moramo zapisati, da ima aluminijski kombinat hude težave v proizvodnji. Josip Musa je po vem tem celo dal intervju novinarju zagrebškega Vjesnika, v katerem zavrača vse očitke, dejal je, da je sedaj na novem delovnem mestu, da še ne ve, kaj bo delal, vendar je pripravljen sprejeti vse, kar mu bodo naložili nadrejeni. Potovanje v Varšavo so mu preložili s tihim dogovorom. Novinarju je Musa zatrjeval, da nikakor ni nenamensko trošil denarja in da so o vseh stroških kolektiva vključno o delitvi stanovanj o tem izven kolektiva odločali organi upravljanja.

Med razkošja, ki so si jih privoščili v aluminijskem kombinatu, naj omenimo še gostinski objekt »Vrt« na obali Neretve, ki spada v krog kombinata. Vsi, ki so bili tam, trdijo, da gre za enega najbolj reprezentativnih hotelov v Jugoslaviji. Ena od posebnosti restavracije je bila tudi ta, da gostom ni bilo treba plačevati hrane in pijače. Delavci, v kombinatu jih je zaposlenih 3 tisoč, so seveda lahko prišli le do vrat. (dd)

Bombnik ostane na tleh

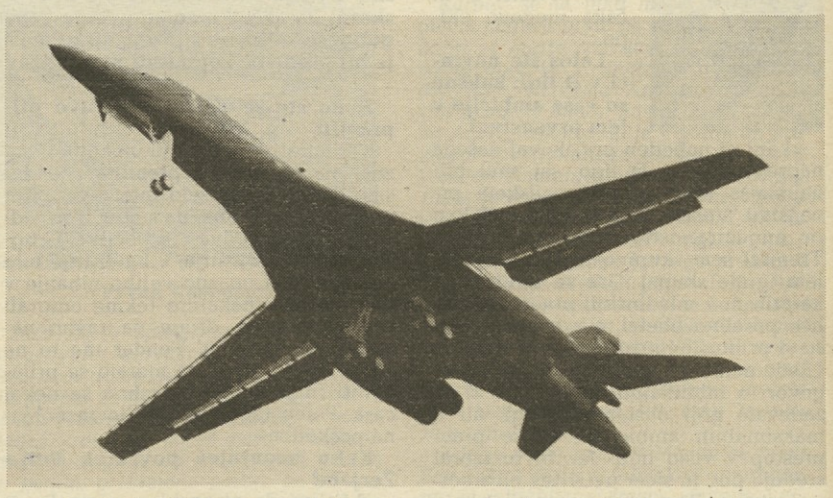

WASHINGTON — Ameriško strateško letalsko poveljstvo je sklenilo, da bodo vsi strateški bombniki B-1B ostali v hangarjih, dokler ne bodo popravili reševalnih naprav za posadko. Do tega sklepa je prišlo, potem ko je prejšnji teden pri eksploziji bombnika večina članov posadke izgubila življenje, ker te naprave niso delovale. (Telefoto AP)

Drastični ukrepi na Madžarskem Stečaj za izgubarska podjetja

BUDAPEST — Madžarsko gospodarstvo je že nekaj let v ponovnem razcvetu in skupaj z vzhodnonemškim predstavlja pomembno izjemo med vsemi državami varšavskega pakta, saj so njeni izdelki zelo konkurenčni in vse bolj pogosto najdejo pot tudi na zahtevno zahodno tržišče, ki je za ostale vzhodnoevropske države skorajda zaprto. Preporod je omogočilo dolgoročno planiranje in vlaganje v finančno intenzivne veje gospodarstva, nedvomno pa je odločilen doprinos dala »kapitalistična« vladna gospodarska politika.

Kot znano je ena izmed temeljnih postavk gospodarstev držav realnega socializma obramba delovnega mesta, zato »izgubarjev« nikoli ne odslavljajo, rdeče račune pa poravnavajo uspešnejša podjetja. Slednji so daljnoročno vselej manj motivirani, saj jim levji delež dobička odvzame država, zato se tudi boljša podjetja počasi slabšajo. Tu pa se začarani krog socialističnih gospodarstev zapre.

Vendar so se na Madžarskem odločili, da bodo poskusili drugačne, s kapitalističnimi rešitvami gospodarjenja. Nikogar zato ne presenča zadnji vladni sklep, da bodo enostavno zaprli osem državnih podjetij, ki poslujejo z izgubo. Vest je včeraj sporočila madžarska tiskovna agencija MTI. Vlada je tako izkoristila odlok izpred leta dni ki se je nanašal na podjetja v težavah. Izmed osmih izgubarskih podjetij bodo pet popolnoma reorganizirali, dve podjetji bodo dali v stečaj, eno pa bo pod prisilno upravo, dokler ne bo poravnalo vseh dolgov.

Informatika bo omogočila zaposlitev lepega števila mladih, a strokovno res podkovanih

RIM — Za mlade, ki iščejo delo, ni informatika zakladnica brez dna, bo pa zagotavljala zaposlenost čedalje večjemu številu najbolj kvalificiranih moči. To izhaja iz poizvedovanja o »delovnem trgu z vidika popraševanja«, ki ga je izpeljala ustanova CENSIS po naročilu finančne družbe zavoda IRI za informatiko FINSIEL in »potipala« 722 industrijskih podjetij. V informatiki je zaposlenih danes v Italiji 2,1 milijona oseb, se pravi 10,16 odstotka celovite delovne sile (20.671.000 ljudi) oziroma 14,36 odstotka tistih, ki so v podrejenem delovnem razmerju (14.628.000). Toda pravih specialistov v informatiki je komaj 400.000: pri vseh drugih (1,7 milijona) gre za take, ki uporabljajo tovrstno tehnologijo le občasno in jih označuje CENSIS kot »končne koristnike«. Število specialistov se je sicer povzpelo v obdobju 1984-1986 za 5 odstotkov letno, tako da je bilo odprtih lani okrog 20.000 novih delovnih mest — ali 30-32.000, če upoštevamo tudi tiste, ki so zamenjali upokojence.

Kakšni so izgledi za v bodoče? V razdobju 1985-1990 bi se morali poprečni letni stroški za osebje povečati za 12 odstotkov, toda medtem ko so znašali leta 1985 32,4 odstotka vseh izdatkov za razvoj informatike v anketiranih podjetjih, bo ta delež zdrknil leta 1990 na 26,5 odstotka. Na dlani sta torej nasprotujoči si težnji: stroški za osebje bodo še naprej naraščali in z njimi število zaposlenih, z druge strani pa bo »kapital postopoma nadomeščal delo«. Z drugimi besedami: informatika bo zahtevala manj delovnih moči, ki bodo morale biti kar najbolj kvalificirane. Kaj pa strokovno usposabljanje? Anketa kaže, da se samo 1 odstotek podjetij obrača pri iskanju osebja na javne ustanove (univerze ali razni višji inštituti) in da kadre kar sama usposabljajo, čeprav priznavajo, da nezadostno. Več kot polovica intervjuvanih se tudi pritožuje nad »hudimi problemi« pri iskanju mladih možganov: ti problemi se večajo premosorazmerno z naraščanjem specializacijske ravni, ki je predmet popraševanja. Zaradi tega se mnogi obračajo na že izurjeno osebje, zaposleno pri velikih družbah, ki pa že spet niso kot sod brez dna. Od tod vprašanje, kako razvozljati vozel, a vprašanje je toliko bolj zapleteno, ker ne zahteva informatika več samo »tehnikov« kot takih, ampak predvsem ljudi, ki znajo nastopati odgovorno, podjetno in samostojno.

Minikrila so spet na pohodu...

Kocka je padla... Minikrilom so se z novimi kolekcijami visoke mode za prihodnjo pomlad in poletje na stežaj odprla vrata. Vse kolekcije, ki so jih modni ustvarjalci prikazali v teh dneh v Italiji, Franciji, pa tudi drugod, so bile v znamenju mini-mini kril vseh oblik in krojev.

Gre za pravo revolucijo v ženski modi, so zapisali nekateri časopisi in že začeli z napovedmi, če bo moda kratkih kril prodrla, ali pa ne.

Kakšna revolucija, so bili mnenja drugi. Mery Quant je že pred 25 leti napravila pravo revolucijo, ko je, meni nič, tebi nič, kar odrezala krila in s tem tudi začela modo kratkih kril.

No, modni ustvarjalci se seveda niso mogli strinjati z mislijo, da njihovi sedanji modeli in kreacije, njihove modne linije, niso absolutna novost. Res je Angležinja Quant pred leti začela modo minikril, mi smo pa naša minikrila prikrojili sedanjemu okusu žensk in njihovim potrebam. Tako bodo nova krila lahko spredaj zelo kratka, zadaj pa veliko daljša. Robovi kril bodo lahko različnih dolžin, kratka krila bodo včasih prikrivala daljša krila itd.

Toda minikrila so že na pohodu. In to takšna, da ni dvoma o tem, koliko nog bodo razkrila. Najbolj v modi bodo zelo ozka krila, tako ozka, da bodo izdelana iz elastičnega blaga, ker bi sicer ženske v njih težko hodile.

Če pa ne bodo ozka, bodo minikrila izredno nabrana, tako da nas bodo spominjala na baletne tutù-je. Krila bodo okrašena z velikimi pentljami in drugimi okraski ter bodo v modi za dnevne in večerne priložnosti.

Pojav minikril je tako privlačna tema, da so se, ob radijskih sprejemnikih in na televizijskih ekranih zbrali najuglednejši modni eksperti, novinarji, pa celo psihologi in sociologi. Vsak je povedal svoje, svoje pa so povedali tudi številni poslušalci, oziroma gledalci, ki so se med oddajami oglašali.

To je moda le za dvajsetletnice, ali še za mlajša dekleta, je dejala ena izmed poslušalk radijskih oddaj, posvečenih problemu minikrila. To drži, ji je odgovoril modni ekspert, toda moda se še nikoli ni delala za starejše ženske. Te ji lahko le sledijo, če seveda hočejo, sicer pa je na tem področju toliko svobode, da si vsaka lahko izbere to, kar ji odgovarja. Če je dovolj pogumna, se bo, kljub letom in raznim telesnim pomanjkljivostim, odločila za minikrilo, v nasprotnem primeru bo pač ostala pri sedani dolžini kril.

Zanimivo je bilo poslušati utemeljitve psihologov in drugih strokovnjakov glede pojava nove mode. Nekateri so bili mnenja, da se ženska s to modo vrača k vsem tistim tendencam, ki njeno ženskost poudarjajo. Ženske so bile že site unisexa, moško krojenih oblek, širokih ramen, ki so jih delale bolj atletinje, kot ženske. Sedaj ima ženska zopet priložnost, da pokaže svoje telo in njegove vrline. Drugi so bili spet nad novo modo ogorčeni.

Toda, koliko je žensk in deklet, ki lahko pokažejo resnično vse dobro in lepo? Številke modnih ustvarjalcev ne plašijo. Tudi prva minikrila so naletela na začetku na odpor in pomisleke so si rekli; potem so si jih privoščile skoraj vse - tiste z lepimi, a tudi grdimi nogami, vitke in debele, stare in mlade.

Tako bo tudi nova moda osvojila ženski svet, so mnenja modni eksperti, ki si že obetajo dober zaslužek. Ženske in dekleta - proč s predsodki - naj živi moda mini, mini kril.

Neva Lukeš

Srhljiva smrt brodolomcev pri Hispanioli

SANTO DOMINGO — Šele včeraj so bile dokončno znane razsežnosti pomorske tragedije v bližini Santa Dominga. V brodolomu je umrlo kar 125 oseb, pogrešancev pa je preko trideset. Majhen lesen čoln je namreč prevažal skupino 179 beguncev iz Dominikanske republike proti Puertu Ricu. Po vsej verjetnosti sta oba motorja eksplodirala kar sredi morja zaradi preobremenjenosti — čoln ne bi smel po predpisih prevažati istočasno več kot petdeset oseb. Eksplozija je dobesedno razdvojila plovilo. Šele tedaj se je pričela tragedija. Krdelo orjaških morskih psov je napadlo in v nekaj minutah razmesarilo veliko večino brodolomcev.

Kot je povedal direktor civilne zaščite Eugenio Cabral, je bil prizor nepopisen. Reševalcem je sicer uspelo rešiti osemnajst žensk in štiri moške, ki so jih nemudoma prepeljali v bližnjo bolnišnico. Z reševanjem so nadaljevali pozno v noč, saj je bilo število pogrešancev še veliko.
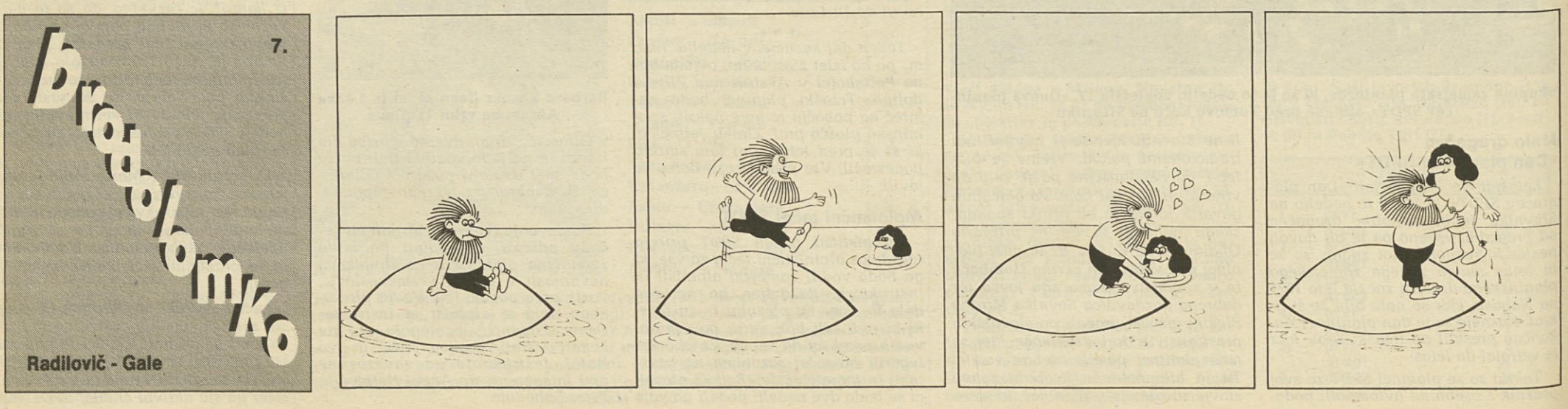
Ta nesreča bi morala spametovati vse tiste lastnike čolnov, ki vsakodnevno tihotapijo begunce za mastne denarje iz Domenikanske republike v bližnji Puerto Rico.